

PRŐHLE GERGELY ORSZÁGOS FELÜGYELŐ SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE

Budapest, 2006. október 27.

Tisztelt egybegyűltek, kedves testvérek! Mindenekelőtt köszönöm, hogy ilyen sokan megtisztelték jelenlétükkel a mai alkalmat. Tisztában vagyok vele, hogy mindez elsősorban nem nekem szól, hanem e nagy hagyományú megbízatásnak és egyházunknak, a Magyarországi Evangélikus Egyháznak. Köszönöm, hogy sokan fáradságot nem kímélve, távoli gyülekezetekből jöttek közénk, köszönöm püspökeink szolgálatát, az esperesek és a kelenföldi gyülekezet volt és jelenlegi lelkészeinek áldáskívánását, a Lutheránia közreműködését és a Deák téri gyülekezet vendégszeretetét. Különleges megtiszteltetésnek tartom, hogy velünk van *Mark S. Hanson* püspök úr, a Lutheránus Világszövetség elnöke. Az ő, valamint a testvéregyházak, felekezetek képviselőinek jelenléte tudatosítja bennünk, hogy egy nagyobb közösség is figyelemmel kíséri a magyar evangélikusok életét.

Ma, 2006. október 27-én, az '56-os forradalom győzelmének ötvenedik évfordulóján fontosnak tartom, hogy méltóképpen emlékezzünk meg mindazokról, akik a forradalomban vagy annak leverését követően életüket áldozták a szabadságért; azokról, akiket hitvalló magatartásukért, szellemi szabadságukért jogtalanságok sorozatával büntettek. Mai együttlétünk és felügyelői szolgálatom egyfajta invokációjaként remélem, hogy ma délután a kelenföldi lelkészek sorában velünk van *Ordass Lajos, Kendeh György* és *Botta István*, és persze gyerekkorom szeretett lelkésze, *Bencze Imre* is. És hadd idézzek e helyen *Keken Andrásnak* egy 1948. október 31-én elhangzott prédikációjából: „Vigyázzunk tehát, evangélikus keresztyének, nekünk soha nem szabad azok útjára tévedni, akik Istent csak azért tisztelik, hogy a császárral ellenkezzenek; de nem szabad azoknak az útjára sem tévednünk, akik a császár iránti tiszteletből vagy a tőle való félelemből nem akarják vagy nem merik megadni Istennek azt, ami az Istené. Ne térj hát el az ígétől se jobbra, se balra!”

Tisztelt ünneplő gyülekezet!

Székfoglaló beszéd. Határozottságot és öntudatot sugalló szövszerkezet. Tagadhatatlan, hogy egy demokratikus választás eredménye, a legitimáció ténye ad némi magabiztosságot. Ugyanakkor azt sem tagadom, hogy az országos felügyelői szék felé megtett és teendő lépéseim leírására leginkább az előbb hallott – és nem véletlenül választott – Bach-kantáta-részlet szövege a legalkalmasabb: *mit schwachen und emsigen Schritten*, azaz *gyenge és szapora, igyekvő léptekkel* igyekszem az új szolgálatba. Abba a szolgálatba, amelyet előttem igen különböző lelkületű, szemléletű, társadalmi és anyagi háttérű személyek töltöttek be. Egy olyan feladatkörbe, melyet egy adott pillanatban

a zsinat meg is akart szüntetni. Azt gondolom tehát, hogy nem kell hosszasan magyaráznom bizonytalanságom okát; nem kisebb kérdés foglalkoztat, mint az, hogy a szűkszavú törvényi előírások figyelembevételével miképpen tölthetem be egyházunk és tágabb környezetünk számára hasznosan és Istennek tetsző módon az országos felügyelői feladatkört.

Az elhangzott Bach-kantáta az Istenhez igyekvő emberről szól. Az ötödik evangélista muzsikája pontosan adja vissza kétség és bizonyosság kettősségét. Az önmagammal kapcsolatos kétség kiegészül a testvéri közösségünk imádságos erejébe és az isteni gondviselésbe vetett bizalommal. Így állok hát most előttetek: nem széket foglalva, hanem szolgálatra készülve, segítséget kérve, a támogatásban bízva.

Végigtekintve az elődök hosszú során, nehéz ma is alkalmazható mintát találni. A Prónayaknak, Radvánszkyaknak megadott, hogy vagyoniukra támaszkodva, politikai és közéleti befolyásukat is felhasználva végezzék az egyházkormányzás szolgálatát. A szocializmus abszurd világában – a hetvenes évekig mindenképp – az országos felügyelők az egyházépítés helyett annak leépítésében jeleskedtek. Tevékenységük, melyet ravaszsággal és nem lebecsülendő intellektuális erővel végeztek, súlyos károkat okozott.

Közvetlen elődöm, *dr. Frenkl Róbert* az átmenet éveiben töltötte be a mai napig az országos felügyelői tisztet. Azt gondolom, hogy az ő konfliktusokat sosem kerülő szellemében is cselekszem, ha kimondom: tevékenységét, publicisztikai munkásságát sok vita övezte. Végtelen munkabírása és ügyszeretete révén olykor olyan ügyekben is állást foglalt, amelyek nélküle is megoldódtak volna, vagy általa sem oldódtak meg. Ugyanakkor világosan, talán jó néhány nemzedéktársam nevében is be kell vallanom: a kései születés kegyelmében részesülve nem vállalkozhatom arra, hogy minden részletében átérezzem szüleim, így Frenkl Róbert generációjának vívódásait, dilemmáit, kísértéseit, így a mérleg megvonásától is tartózkodnék.

Nem csak egyházunk életére igaz az, hogy az elmúlt tizenhét évben az elvi következetességnek és a kompromisszumkészségnek egy egészen sajátos, esetről esetre változó arányú elegyére volt szükség ahhoz, hogy intézmények megmaradjanak, sőt fejlődjenek, a kontinuitás és a megújulás pedig egyidejűleg biztosítva legyen. Egy nagy múltú egyháznak óriási szüksége van azokra, akik egy szigorú elvi állásponttól kijelölik a cselekvés irányát, vagy értékelik a múltat. Ugyanakkor – különösen az átmenet éveiben, amikor már nem elvi kérdésekről, hanem

nagyon is gyakorlati ügyekről folyt, folyik mindennapos egyeztetés – az okos kompromisszumok megtalálásra is nagy felelősség hárul. Megköszönöm tehát Frenkl Róbert szolgálatát azzal, hogy működése ugyan számomra egyértelműen követendő mintát nem adhat, de tapasztalataira, egyházismeretére, kiterjedt kapcsolatrendszerére, taktikai érzékére továbbra is nagy szükségem, szükségünk lesz. Bízom tehát további támogatásában, és Isten áldását kérem életére!

Az egyház célja az evangélium hirdetése. E cél érdekében hozott létre és tart fenn egy szervezetet, intézményeket, képez lelkészeket, alkalmaz munkatársakat. Minden szervezet működésének feltétele a rend. Nem arra a rendre gondolok, amely – olykor akár egzisztenciális retorziók kilátásba helyezésével – hamis tekintélytisztelre kényszerített lelkészt és laikust. Ezeknek az időknék remélhetőleg egyszer s mindenkorra végük. Egyházunk egyik legnemesebb hagyománya a gyülekezetek önállósága, az egyháztagok gondolati szabadságának tiszteletben tartása. Arra a rendre gondolok tehát, amit a „szabadság szül”. Amelyben mindenki tudja, hogy hol a helye, mi a feladata. Mindenki, beleértve az országos felügyelőt is.

Nem feladata az országos felügyelőnek a teológiai, vállaláserkölcsei kérdésekben való állásfoglalás. Feladata ugyanakkor, hogy segítse a teológusok munkáját. Segítse őket abban, hogy legyen biztos egzisztenciájuk, ugyanakkor érezzék az állandó készletet is arra, hogy folyamatosan karban tartsák tudásukat, hitelesen és bátran szolgáljanak a lutheri teológia jegyében. Szeretném, ha azt éreznék, éreznék, hogy egy olyan egyház áll mögöttük, mely gondosan ügyel ugyan belső rendjére, de támogat minden olyan kezdeményezést, mely az evangélium hirdetésének ügyét szolgálja. Tisztában vagyok vele, hogy az egyház elsősorban a gyülekezeteiben él, általuk hat. Érdeklődéssel és szeretettel fordulok tehát mind a lelkészek, mind a világi tisztségviselők felé, szolgáljatok akár a legnagyobb budapesti gyülekezetekben, akár a legkisebb vidéki szórványban. Csak egymás szempontjaira odafigyelve, közösen tudunk új célokat meghatározni, értük dolgozni.

Nem feladata az országos felügyelőnek az sem, hogy tanácsokat adjon oktatási és diakóniai intézményeink vezetőinek, de feladata, hogy folyamatosan felhívja a figyelmet arra, milyen fontos, hogy intézményeink állják a versenyt más, adott esetben világi intézményekkel, mi több, hogy legyenek szakmailag kikezdzhetetlenek, jobbak. Még inkább feladata az országos felügyelőnek, hogy – ahol erre szükség van – mozdítsa elő az oktatási és szeretetintézmények, valamint a gyülekezetek közötti kapcsolatot. Egy jó hangulatú óvoda, iskola vagy gimnázium elhivatott pedagógusaival rengeteget tud tenni azért, hogy gyerekekhez és szülőkhöz egyaránt közelebb vigye az evangélium üzenetét, és ezáltal aktív egyháztaggá váljanak.

Törvényeink szerint az országos felügyelő „felügyeletet gyakorol az országos iroda felett”. Tekintettel arra, hogy egy viszonylag nagy szervezetről van szó, ez nem

könnyű feladat. A felügyelet itt persze – anélkül, hogy a felelősségi köröket összekevernénk – inkább folyamatos konzultációt jelent, vagyis hogy alaposan figyelemmel kell kísérnie az országos iroda munkáját. Ez feltett szándékom. Csak akkor állhatunk tiszta lelkiismerettel a hívek és az adófizető polgárok elé, ha átláthatóan, maximális pénzügyi és ügyviteli figyelemmel intézzük ügyeinket.

Az elmúlt hónapokban megfigyelőként már részt vehettem az országos elnökség ülésein. Megdöbbenően sok az ad hoc támogatási kérelem a gyülekezetek részéről. Minden költségvetés belerokkan abba, ha vis maior keretté alakul át. Növelni kell tehát a tervezhetőséget, még adott esetben annak árán is, hogy az adatkérést néhányan a gyülekezetek életébe történő beavatkozásként fogják fel. Fontos, hogy pontos felméréseken alapuló vagyongazdálkodással tegyünk magunk számára is világossá: mink van és milyen állapotban. A jobb tervezhetőség nyomán végleg szakíthatnánk azzal a gyakorlattal, hogy az Üllői útról folyósított támogatások hátterében taktikai megfontolások, sajátos emberi preferenciák húzódnak meg.

Tekintettel arra, hogy az országos felügyelő sajátos feladatai között sorolhatik fel az egyház működéséhez szükséges források előteremtésének elősegítése is, beszélnem kell az elmúlt hónapok egy fontos tanulságáról. Megválasztásom óta rengeteg jó ötletet kaptam azzal kapcsolatban, hogy az egyháznak mi mindennel kellene még foglalkoznia. E jó ötletek megvalósítása persze tetemes kiadásokkal is járna, melyek forrását az ötletgazdák a legritkább esetben sem jelölték meg. Az állami támogatással kapcsolatos álláspontomról később még szólok. Egy azonban biztos: a közeljövőben aligha lesz több pénz az egyházak és intézményeik finanszírozására. Ennek az a következménye, hogy egyértelműen ki kell mondanunk azt, amit már régen sejtünk: nem tekinthetünk el a hívek nagyobb anyagi szerepvállalásától és egyben attól sem, hogy hálózatépítéssel segítsük az egyes gyülekezetek látókörében lévő gazdasági vállalkozások jobb országos együttműködését, javítsuk piacra jutási lehetőségeiket. Nemcsak napjaink újprotestáns mozgalmait, hanem évszázadokkal korábban az erdélyi szász lutheránusok is ismerték e módszer hatékonyságát, melynek részletei esetünkben persze még kidolgozásra várnak.

Törvényeink szerint az országos felügyelő biztosítja az egyházkerületek közötti kommunikációt. Ennek pontos mechanizmusa alapos megfontolást érdemel, különösen annak tudatában, hogy a Magyar Evangélikus Konferencia megalakulásával, az ott betöltött elnöki feladatköröm által a három egyházkerület kiegészült a határainkon túl élő magyar anyanyelvű evangélikus testvéreink táborával. Egyházunk csak akkor válhat valódi közösséggé, ha tagjai tudnak egymásról, ismerik egymás gondját-baját, kapcsolattartásuk nem csupán kampányszerű. Bizalommal tölt el, hogy a régi és új egyházkerületi felügyelők személyében e gondolat elkötelezett híveit ismertem meg. Számítok munkájukra, csakúgy, mint az egyházmegei és a

gyülekezeti felügyelők együttműködésére is. Kiváló gondolat volt Frenkl Róbert részéről a felügyelői konferenciák összehívása. Szeretném, ha ezekre a jövőben a tematika előzetes és pontos megjelölésével kerülhetne sor. Ezen a fórumon – de másokon is – az akkal erősödő egyházkerületi identitás jó alapot teremthet ahhoz, hogy északi, déli és nyugati testvéreink az eddiginél is öntudatosabban osszák meg tapasztalataikat a tágabb közösséggel.

Beiktatási meghívómon szerepel egy idézet *Andorka Rudolftól*, akinek hiánya tíz év távlatából is fájó, és aki most lenne hetvenöt éves. Andorka professzor társadalomismerete, felvilágosult és mély hite, ezekből fakadó munkássága ma is segítségünkre lehet, ha egyházunk jövőjéről, a társadalom életében betöltött és betöltendő szerepéről gondolkodunk. Az immáron kéttagúra zsugorodott elnökség tagjaként az országos felügyelő felelősséget visel az állam képviselőivel való kapcsolattartásban is. A bevezetőben idézett, Keken Andrásról származó mondatok szellemében nekünk, evangélikus keresztényeknek és nekem személyesen is nagyon fontos a magyar államhoz fűződő korrekt kapcsolat.

Szomorú, hogy az utóbbi időben egyház és állam viszonya a nyilvánosság előtt általában úgy jelenik meg, mint a különböző formában kiutalt állami támogatással kapcsolatos vita, egyezkedés. Pedig ennél sokkal többről lenne, lehetne szó. Akár a „köztársaság”, akár a „polgári Magyarország” – hogy a két legnagyobb párt „helymeghatározását” alkalmazzam – jövőjéről gondolkodunk, nekünk, magyar evangélikusoknak mindenki számára hasznos tapasztalatunk és mondanivalónk lehet. Nem túlbecsülve saját jelentőségünket, de különösen e helyen, a Deák téri templomban, mely a reformkorban a pesti társas élet, a modern polgári gondolkodás központja is volt, érdemes leszögezni: az evangélikus hagyománynak és gondolkodásnak része a progresszió, a haladás és persze a haza iránti elkötelezettség. Üdvös lenne, ha e két fogalom nemcsak a reformkorban lett volna elválaszthatatlan egymástól. Ha képesek vagyunk korszerű szóhasználat elmondani, hogy kik vagyunk, és mit is akarunk, akkor talán ritkábban látnak majd napvilágot olyan gondolatok, melyek az egyházakat, egyházunkat valami furcsa, anakronisztikus maradisággal vádolják.

Felfogásom szerint része az evangélikus gondolkodásnak az is, hogy hiszünk a szabad piaci verseny és a társadalmi igazságosság összeegyeztethetőségében, abban, amit manapság szociális piacgazdaságnak szoktak nevezni. Szent kötelességünk az elesettek támogatása, de a köz és az egyház teherbírásának is záloga a gazdasági siker. A kettőt tehát nem lehet elválasztani egymástól. Ennek tudatosulásától a mai Magyarországon még messze vagyunk.

A fentiek kapcsán mindazoknak, akik a túlzott egyházi befolyástól rettegnek, szívesen beszámolunk azoknak az országoknak az állapotáról, ahol az evangélikus egyház egészen a közelmúltig nemcsak hagyományaival és informális befolyásával hatott, hanem államegyházi státusá-

ból adódóan hivatalosan is eljár a közügyek alakításában. Egy futó pillantás a skandináv országok gazdasági állapotára és korrupciós indexére mindenképpen javallt! Demagógia lenne persze azt állítani, hogy mindez kizárólag az evangélikus egyház befolyására lenne visszavezethető, de alapvető kultúr- és gazdaságtörténeti összefüggéseket kár lenne tagadni. Az ilyen példákkal ugyanakkor világossá szeretnénk és fogjuk is tenni, hogy egyházunk mit tekint jó kormányzásnak.

Bármily sokrétű is lehetne állam és egyház tartalmi együttműködése, tagadhatatlan, hogy intézményi működésünk nagyban függ a költségvetési támogatástól. Ez is a szocializmus egyik maradandó „vívmánya”. Így nem csoda, hogy kétoldalú beszélgetéseink – túlzott mértékben – az anyagiakról szólnak. Nem firtatva most azt, hogy ki a felelős azért, hogy az állami költségvetés ilyen lehangoló állapotban van, senki, így egyházunk sem vonhatja ki magát a megszorító intézkedések hatása alól. Ugyanakkor szigorú következetességgel figyelünk minden olyan lépést – és egyben óva intünk is tőle –, mely a világi intézményeknél nagyobb mértékben sújtaná az egyháziakat. Reméljük, hogy erre nem kerül sor, és előbb-utóbb sikerül végre pusztán törvényességi alapon, mindenféle vita nélkül megállapodni arról, ami jár. A jó tartalmi együttműködésnek, a gyakorlatban és a gondolkodásunkban is megvalósuló nagyobb egyházi autonómiának persze feltétele lenne a nagyobb anyagi függetlenség. Miközben tehát következetesen emlékeztetjük az államot törvényben vállalt kötelezettségeire, számítunk – mint fentebb kifejtettem – a hívek nagyobb anyagi áldozatkészségére is.

A hazai mindennapokban és a közélet számos fórumán egyre inkább eluralkodó türelmetlenség, a hivatalos szervek körében is elharapódzó erőszak láttán ki tagadhatná, hogy a híveinek sokféleségét tudatosan értékékként becsülő evangélikus egyház viselkedésmintáinak közvetítése hasznos lenne az egyház keretein túl is. Fontos, hogy a toleráns evangélikus hagyományt terjesszük kifelé, és ne a türelmetlen acsarkodást engedjük beszüremlelni egyházi mindennapjainkba.

Az imént a skandináv példákat emlegettem, ez azonban ne tévesszen meg senkit. Még e teli templom látványa és a pillanat emelkedettsége sem feledtetni velem a tényt: kis egyház vagyunk. A kis közösségek ereje a belső sokszínűségben, szerteágazó kapcsolatrendszerben, ugyanakkor az erős lelki összetartozásban rejlik. Olykor nehéz elfogadni a másik ember meggyőződését, szokásait, nehéz együtt élni a múlt átkos örökségével, az ebből eredő bizalmatlansággal, sértettséggel. A politikai meggyőzések különbözősége a demokrácia velejárója, mint ahogy a múlt feltárása is az. Egy ilyen viszonylag kis közösségben, mint a miénk, mindenkire szükség van, eredményeivel és hibáival együtt, ami persze nem jelenthet kritikátlan elfogadást. Tudom, hogy kényes egyensúly ez, mely nagy hitet, önuralmat és sok energiát követel. Az

'56-os forradalom és a reformáció ünnepkörében különös nyomatékkal kérem: a tények feltárásával, az igazság kimondásával legalább mi ne várjunk magnófelvételek vagy poros akták felbukkaszáig. Csak belső állapotunk minősége hitelesíti mondanivalónkat a társadalomban, állam és egyház viszonyában.

Amikor végezetül köszönetet mondok felmenőimnek az évszázados evangélikus örökségért, feleségemnek és családjának az ökumené mindennapos élményéért, gy-

rekeimnek az általuk és bennük megújuló hitemért, azt is remélem, hogy gyenge, de igyekvő léptekkel mi, magyarországi evangélikusok elindulunk a lelki megújulás felé, melyet egy jól működő egyházszervezet segíthet. „...a háznál nagyobb tisztessége van a ház építőjének” – szól az általam választott bibliai mottó. Mi, a ház lakói – a zsoldáros szavaival – fáradozunk, őrünk, korán kelünk, és későn fekszünk. Minden erőfeszítésünk ellenére, ha magunkban nem is, de a ház építőjében biztosak lehetünk.

ZSINATI TÖRVÉNYEK, HATÁROZATOK

Budapest, 2006. október 26., november 24–25., 2007. március 23–24.

2007. ÉVI I. TÖRVÉNY AZ EGYHÁZ SZERVEZETÉRŐL ÉS IGAZGATÁSÁRÓL SZÓLÓ 2005. ÉVI IV. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL

1.§ Az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény (a továbbiakban: Igtv.) 104.§ (2) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„c) törvényességi ellenőrzést végez az országos szabályrendeletek, valamint – törvényben meghatározott esetekben – egyéb szabályrendeletek és szabályzatok felett, hatályon kívül helyezi az egyházi törvényekkel ellentétes szabályrendeleteket, szabályzatokat,”

2.§ Az Igtv. 120.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„120.§ (1) A zsinathoz érkezett beadványt a zsinat elnöksége

- a) előterjesztés készítésére kiadja az illetékes zsinati bizottságnak,
- b) előterjesztés készítésére, illetve véleményezésre megküldi az országos presbitériumnak,
- c) megtárgyalja, és előterjesztést készít a plenáris ülésre,
- d) írásos válaszban a javaslat zsinati tárgyalását elutasítja, s erről beszámol a következő plenáris ülésen.

(2) Az országos presbitérium és az országos elnökség önállóan is készíthet előterjesztést.

(3) Az előterjesztést a zsinat teljes ülése tárgyalja meg. Az (1) bekezdés d) pontja szerinti elutasításról a zsinat dönt. Ha a zsinat az elutasításról szóló előterjesztést nem fogadja el, a javaslatot megtárgyalásra elő kell készíteni.”

3.§ Az Igtv. 121.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„121.§ (1) A zsinat nagyobb jelentőségű, illetve terjedelmű javaslat esetében először – az általános vitát megelőző ülésen – előzetes (elvi) vitában határozza meg a szabályozás célját és elveit, esetleg az ezek eléréséhez tervezett megoldási módokat.

(2) A zsinat az előterjesztéseket általában két részben:

általános és részletes vitában tárgyalja. Az általános vita során dönti el a javaslat fő irányait, összefüggéseit és választ a lehetséges alapvető megoldások közül. Törvény módosításakor és határozathozatalkor az általános vita elhagyható. Zsinati nyilatkozat és zsinati állásfoglalás elfogadásánál a két vita összevonható.

(3) A zsinat részletes vitában alakítja ki a javaslat végső formáját. A részletes vita alapjául az általános vitában elfogadott döntések szerint kialakított szövegjavaslat szolgál.

(4) Az általános és részletes vitát azonos ülésen megtartani akkor lehet, ha ehhez a zsinat teljes (plenáris) ülése az összes zsinati tag több mint felének szavazatával hozzájárult.

(5) Az általános és a részletes vita lefolytatásának részletes szabályait a zsinat ügyrendje tartalmazza.”

4.§ Az Igtv. 124.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„124.§ (1) A törvényelőkészítő bizottság készít elő a plenáris ülés számára minden törvényalkotásra irányuló előterjesztést, amit a zsinat elnöksége nem utasít el a 120.§ (1) d) szerint.

(2) Az ügyrendi bizottság figyelemmel kíséri a zsinat működésének menetét, javaslatot tesz az erre vonatkozó szabályozás módosítására, és állást foglal a felmerülő ügyrendi kérdésekben. Javaslatot tesz eseti bizottság vagy időszakos munkacsoport alakítására.”

5.§ Az Igtv. 128.§ (1) bekezdésének a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„a) a zsinat által meghatározott keretek között irányítja az egyház szervezetének működését,”

6.§ E törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

**2007. ÉVI II. TÖRVÉNY
EGYES TÖRVÉNYEK JOGHARMONIZÁCIÓS
CÉLÚ MÓDOSÍTÁSÁRÓL**

1.§ Az egyházi szolgálatról és az egyházi szolgálatot végzőkről szóló 2005. évi III. törvény (a továbbiakban: Esz.tv.)

21.§ első mondatában a „lelkészi minimálbérnek megfelelő illetményt” kifejezés helyébe a „lelkészek minimális rendszeres havi illetményének megfelelő juttatást” kifejezés lép.

2.§ Az Esz.tv. 56.§ (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A gyermeket szülő lelkésznőt 6 hónap szülési szabadság illeti meg. A szülési szabadság ideje alatt – választása szerint – vagy az állam által nyújtott ellátást (gyes) veszi igénybe, vagy a lelkészek minimális rendszeres havi illetményének összegét kapja az országos egyháztól.”

3.§ Az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 135.§ (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg a (2) bekezdés hatályát veszti:

„(1) A püspökök sajátos feladata az evangélikus egyház hitéletének egyetemes és egységes irányítása. Az egyházkerületek püspökei sajátos közös feladataikat püspöki tanácsban látják el.”

4.§ Az egyházi szolgálat külön területeiről szóló 2005. évi V. törvény 6.§ (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg a (2) bekezdés hatályát veszti:

„(1) Az evangélizációs és missziói munka országos irányítása, szervezése, koordinálása az országos evangélizációs és missziói lelkész feladata, aki önálló munkakörben dolgozik. Javadalmát az országos presbitérium állapítja meg. Munkáját a püspöki tanács egyik tagja felügyeli. Megbízása idején nem tölthet be alacsonyabb szintű evangélizációs és missziói munkakört, illetve tisztséget.”

5.§ A választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény 20.§ (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az e törvény XII-XVIII. fejezeteiben meghatározott választások esetén ajánlásra való felhívással

a) az egyházmegyei jelölőbizottság megkeresi a területileg illetékes egyházközségek presbitériumait,
b) az egyházkerületi és az országos jelölőbizottság megkeresi a területileg illetékes egyházmegyék presbitériumait.

(3) Más választások esetén a jelölőbizottság a választó testület tagjaitól és az adott választásra vonatkozó sajátosságok alapján meghatározott körből gyűjt ajánlásokat.”

6.§ (1) Az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény (a továbbiakban: Int.tv. 17.§ (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Intézményvezetői munkakörre olyan személy választható, aki még nem töltötte be a nyugdíjra jogosító életkort, és megfelel az adott intézménytípus vezetésére jogszabályban meghatározott feltételeknek.”

(2) Az Int.tv. 18.§ (1) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Ha az intézmény vezetőjének megbízatása a nyugdíjra jogosító életkor elérését megelőző két éven belül jár le, részére nyilvános pályázat kiírása nélkül a vezetői beosztás további ellátására megbízás adható annak a munkaevének (oktatási intézmény esetén: tanévnek) a végéig, amelyben a nyugdíjkorhatárt eléri.”

7.§ (1) E törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) Amennyiben e törvény 2.§-ban meghatározott, a lelkészek minimális rendszeres havi illetményéről egyházi jogszabály nem rendelkezik, azon a mindenkori minimálbérnek az állam által költségvetési törvényben meghatározott összegét kell érteni.

Budapest, 2007. március 23–24.

Smidéliusz Zoltán s.k.
lelkési elnök

Muntág András s.k.
nemlelkési elnök

Farkas Sándor s.k.
lelkési jegyző

Dr. Rabné
dr. Barizs Gabriella s.k.
nemlelkési jegyző

**1/2006. (X.26.) ZSINATI HATÁROZAT
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
ZSINATÁNAK ÜGYRENDJE**

melyet a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény (a továbbiakban: Igtv.) 117.§ (3) bekezdésében kapott felhatalmazása alapján, az alábbiak szerint alkotott meg és fogadott el:

**Első rész
Zsinati tagok**

1.§ A zsinat tagjainak választásáról, és a tagság megszűnéséről, az Igtv 107-108.§-a, valamint a választásokról és szavazásokról szóló 2005. évi VII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 28–33.§-a rendelkezik.

2.§ A zsinat tagjai Jézus Krisztus tanítványaihoz méltóan a zsinat folyamatában a testvérszeretetet, a tisztetletet és egymásra figyelés magatartásával végzik munkájukat.

3.§ A zsinati tagok joga és kötelessége a zsinat munkájában tevékenyen részt venni és az üléseken megjelenni.

Második rész A zsinat megalakulása

Alakuló ülés

4.§ (1) Az alakuló ülést – az Igtv. 118.§-a értelmében – a lelkészi és nemlelkészi korelnök hívja össze az Igtv. 115.§-ának rendelkezései szerint.

(2) A korelnökök és korjegyzők személyének megállapítása és az alakuló ülés megszervezése az előző zsinati gazda és helyettesének feladata.

5.§ A megnyitó istentisztelet igehirdetési szolgálatát a lelkészi korelnök végzi.

Mandátumvizsgálat

6.§ (1) A mandátumvizsgálat során a (kor)jegyzők megvizsgálják a zsinati tagok megbízólevelének tartalmi és formai megfelelőségét. A megfelelő megbízólevellel rendelkező tagok mandátumát igazolják.

(2) Nem igazolják a mandátumot, ha a megbízólevel nem felel meg a Vtv. 28.§ (6), a 31.§ (6) és a 33.§ (6) bekezdésében meghatározott követelményeknek.

(3) Ha a nem igazolt mandátum hiányosságait kiküszöbölték, és azt újra a jegyzői kar elé terjesztik, a jegyzők ismét elvégzik a mandátumvizsgálatot.

(4) A (kor)jegyzők megvizsgálják a póttagok mandátumát, amikor a póttag először vesz részt a zsinat ülésén.

(5) A (kor)jegyzők döntésüket bejelentik a zsinat plenáris ülésén. A döntéssel szembeni panasz esetén, a panasz elbírálásáról a zsinat dönt. A döntésben azok a zsinati tagok vesznek részt, akik a (kor)jegyzők által igazolt mandátummal rendelkeznek, és nincs a zsinat előtt olyan panasz, amely az ő mandátumukat érintené.

Tisztségviselők és testületi tagok választása

7.§ (1) A választás a következő sorrendben történik:

- a) zsinat lelkészi és nemlelkészi elnöke,
- b) zsinat lelkészi és nemlelkészi alelnöke,
- c) elnök-püspök,
- d) elnök-püspök helyettes és országos felügyelő-helyettes,
- e) országos ügyész,
- f) országos számvevőszéki elnök,
- g) munkaági bizottsági elnökök,
- h) országos számvevőszéki tagok,
- i) egyházi bírósági tagok,
- j) zsinati gazda,
- k) zsinati bizottsági elnökök,
- l) három lelkészi és három nemlelkészi jegyző,
- m) zsinati gazda helyettese,
- n) országos jelölőbizottsági tagok,

o) zsinati bizottsági tagok.

(2) Az egyes tisztségekre történő választást csak az előző választás lezárását követően lehet megtartani.

(3) Az (1) bekezdés a-i) pontjában meghatározott tisztségekre az országos jelölőbizottság, az (1) bekezdés j-m) pontjában meghatározott tisztségekre a zsinat tagjai, az (1) bekezdés n) és o) pontjában meghatározott tagokra a zsinat elnöksége állít jelölteket.

(4) Az (1) bekezdés j-m) pontjában meghatározott tisztségekre a zsinati tagok úgy állítanak jelölteket, hogy minden zsinati tag titkos szavazólapon minden tisztségre egy-egy jelöltet nevez meg. A korjegyzők (pótválasztásnál a jegyzők) úgy állítják össze a leadott szavazatok alapján a jelöltek listáját, hogy arra az öt legtöbb ajánlást kapott név kerülhet fel. A jelölés ismertetése a kapott szavazatok csökkenő számsorrendje alapján történik.

(5) Az országos jelölőbizottság hatáskörébe utalt tisztségeknél a jelöltek névsorát a zsinat, a Vtv. 21.§ (4) bekezdésének figyelembe vételével véglegesíti.

(6) A jelölőlista véglegesítése előtt meg kell bizonyosodni arról, hogy a jelöltek megválasztásuk esetén elvállalják-e a szóban forgó tisztséget.

(7) Aki elvállalta a jelöltséget, annak 2-3 percben rövid bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani.

(8) Nem az alakuló ülésen történő választásoknál is az e §-ban foglaltak szerint kell eljárni.

Harmadik rész A zsinat tisztségviselői

Zsinati elnökség

8.§ (1) A zsinat elnökségének tagjairól és feladatairól az Igtv. 109.§ (1)-(2) bekezdése rendelkezik.

(2) Az elnökség üléseit szükség esetén tartja, amelyekre szakértőket meghívhat. Az elnökség egyharmadának írásbeli kezdeményezésére az elnökség ülését 15 napon belül össze kell hívni.

(3) Az elnökség döntéseit szótöbbséggel hozza.

(4) Az elnökségi ülések nem nyilvánosak. Az ülésekről emlékeztető készül.

Zsinati elnökök és alelnökök

9.§ (1) Az elnökök és alelnökök feladatáról az Igtv.109.§ (3) és (4) bekezdése rendelkezik.

(2) Az elnököket akadályoztatásuk esetén az alelnökök helyettesítik. Elnöki tiszt megüresedése esetén az illetékes alelnök a következő ülésszakig ellát minden elnöki feladatot.

Zsinati jegyzők

10.§ A zsinat jegyzői karáról és feladatairól az Igtv. 110.§-a rendelkezik.

Zsinati gazda és helyettese

11.§ A zsinati gazdáról, a zsinati gazda helyetteséről és feladataikról az Igtv. 112.§-a rendelkezik.

Bizottsági elnökök

12.§ A bizottsági elnökökről és feladataikról az Igtv. 125.§ (2) bekezdése rendelkezik.

Negyedik rész
A zsinat munkája

13.§ A zsinat működésének szabályairól az Igtv. 113-126.§-a rendelkezik.

I. fejezet
A plenáris ülés

Határozatképesség

14.§ A zsinat határozatképességéről az Igtv. 117.§ (1)–(2) bekezdése rendelkezik.

15.§ (1) A zsinati gazda a plenáris ülészekon jelenlevőkről, az igazoltan és a kimentés nélkül távollévőkről minden ülés kezdetén jelentést tesz, jelentését jegyzőkönyvbe foglalják.

(2) Igazoltnak tekinthető az előzetesen bejelentett, alapos okra hivatkozó távolmaradás. A zsinati tag köteles távollétét lehetőleg úgy bejelenteni, hogy a póttag behívásának időbeli akadályja ne legyen.

(3) Ha a zsinat tagjai nem jelennek meg határozatképes számban, akkor az elnök legfeljebb egy órára az ülést felfüggesztheti.

(4) Ha ekkor sem határozatképes a zsinat, akkor az elnök felolvastatja a zsinati gazdával a zsinat névsorát, jegyzőkönyveztetni a távollévőket:

- a) az igazoltan hiányzókat,
- b) azokat, akik helyett már nincs behívható póttag,
- c) az igazolatlanul hiányzókat.

Ezt a névsort a következő ülészekon ismerteti.

(5) A határozatképtelen zsinat tanácskozó testületként ülésezhet, ha a jelenlévő tagok többsége így dönt.

Ülések rendje

16.§ (1) Minden ülészek kezdetén a zsinat megvizsgálja az előző ülészek üléseinek előzetesen kiküldött jegyzőkönyvét. Ha a jegyzőkönyv tartalmát vagy szerkesztését

bármely zsinati tag kifogásolja, akkor a zsinat dönt a helyes szövegről.

(2) Ezt követően a levezető elnök (a továbbiakban elnök) ismerteti a beérkezett beadványokat, valamint az azokkal kapcsolatos elnökségi intézkedéseket. Ha valamelyik zsinati tag az elnökség intézkedésével nem ért egyet, akkor arról a zsinat dönt.

(3) Az elnökség és – szükség esetén – a zsinati bizottságok a napirend elfogadása előtt jelentést tesznek munkájukról.

(4) Az elnök ismerteti az elnökség napirendi javaslatát. A módosító javaslatról és a napirendről a zsinat vita nélkül, egyszerű szavazással dönt.

(5) Napirend előtti felszólalást a napirend elfogadása után az elnök engedélyezhet. Ha az elnök a felszólalást nem tartja megengedhetőnek, és ezt az elnöki döntést a felszólaló nem fogadja el, akkor a felszólalás meghallgatásáról az ülés vita nélkül, egyszerű szavazással dönt.

(6) A zsinat megtárgyalja a napirendre tűzött tárgyakat.

(7) A határozatképesség minden ülés elején és minden döntés előtt ellenőrizendő.

Az ülést levezető elnök teendői

17.§ (1) Az elnök

- a) az ülészek kezdetén indítványt tesz a napirendre, és a napirendi pontokra szánt időre;
- b) a legközelebbi ülészek idejét a zsinat egyetértésével kitűzi;
- c) megnyitja és berekeszti az üléseket;
- d) ismerteti a beadványokat, az ügyrend előírásai szerint vezeti a tárgyalásokat, szavazásra teszi fel a kérdéseket és kimondja a döntést;
- e) az ügyrend vonatkozó előírásai szerint megadja a szólás jogát.

(2) Az elnök a zsinat üléseit egy órára bármikor felfüggesztheti.

(3) Az elnök köteles figyelmeztetni a tagokat, amennyiben a tárgytól vagy az ügyrendtől eltérnek.

(4) Az elnök az általa vezetett ülésen a tárggyal kapcsolatban véleményt nem nyilváníthat, állást nem foglalhat.

Napirend

18.§ (1) Az ülészek kezdetén a zsinat dönt az elnökség napirendi javaslatáról. Az ülészek során ezt minősített többséggel megváltoztathatja.

(2) Amennyiben a zsinat előtt elvégzendő feladat áll, az ülészek – határozatképtelenség vagy rendzavarás miatti kényszerű berekesztés esetét kivéve – mindaddig nem rekeszthető be, amíg nem határozta meg a következő ülészek időpontját és nem tett javaslatot annak napirendjére.

19.§ Az az ülés, melynek napirendjén választás szerepel, nem rekeszthető be mindaddig, amíg a választás be nem fejeződött, leszámítva a határozatképtelenség esetét. Ettől eltérni csak az elnök javaslatára lehet, e javaslat felett a zsinat vita nélkül dönt.

Szólás

20.§ (1) Az első szó az indítványozó testület előterjesztőjét, bizottságban elkészített javaslat megtárgyalásánál a bizottsági előterjesztőt illeti. Utána a módosító indítvány benyújtójának, majd a kisebbségi vélemény képviselőjének van joga szólani.

(2) A zsinati tagok szólás végett személyesen, a jegyzőnél jelentkezhetnek.

(3) A tárgyaláskor az elnök a szólani kívánókat a jelentkezés sorrendjében hívja szólásra.

(4) Ha a felhívott nincs jelen, úgy tekintendő, hogy nem is jelentkezett.

(5) Az általános vitában éppen úgy, mint a részletes tárgyaláskor kétszer mindenki szólhat. Az ismételt felszólások időtartamát az elnök két percre korlátozhatja. További felszólalást az elnök belátása szerint engedélyezhet.

(6) Egy hozzászólás nem tarthat tovább öt percnél.

(7) Az előterjesztő vagy az indítványozó – mások kívánságára és a 21.§ rendelkezésének megfelelően – felvilágosítást vita közben többször is adhat.

21.§ (1) Ha szólásra már nincs senki sem feljegyezve, az elnök kérdést intéz az üléshez, hogy kíván-e még valaki szólani, s ha a felhívásra senki sem jelentkezik, a vitát bezárja.

(2) A vita befejezésével, a szavazás előtt az előterjesztő még egyszer szólhat.

22.§ (1) Vita folyamán bármikor és azonnal szót kapnak azok is, akik

- a) ügyrendi kérdésben kívánnak szólani,
- b) napirendi indítványt akarnak tenni,
- c) személyes megtámadásra akarnak válaszolni,
- d) a félreértett szavuk valódi értelmét kívánják tisztázni.

(2) Ilyen alkalommal egyéb kérdésről nem lehet szó.

(3) Az elnök, ellentmondás esetén, vita nélkül dönt, hogy valóban az (1) bekezdésben felsorolt esetekkel kapcsolatos-e a szólásra jelentkezés.

(4) Az (1) bekezdés a-b) pontja esetén az elnök vitát engedélyezhet, melyet követően a zsinat dönt.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott ügyekre vonatkozó hozzászólás szándékának jelzése a szokásos egy kézzel jelentkezés helyett a két kéz felnyújtásával való jelentkezés.

23.§ Az indítványozónak jogában áll indítványát visszavonnia, ha azonban a zsinat tagjai közül valaki sajátjaként fenntartja, az eredeti indítványozó jogaiba lép.

24.§ (1) A zsinat a tárgyalás alatt lévő anyagot visszaadhatja az előterjesztőnek vagy kiadhatja egy erre a célra választott bizottságnak. Az ismételt előterjesztésig a végleges határozat hozatalát felfüggesztheti.

(2) Ha mindez a javaslatnak csak egyes részleteire vagy pontjára, vagy valamely módosító indítványra nézve történik, a további szakaszok és pontok tárgyalását a zsinat tovább folytathatja.

25.§ (1) A hozzászólónak a napirenden lévő tárgytól eltérnie nem szabad, személyeskedő, illetve sértő megnyilvánulástól tartózkodni kell.

(2) Tilos a szólót félbeszakítani vagy közbeszólásokkal zavarni, s minden olyan cselekmény, amely a zsinat méltóságát és a tanácskozás rendjét sértené, beleértve a magánjellegű megbeszéléseket és a rádiótelefon használatát is.

(3) Az elnök joga és kötelessége az (1) és (2) bekezdés ellen vétőt beszédében megszakítani és a tárgyra térésre felszólítani, valamint a szólót és az ülés résztvevőit a tanácskozás szabályainak megtartására figyelmeztetni.

(4) Az (1) bekezdés ismételt megszegése esetén, vagy ha a vétség súlyosabb természetű, az elnök tartozik az illetőt név szerint helyreutasítani, és a szót megvonni.

(5) Az elnök ilyen eljárását vita tárgyává tenni nem szabad.

(6) Ha az ülésen állandó rendzavarás, zaj és nyugtalanság lenne, s az elnök figyelmeztetései és rendreutasításai ellenére sem állna helyre a rend, az elnök kijelenti, hogy az ülést felfüggeszti, vagy arra a napra bezárja.

26.§ (1) A nyilvános üléseken a hallgatók csak a részükre kijelölt helyen tartózkodhatnak. Viselkedésükkel az ülést nem zavarhatják. Rendzavarás esetén az elnök figyelmezteti a hallgatókat, ismételt esetben zárt ülést rendelhet el.

(2) Zárt ülésen csak a zsinat tagjai és a hangrögzítők vehetnek részt.

(3) Magániratokat és hirdetőményeket a zsinaton szétosztani nem szabad.

*II. fejezet**zsinati határozat, törvény, zsinati nyilatkozat és zsinati állásfoglalás elfogadásának folyamata*

27.§ A határozat, a törvény, a zsinati nyilatkozat és zsinati állásfoglalás elfogadásának szabályairól az Igtv. 120-121.§-a rendelkezik.

28.§ A zsinat döntéseit általában határozattal hozza meg.

29.§ A zsinati határozathozatal általában egy lépcsőben, részletes vitában, a törvényalkotás, a zsinati nyilatkozat és állásfoglalás elfogadása általában két lépcsőben, általában és részletes vitában történik.

30.§ Nagyobb terjedelmű, illetve jelentőségű előterjesztés esetében a bizottság vagy előterjesztő testület javasolhatja a kidolgozást megelőzően előzetes vita lefolytatását. Ekkor a zsinat szövegjavaslat nélkül vitathatja meg a szabályozás elveit, céljait és az ezek eléréséhez tervezett megoldási módokat.

31.§ Az általános és részletes vita alapjául az országos presbitérium, az országos elnökség, a zsinati elnökség vagy a zsinati bizottság szövegjavaslata szolgál, melynek előterjesztőjét az illetékes testület, vagy bizottság jelöli ki.

32.§ (1) Az általános vita során az előterjesztett javaslatot egyszerű szavazással kell elfogadni.

(2) Az általános vita után a zsinati tagok javaslataikat megadott határidőig írásban juttathatják el az illetékes bizottsághoz vagy az előterjesztést készítő testülethez a zsinati irodán keresztül. A határidőre a bizottság, illetve az előterjesztő testület tesz javaslatot. Amennyiben határidő kitűzésére nem kerül sor, a határidő az általános vita lezárását követő egy hónap.

33.§ (1) A részletes vita kezdetén az elnök javaslatot tesz az előterjesztés tárgyalásának szakaszolására.

(2) A részletes vitában a zsinati tagok az adott tárgyalási szakasz lezárásáig írásos módosító javaslatot juttathatnak el az előterjesztőhöz. Később érkező módosító javaslat megtárgyalásáról az elnök dönt.

(3) Ha a javaslatot az előterjesztő elfogadja, az főszöveggé válik tárgyalandó.

(4) A vita után a szavazásra bocsátandó szövegrészt egyértelművé kell tenni. A vita után a szöveget egyszerű szavazással kell elfogadni. Stílusos módosítás esetén az elnök eltekinthet a szavazásra bocsátástól. Ha az előterjesztés valamely részéhez nincs módosító javaslat, arról az ülésnek nem kell szavazással döntenie.

(5) Az előterjesztő a vita lezárása után kérheti, hogy a zsinat az érintett szövegről csak a bizottság vagy az előterjesztő testület álláspontjának kialakítása után szavazzon.

(6) Ha az előterjesztő úgy ítéli meg, hogy az elfogadott javaslat támogatottsága túl alacsony, vagy az elfogadott módosító javaslat ellentmondást eredményez, a javaslatot átdolgozásra visszakeresheti. Erre bármelyik zsinati tag is javaslatot tehet. Ha az előterjesztő ezt nem fogadja el, a javaslatról a zsinat dönt.

(7) A részletes vita lezárása után az előterjesztés elfogadásáról a zsinat zárószavazással dönt. A záró szavazás előtt ismertetni kell azokat a rendelkezéseket, amelyeknek végleges változata nincs a zsinati tagok kezében.

34.§ (1) Az Igtv. 104.§ (5) bekezdésének b) és c) pontjában és 141.§-ában meghatározott jelentések előterjesztése az alábbiak szerint történik:

a) tavaszi ülészak – elnök-püspök, országos felügyelő, országos ügyész, számvevőszék elnöke, országos irodaigazgató;

b) őszi ülészak – zsinat elnökei, országos bíróság elnöke, munkaügyi bizottságok elnökei.

(2) Az éves jelentéseket az előterjesztők írásban küldik meg az országos iroda címére úgy, hogy azokat az ülészak előtt 10 nappal ki lehessen küldeni a zsinati tagoknak.

III. fejezet

Szavazás

35.§ (1) Az elnök a tanácskozásnak a 21.§ szerinti befejezése után szavazásra teszi fel a kérdést.

(2) Az elnök úgy teszi fel a kérdést, hogy arra mindenki „igen”-nel vagy „nem”-mel felelhessen, kivéve, ha a más formájú kérdésfeltevést a zsinat előzőleg szavazással elfogadja. Ha a szavazással eldöntendő tárgy több részből áll, a kérdés az egyes részekre külön teendő fel.

Sorrend a szavazásnál

36.§ (1) Az elnök rendszerint a módosításokat bocsátja szavazásra úgy, hogy minden indítvány esélyt kapjon a zsinat általi megfontolásra. Több összefüggő javaslat illetve indítvány eldöntése esetén az elnök ismerteti, milyen sorrendben teszi fel a kérdéseket. A sorrend meghatározásakor az eredeti javaslattól legtávolabb eső javaslatot teszi fel elsőként szavazásra. A sorrendet érintően egy percben ügyrendi hozzászólást lehet tenni. Az elnök legfeljebb tíz jelentkezőnek ad szót a jelentkezés sorrendjében.

(2) Ha valaki a szavazás elhalasztását indítványozza – ügyrendi javaslatként –, akkor ezen indítvány bocsátandó legelőször szavazásra.

Egyszerű szavazás

37.§ (1) A zsinat a feltett kérdést rendszerint egyszerű szavazással dönti el.

(2) Az egyszerű szavazás a szavazólapok feltartásával történik.

(3) Az „igen”-nel és a „nem”-mel szavazók, valamint a tartózkodók száma jegyzőkönyvbe veendő. Látható többség esetén nem szükséges a szavazatokat megszámlálni, de az ellenszavazatokat és a tartózkodásokat igen.

(4) Az elnök az általa vezetett üléseken egyszerű szavazásnál nem szavaz. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

Név szerinti szavazás

38.§ (1) Teljes törvény elfogadásáról név szerinti szavazással kell dönteni.

(2) A jelenlévő zsinati tagok egynegyedének írásban beadott kívánságára más ügyben is név szerinti szavazással kell dönteni, ha ugyanebben a kérdésben kevesebb a titkos szavazást kérők száma.

(3) Név szerinti szavazásnál a tagok írásban, nevükkel ellátott szavazólapon, szavazatukat aláírásukkal hitelesítve szavaznak.

(4) A jegyzőkönyvben a tagok névsorába a nevek mellett feltüntetendő, hogy „igen”-nel, „nem”-mel szavazott-e a küldött, tartózkodott-e a szavazástól vagy pedig nem volt jelen.

Titkos szavazás

39.§ (1) Választásoknál a szavazás mindig titkosan, összehajtott szavazólapokkal történik.

(2) A jegyzőkönyvbe fel kell venni az egyes jelöltekre leadott szavazatok számát.

(3) A jelenlévő zsinati tagok egynegyedének írásban benyújtott indítványára más ügyben is titkos szavazással kell döntenet, ha ugyanebben a kérdésben kevesebb a név szerinti szavazást kérők száma.

Szavazás több változat esetén

40.§ (1) Ha az általános vitában kettő vagy kettőnél több változat közül kell választani, akkor azok mindegyikét a 35.§ figyelembevételével egyenként szavazásra kell bocsátani.

(2) Mindenki mindegyik változatnál szavazhat bárhogyan, függetlenül attól, hogy az előző változatnál hogyan szavazott.

(3) Megszavazottnak az a változat tekintendő, amely a változatok közül a legtöbb szavazatot kapta, és legalább hárommal többet, mint a következő.

(4) Ha a két legtöbb szavazatot kapott változat közötti különbség nem éri el a hármat, akkor a két (holtverseny esetén több) változat között újabb szavazás dönt. Ekkor az elfogadáshoz egyszerű többség szükséges.

Szavazás több módosító indítvány esetén

41.§ (1) Ha a szavazás során több, egymást kizáró módosító indítvány közül kell választani, akkor azok mindegyikét a 35.§ figyelembevételével egyenként szavazásra kell bocsátani.

(2) Mindenki mindegyik módosító indítványnál szavazhat bárhogyan, függetlenül attól, hogy az előző módosító indítványnál hogyan szavazott.

(3) Ha a módosító indítványok egyike sem kapta meg a szavazatok legalább 40 %-át, akkor a főszöveg megszavazottnak tekintendő.

(4) Ha a módosító indítványok bármelyike megkapta a szavazatok 40 %-át, akkor a főszövegről (mint egyenrangú indítvánnyal) is szavazni kell. Amennyiben egyetlen indítvány sem kapta meg a szavazatok több mint 50%-át, akkor a két legtöbb szavazatot kapott indítvánnyal új szavazást kell elrendelni.

A szavazás eredménye

42.§ (1) Teljes törvények elfogadásához minősített többség, tehát a határozatképes zsinati ülésen jelen lévő zsinati tagok legalább kétharmadának, de legalább az összes zsinati tag több mint felének „igen” szavazata szükséges.

(2) A Magyarországi Evangélikus Egyházról szóló 1997. évi I. törvény, az Igtv. 103-126.§-a, az egyházi jogszabályokról szóló 2005. évi VI. törvény (a továbbiakban Ejtvt.), valamint az ügyrend módosításához azonban az összes zsinati tag több mint kétharmadának „igen” szavazata szükséges.

(3) Minden egyéb döntéshez – ha az ügyrend másképp nem rendelkezik – egyszerű többség, tehát a határozatképes zsinati ülésen jelenlévő zsinati tagok több mint felének „igen” szavazata szükséges.

(4) A szavazás során jelenlévőnek azt a zsinati tagot kell

tekinteni, aki érvényes „igen”, „nem” vagy „tartózkodom” szavazatot adott le.

43.§ A szavazás befejeztével az elnök az eredményt azonnal kihirdeti.

Ötödik rész Zsinati bizottságok

A zsinati bizottságok kiküldése

44.§ (1) A bizottság személyi összetételét a zsinat hagyja jóvá, és a zsinat állapítja meg a bizottság feladatkörét.

(2) A bizottság tanácskozási joggal szakértőket vonhat be munkájába.

(3) A bizottság feladatát a zsinati elnökség határozza meg.

(4) A bizottságot annak elnöke hívja össze. A jelenlévő tagok egyszerű szótöbbséggel határoznak.

(5) A bizottság üléséről emlékeztető készül, mely tartalmazza az ülésen hozott döntéseket.

A bizottsági előkészítés

45.§ (1) A bizottság először feldolgozza a beküldött javaslatokat és elemzi a korábbi szabályozást. Megfogalmazza a szabályozás alapelveit és mérlegeli ezeknek a zsinat által eldöntendő elemeit.

(2) A bizottság a számára kiadott javaslatot a plenáris ülésre előkészíti és kijelöli az előterjesztőt.

(3) A törvényjavaslat vagy előterjesztés kidolgozása során a bizottság a beérkezett javaslatokat

a) vagy beépíti saját szövegjavaslatába (az ún. főszövegbe),
b) vagy számára elfogadható szövegváltozatként szerepelteti,

c) vagy elveti, de az előterjesztett szövegben – álláspontjával együtt – közlést tesz.

(4) Az összes felmerülő kérdésben ki kell alakítani a bizottság álláspontját.

(5) A bizottságnak arra kell törekednie, hogy a törvényjavaslat vagy előterjesztés megfeleljen a szabályozás céljának.

(6) Törvényjavaslat elkészítésénél a bizottságnak figyelembe kell vennie a jogszabályszegezés általános követelményeit, továbbá ügyelnie kell arra, hogy az összhangban legyen az egyház és állami törvényekkel.

A bizottságok jelentése

46.§ (1) A bizottságok elnökei minden zsinati ülésen rövid jelentést tesznek az előző ülés óta végzett munkáról és a bizottságra bízott törvények és feladatok készütségi állapotáról.

(2) Az ülés napirendjére tűzött előterjesztések kidolgozásáról külön beszámolni nem kell.

(3) Azt az indítványt, amely nem tárgyalás alatt lévő előterjesztéshez érkezett, és amelyet a bizottság tárgyalás után elutasított, ki kell küldeni a zsinat tagjainak.

(4) Ha bármelyik zsinati tag javasolja, hogy a zsinat a bizottság véleménye ellenére foglalkozzon az indítvánnyal, akkor erről a bizottság beszámolójának meghallgatása után a zsinat vita nélkül dönt. Amennyiben a zsinat az indítvány érdemi megtárgyalása mellett foglal állást, akkor ezzel a döntésével egyúttal megbízza a bizottságot az indítvány plenáris ülésen való előterjesztésének kidolgozásával.

Hatodik rész Törvényességi ellenőrzés

47.§ (1) Az Ejtv. 5.§-ban előírt feladatok előkészítésére a zsinat elnökei három tagú bizottságot jelölnek ki, illetve kérnek fel. A bizottság szakvéleményt készít.

(2) A bizottság egy tagjának jogi végzettséggel kell rendelkeznie és egy tagját a törvényelőkészítő bizottság tagjaiból kell kijelölni.

(3) A szakvéleményt a bizottság 30 napon belül elkészíti, és azt a zsinati iroda a zsinati tagoknak a legközelebbi plenáris ülés meghívójával együtt kiküldi.

(4) A zsinati tagok a szakvéleményt legkésőbb a plenáris ülés kezdetéig véleményezhetik. Ezeket a véleményeket a zsinati iroda sokszorosítva minden zsinati tagnak eljuttatja.

(5) A zsinat a szabályrendelet törvényességéről a bizottság szakvéleménye és a zsinati tagok véleményei alapján a plenáris ülésen vita nélkül határoz.

(6) A határozatot a levezető elnök és a bizottság elnökének aláírásával a zsinati iroda megküldi az érintetteknek.

Hetedik rész Az ügyrenddel kapcsolatos eseti döntések

48.§ (1) Ha az ülést levezető elnök azt tapasztalja, hogy az ügyrend valamely esetre nézve rendelkezést nem tartalmaz, vagy az a meglévő formában a zsinat működését hátráltatja, javaslatot tehet a zsinatnak, hogy a felmerült kérdésben milyen eljárást kövessen. A zsinati tagok egyötöde is tehet erre vonatkozó javaslatot.

(2) A zsinat az ügyrendi bizottság állásfoglalása után dönt a javaslat felett. Szükség esetén az ügyrendi bizottság állásfoglalásának kialakítására 10 percig a zsinat munkája felfüggeszthető.

(3) A zsinat a jelenlévő tagok háromnegyedének „igen” szavazatával dönthet úgy, hogy az ügyrend egyes rendelkezéseit az adott kérdés tárgyalásánál nem alkalmazza. Ebben az esetben pontosan meg kell jelölni, mely rendelkezésektől tér el, és milyen eljárást alkalmaz.

Nyolcadik rész A zsinat ügyvitele

Zsinati napló és jegyzőkönyv

49.§ (1) A zsinati napló és jegyzőkönyv készítésével, hitelesítésével, valamint kiküldésével kapcsolatos rendelkezéseket az Igtv. 122.§-a szabályozza.

(2) A zsinati napló a zsinat teljes anyagának, indítványainak, beszédeinek írásban rögzített dokumentuma, mely a hangfelvétel alapján készül. Elkészítéséért és őrzéséért a zsinati iroda, hitelesítéséért a jegyzők a felelősek.

(3) Saját költségére bármely zsinati tag és egyházi jogi személy kérheti a zsinati napló vagy annak egy része másolatát.

(4) A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell

- az ülések helyét, idejét, napirendjét, a levezető elnök személyét és a jelenlétről szóló jelentést;
- a szavazásra bocsátott kérdést és a szavazás eredményét;
- a felszólaló nevét;
- a felszólaló által rögzíteni kívánt nyilatkozatot.

Ügykezelés és a zsinati tagok nyilvántartása

50.§ A zsinattal kapcsolatos adminisztráció intézéséről az Igtv. 111.§-a rendelkezik.

51.§ (1) A zsinat ügykezelése a zsinati irodán történik. A zsinat és a zsinati elnökség levelezési címe a zsinati iroda címe.

(2) A zsinati iroda személyzete a jegyzőkkel együttműködve rendben tartja a zsinati iroda irattárát és gondoskodik az iratok sokszorosításáról, betekintethetőségéről és megőrzéséről.

(3) A zsinati iroda nyilvántartja a zsinat tagjait.

(4) A zsinati iroda a zsinat egész tartama alatt ügyel az egyes választó testületek zsinati képviseletére.

Tömegtájékoztatás

52.§ (1) A zsinat az egyházi sajtón keresztül az egyház tagjait rendszeresen és hitelesen tájékoztatja.

(2) A zsinat sajtófelelőst választhat.

(3) A zsinat elnöksége az egyes ülőszakokról kommunikét adhat ki.

Kilencedik rész Záróülés

53.§ (1) A zsinat munkáját ünnepélyes záróüléssel fejezi be. (2) Az ülésen elfogadásra kerül az előző ülőszak jegyzőkönyve.

(3) A zsinat elnökeinek értékelése után a zsinat – ajánlás formájában – összefoglalhatja a következő zsinat számára

a megoldatlan feladatokat, amely a következő zsinat számára nem kötelező érvényű.

(4) A zsinat záró istentisztelettel fejezi be munkáját, melyen az igehirdetési szolgálatot az elnök-püspök végzi.

Tizedik rész Záró rendelkezések

54.§ (1) Jelen ügyrend a 2006. évi általános tisztújítás során megválasztott zsinat hivatalba lépése napján, legkésőbb 2006. december 15-én lép hatályba.

(2) Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinatának Ügyrendjéről szóló, többször módosított 1/2002. (II.1.) zsinati határozat.

A 2006. NOVEMBER 24–25. NAPJÁN MEGTARTOTT ZSINAT HATÁROZATAI

2/2006. (XI.24.) zsinati határozat a zsinat lelkeszi elnökének választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján Smidéliusz Zoltánt a zsinat lelkeszi elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

3/2006. (XI.24.) zsinati határozat a zsinat nemlelkészi elnökének választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján Muntag Andrást a zsinat nemlelkészi elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

4/2006. (XI.24.) zsinati határozat a zsinat lelkeszi alelnökének választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján dr. Korányi Andrást a zsinat lelkeszi alelnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

5/2006. (XI.24.) zsinati határozat a zsinat nemlelkészi alelnökének választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény

104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján dr. Gimesi Szabolcsot a zsinat nemlelkészi alelnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

6/2006. (XI.24.) zsinati határozat elnök-püspök választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Ittész Jánost a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

7/2006. (XI.24.) zsinati határozat elnök-püspök helyettes választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Gáncs Pétert a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspök helyettesévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

8/2006. (XI.24.) zsinati határozat országos felügyelő-helyettes választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Radosné Lengyel Annát a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelő-helyettesévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

9/2006. (XI.24.) zsinati határozat országos ügyész választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján dr. Hidas Jánost a Magyarországi Evangélikus Egyház országos ügyészévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

10/2006. (XI.24.) zsinati határozat országos munkaági bizottság elnökének választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Gregersen Labossa Györgyöt a Magyarországi Evangélikus Egyház diakóniai bizottsága elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**11/2006. (XI.24.) zsinati határozat
országos munkaági bizottság elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Kendeh Gusztávot a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházzenei bizottsága elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**12/2006. (XI.24.) zsinati határozat
országos munkaági bizottság elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Vincze Csabát a Magyarországi Evangélikus Egyház építés- és ingatlanügyi bizottsága elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**13/2006. (XI.24.) zsinati határozat
országos munkaági bizottság elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Abaffy Zoltánt a Magyarországi Evangélikus Egyház gazdasági bizottsága elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**14/2006. (XI.24.) zsinati határozat
országos munkaági bizottság elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján dr. Hubert Gabriellát a Magyarországi Evangélikus Egyház gyűjteményi tanácsa elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**15/2006. (XI.24.) zsinati határozat
országos munkaági bizottság elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Ónodi Szabolcsot a Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási-nevelési bizottsága elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**16/2006. (XI.24.) zsinati határozat
országos munkaági bizottság elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján Novotny Zoltánt a Magyarországi Evangélikus Egyház sajtóbizottsága elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**17/2006. (XI.24.) zsinati határozat
országos számvevőszék tagjainak választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000 évi I. törvény 7.§ (2) bekezdésére – Balicza Ivánt, Hamza Kinga Dalmát, Kertész Gézát, Királyné Reiczinger Mártát, Kriskó Andrásné és Zsugyel Jánost a Magyarországi Evangélikus Egyház országos számvevőszéke tagjává választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**18/2006. (XI.24.) zsinati határozat
egyházi bíróság tagjainak választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény 17.§ (2) bekezdésére – Bencez András, Frankó Mátyást, Kovácsné Tóth Mártát és Mihácsi Lajost a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházi bírósága lelkészi tagjává, valamint dr. Balás Istvánt, dr. Giró Szász Jánost, dr. Horváth Józsefet és Oltárczyné dr. Beke Ágneszt a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházi bírósága nemlelkészi tagjává választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**19/2006. (XI.24.) zsinati határozat
egyházi bíróság jegyzője választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény 17.§ (2) bekezdésére – dr. Száraz Csengét a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházi bírósága jegyzőjévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**20/2006. (XI.25.) zsinati határozat
zsinati gazda választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján Kertész Gézát zsinati gazdává választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**21/2006. (XI.25.) zsinati határozat
zsinati bizottság elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján Bárdossy Tamást a zsinati törvényelőkészítő bizottság elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**22/2006. (XI.25.) zsinati határozat
zsinati bizottság elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján Sztruhár Andrást a zsinati ügyrendi bizottság elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**23/2006. (XI.25.) zsinati határozat
zsinati jegyző választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján Farkas Sándort, Isó Dorottyát és Selmeczi Gézát a zsinat lelkeszi jegyzőjévé, valamint Nagybocksai Tamást, Patakiné dr. Bácsi Hajnalkát és dr. Rabné dr. Barizs Gabriellát a zsinat nemlelkeszi jegyzőjévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**24/2006. (XI.25.) zsinati határozat
zsinati gazda helyettesének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján Solymár Péter Tamást zsinati gazda helyettesévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**25/2006. (XI.24.) zsinati határozat
országos jelölőbizottság tagjainak választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva a választásokról és szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény 19.§ (2) bekezdésére – Mészáros Tamást, dr. Smidéliusz Lászlót és Szabó Vilmos Bélát a Magyarországi Evangélikus Egyház országos jelölőbizottsága tagjává választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**26/2006. (XI.25.) zsinati határozat
zsinati bizottság tagjainak választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján dr. Baráth Katalint, dr. Berecz Zsoltot, dr. Gimesi Szabolcsot, Isó Dorottyát, Joób Mátét, Kiss Miklóst, Ördög Endrét, Patakiné dr. Bácsi Hajnalkát, dr. Rabné dr. Barizs Gabriellát, Roncz Bélát, Sólyom Tibort és Szarka Istvánt a zsinati törvényelőkészítő bizottság tagjává választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**27/2006. (XI.25.) zsinati határozat
zsinati bizottság tagjainak választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés c) pontja alapján dr. Székács Györgyöt és Tölle Balázst a zsinati ügyrendi bizottság tagjává választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

Budapest, 2006. november 24–25.

Smidéliusz Zoltán s.k.   Muntág András s.k.
lelkeszi elnök   nemlelkeszi elnök

Farkas Sándor s.k.   Dr. Rabné
lelkeszi jegyző   dr. Barizs Gabriella s.k.
nemlelkeszi jegyző

**A 2007. MÁRCIUS 23–24. NAPJÁN
MEGTARTOTT ZSINAT HATÁROZATAI**

**1/2007. (III.23.) zsinati határozat
országos számvevőszék elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva a 143.§-ra

és az egyház háztartásáról szóló 2000 évi I. törvény 7.§ (2) bekezdésére – Balázné Bakos Ilonát a Magyarországi Evangélikus Egyház országos számvevőszéke elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**2/2007. (III.23.) zsinati határozat
egyházi bíróság tagjainak választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény 17.§ (2) bekezdésére – Balicza Ivánt, Kapi Zoltánt, Dr. Orosz Gábor Viktort és Sikter Jánost a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházi bírósága lelkészi tagjává, valamint dr. Auer Évát, dr. Brolly Annát, dr. Perédi Győzöt és dr. Simon Attilát a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházi bírósága nemlelkészi tagjává választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**3/2007. (III.23.) zsinati határozat
egyházi bíróság jegyzője választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény 17.§ (2) bekezdésére – ifj. Zászkaliczky Pált a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházi bírósága jegyzőjévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**4/2007. (III.23.) zsinati határozat
jelentés elfogadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés b) pontja alapján az országos felügyelői jelentést a 2006. októberétől végzett tevékenységről elfogadja.

**5/2007. (III.23.) zsinati határozat
a Tényfeltáró Bizottság működési rendjéről**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés a) pontja alapján – utalva tényfeltáró

bizottság létrehozásáról szóló 5/2005. (V.20.) országos közgyűlési határozatra – a Tényfeltáró Bizottság működési rendjének szabályzatát jóváhagyja. A bizottság tagjaként dr. Balás Istvánt, Csepregi Andrást, Kertész Botondot és Zászkaliczkyné Mirák Katalint megerősíti. A bizottság legközelebbi jelentését úgy készíti el, hogy az a zsinat következő ülészakán előterjeszhető legyen. A bizottság 2012 nyarán az addig munkáját lezáró jelentést készíti.

**6/2007. (III.23.) zsinati határozat
jelentés elfogadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés b) pontja alapján az elnök-püspöki jelentést a 2006. évben végzett tevékenységről elfogadja.

**7/2007. (III.24.) zsinati határozat
az országos egyházi központtal kapcsolatos
beruházásról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (6) bekezdés a) pontja alapján hozzájárul – az előterjesztésben „C változatként” megjelölt módú – a 1085 Budapest, Üllői út 24. sz. alatti ingatlan elidegenítésével a 1111 Budapest, Magyar Tudósok körútja 3. sz. alatt országos egyházi központ felépítéséhez. A zsinat úgy határoz, hogy a lefolytatott pályázati eljárásban nyertesként kihirdetett gazdasági társasággal kell a szerződés-előkészítő tárgyalásokat folytatni. A funkcionális igényeket a szerződéskötési időszak előtt pontosítani kell, ehhez igénybe kell venni az egyház munkaügyi bizottságainak segítségét. A beruházás kivitelezéséről szóló szerződést az ajánlattételi felhívás és pályázati kiírás szerinti, az egyházra nézve legkedvezőbb feltételek szerinti tartalommal kell megkötni. A zsinat felhatalmazza az országos elnökséget a szükséges okiratok aláírására.

Budapest, 2007. március 23–24.

Smidéliusz Zoltán s.k.
lelkészi elnök

Muntág András s.k.
nemlelkészi elnök

Farkas Sándor s.k.
lelkészi jegyző

Dr. Rabné
dr. Barizs Gabriella s.k.
nemlelkészi jegyző

A ZSINAT ÁLTAL VÁLASZTOTT TISZTSÉGVISELŐK (ÖSSZESÍTÉS)

Országos tisztségviselők

Elnök-püspök:

Ittész János – püspök, Nyugati Egyházkerület

Az elnök-püspök helyettese:

Gáncs Péter – püspök, Déli Egyházkerület

Az országos felügyelő helyettese:

Radosné Lengyel Anna – felügyelő, Déli Egyházkerület

A zsinat lelkeszi elnöke:

Smidéliusz Zoltán – Surd-Nemespátró

A zsinat nemlelkészi elnöke:

Muntag András – Budapest, Fasor

A zsinat lelkeszi alelnöke:

Dr. Korányi András – Evangélikus Hittudományi Egyetem

A zsinat nemlelkészi alelnöke:

Dr. Gimesi Szabolcs – Sopron

Országos ügyész:

Dr. Hidas János – Tatabánya

A diakóniai bizottság elnöke:

Gregersen Labossa György – Szombathely

Az egyházzenei bizottság elnöke:

Kendeh Gusztáv – Keszthely

Az építés- és ingatlanügyi bizottság elnöke:

Vincze Csaba – Szombathely

A gazdasági bizottság elnöke:

Abaffy Zoltán – Debrecen

A gyűjteményi tanács elnöke:

Dr. Hubert Gabriella – Budapest

Az oktatási- nevelési bizottság elnöke:

Ónódi Szabolcs – Bonyhád

A sajtóbizottság elnöke:

Novotny Zoltán – Budapest

Országos testületek tagjai

A számvevőszék elnöke:

Balázsne Bakos Ilona – Miskolc

A számvevőszék tagjai:

Hamza Kinga Dalma – Öskü

Kertész Géza – Budapest, Józsefváros

Királyné Reiczinger Márta – Lajoskomárom

Kriskó Andrásné – Beled

Zsugyel János – Miskolc

Lelkeszi bíró:

Balicza Iván – Budapest, Budavár

Bencze András – Székesfehérvár

Frankó Mátyás – Tata

Kapi Zoltán – Pusztavám–Mór

Kovácsné Tóth Márta – Vönöck

Mihácsi Lajos – Sopron

Dr. Orosz Gábor Viktor – Evangélikus Hittudományi
Egyetem

Sikter János – Porrogszentkirály

Nemlelkészi bíró:

Dr. Auer Éva –

Dr. Balás István – Budapest, Budavár

Dr. Brolly Anna – Budapest

Dr. Giró Szász János – Budapest

Dr. Horváth József – Győr

Oltárczyné dr. Beke Ágnes – Veszprém

Dr. Perédi Győző –

Dr. Simon Attila –

A bíróság jegyzője:

Dr. Száraz Csenge – Orosháza

Dr. Zászkaliczky Pál – Budapest,

Az országos jelölőbizottság tagjai:

Mészáros Tamás – Csákvár

Dr. Smidéliusz László – Nagykáta

Szabó Vilmos Béla – Paks

Zsinati tisztségviselők és bizottsági tagok

A törvényelőkészítő bizottság elnöke:

Bárdossy Tamás – Irsa

A törvényelőkészítő bizottság tagjai:

Dr. Baráth Katalin – Celldömölk

Dr. Berecz Zsolt – Ajka

Dr. Gimesi Szabolcs – Sopron

Isó Dorottya – Veszprém

Joób Máté – Budapest, Kelenföld

Kiss Miklós – Mosonmagyaróvár

Ördög Endre – Bakonyszentlászló

Patakiné dr. Bácsi Hajnalka – Budapest, Deák tér

Dr. Rabné dr. Barizs Gabriella – Budapest, Pestszentlőrinc

Ronczi Béla – Aszód

Sólyom Tibor – Mosonmagyaróvár

Szarka István – Bakonycsérnye

Az ügyrendi bizottság elnöke:

Sztruhár András – Oroszlány

Az ügyrendi bizottság tagjai

Dr. Székács György – Gyöngyös

Tölli Balázs – Sopron

Zsinati gazda:

Kertész Géza – Budapest, Józsefváros

A zsinati gazda helyettese:

Solymár Péter Tamás – Budapest, Újpest

A zsinat lelkészi jegyzői:*Farkas Sándor – Órimagyarósd**Isó Dorottya – Veszprém**Selmezi Géza – Rábaszentandrás***A zsinat nemlelkészi jegyzői:***Nagybocskai Tamás – Nagyatád**Patakiné dr. Bácsi Hajnalika – Budapest, Deák tér**Dr. Rabné dr. Barizs Gabriella – Budapest, Pestszentlőrinc***A TÉNYFELTÁRÓ BIZOTTSÁG MŰKÖDÉSÉNEK
RENDJE**

1. A Tényfeltáró Bizottságot (a továbbiakban: bizottság) a Magyarországi Evangélikus Egyház (a továbbiakban: egyház) országos közgyűlése 2005. május 20-i ülésén hozta létre. Működését – az országos elnökségen keresztül – a zsinat felügyeli.

A bizottság munkamódszere

2. A kutatás tárgya: az egyház helyzete, szerepe, lehetőségei és korlátai az adott korszakban; a témához szükséges egyháztörténeti, politikatörténeti, jogtörténeti, teológiai, és az állambiztonsági szervek szervezettörténeti háttere; az egyház egyes szervei, intézményei, illetve az egyházi személyek viszonya az állambiztonsági szervekhez.

3. A bizottság vizsgálja és feltárja a kommunista diktatúra erőszak szervezeteinek, elsősorban az állambiztonsági (államvédelmi) szolgálatoknak az egyház lelkészi és világi tagjaival tartott kapcsolatát az 1945–1990 közötti időszakban. A bizottság vizsgálja az egyes személyek ún. hálózati kapcsolatát, felkutatja a hozzáférhető dokumentumokat, feltárja az abban szereplő adatokat, elemzi a hálózati tevékenység jellegét. Az egyes személyekkel kapcsolatban a szaklevéltártól ügynökazonosítást kér.

4. A tagok egyenrangúak; a bizottság képviselőjére esetenként jelölnek ki egy tagot. A bizottság a munka megosztását belső munkatervben rögzíti.

5. A bizottság tagjai konzultációs kapcsolatokat tartanak fenn más egyházak kutatóival.

6. A bizottság szakmai munkacsoportként működik jo-

gász, lelkész, levéltáros, történész részvételével. A bizottság a kutatás hatékonysága érdekében – az országos elnökség egyetértésével kiválasztott – titoktartást vállaló külső munkatársat is felkérhet egy-egy részfeladat (pl. interjúzás) elvégzésére, aki a végzett munkáról bizottságnak beszámol.

7. A bizottság a feltárást elsősorban a történettudomány módszereivel végzi. A levéltári források felkutatását igyekeznek a legszélesebb körben végezni, a hozzáférhető dokumentumokat teljes egészében megismerni.

8. A bizottság a kutatás eredményéről tájékoztatja az érintett személyt (elhunyt esetén legközelebbi hozzátartozóját). A lelképásztori beszélgetést a bizottság lelkész tagja végzi.

9. A bizottság a kutatási eredményeket időszaki kiadványban (pl. füzet sorozat) publikálja, amely nyomtatásban, valamint interneten is elérhető módon jelenik meg.

A bizottság kapcsolata az egyház testületeivel

10. A bizottság – igény szerint – az országos elnökséget tájékoztatja a munka menetéről.

11. A bizottság évente összefoglaló jelentést készít. Ebben ismerteti a feldolgozott dokumentumanyagot, az előző jelentés óta azonosított ügynököket és működésük leglényegesebb paramétereit; kitér a bizottság publikációira, s tagjainak a témával kapcsolatos rendezvényeken (előadások, konferenciák) való részvételére.

12. A bizottság éves jelentését az országos presbitérium terjeszti a zsinat elé.

A bizottság működésének kiadásai

13. A bizottság működésével összefüggő személyi és dologi kiadásokat (kutatók és külső munkatárs díjazása; fénymásolás, kiadványok beszerzése, irodatechnikai eszközök, útiköltség-térítés, publikációk kiadásai, stb.) az egyház önálló költségvetési címen fedezi.

Budapest, 2007. március 23.

ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM

Budapest, 2006. november 17. és 2007. január 18.

LEKÖSZÖNŐ ORSZÁGOS FELÜGYELŐI JELENTÉS

Igen Tisztelt Országos Presbitérium! Kedves Testvéreim!

Úgy gondolom, nemcsak illendő, hanem kötelező is – hasonlóan a zsinathoz – rövid értékeléssel lezárni annak a testületnek az elmúlt időszakban folytatott tevékenységét, amely a jelen törvények szerint a legtöbb döntési kompetenciával, hatáskörrel rendelkezik az egyház kormányzásban. Annál inkább indokolt ez, mert eddig is és a jövőben is ezt a testületet vezeti az ikerelnökség, az elnök-püspök és az országos felügyelő.

Az első szó a köszönet szava. Köszönöm az Országos Presbitérium minden tagjának egyházszeretetét, hűségét, értékes munkáját, amellyel hozzájárult ahhoz, hogy törvényes rendben végezhessük dolgainkat. Itt köszönöm meg az Országos Iroda kiváló munkáját is, hiszen ez előfeltétele a presbitérium hatékonyságának. Az iroda jogkövető, színvonalas előkészítő tevékenysége biztos alapot nyújtott a megfelelő testületi döntésekhez.

Egyrészt a jó előkészítést, másrészt a presbitérium tagjainak hasonló gondolkodását jelzi, hogy emlékezetem szerint hat év alatt mindössze két ügyben nem volt egyértelmű a testület álláspontja. Nem kapott többséget a csillaghegyi szeretetotthon építéséhez kért támogatásra vonatkozó javaslat, illetve megoszlottak a vélemények az ingatlanrendezés gyorsításának a lehetőségét illetően. Ezekben sem a merev szembenállás volt a jellemző, hanem a nézetkülönbségekben az eltérő szempontok hangsúlyozása jutott kifejezésre.

Magam a kisebbségben maradt szempontokat véltem jelentősebbnek. Így azt, hogy mindegy, mely gyülekezet bír lehetőséggel szeretetotthon építésére, támogatni kell. Illetve mindegy, mely kormányzati periódusban nyílik lehetőség az ingatlanrendezés gyorsítására, élni kell vele. Mindkét eset pozitívuma volt, hogy megerősítette működésünk demokratikus voltát, alapvető feladatunknak tartottam ennek biztosítását. A negatívumok között kell megemlíteni a biobolt kudarcát. Ugyanakkor, főleg távlatilag, nem szabad egyértelműen kudarcnak minősíteni. Több objektív és szubjektív tényező miatt nem sikerült ökológiai programunknak ezt az elemét sikeresen megvalósítani. Bizonyos, hogy a jövőben netán büszkének is leszünk, vagy utódaink lesznek büszkének erre a próbálkozásunkra, illetve hatékonyabb módon megvalósulhat.

A ciklus kedvezően minősítette a kilencvenes évek zsinatainak a munkáját. Bár helyenként – például a választás-

si törvényben – felsejlett a túlszabályozás veszélye, alapjában egy demokratikusan és hatékonyan működő egyházszerkezet képe bontakozott ki. Nem egyszerűen a demokratizmust, hanem ami ennél is fontosabb, a hatékony munkát segítette elő a háromkerületi egyházszerkezet.

Az adminisztratív irányításban és a szolgáltatásokban meghatározó feladattal bíró Országos Iroda fokozatosan talált rá a helyes, a korszerű munkamódszerekre, és igyekezett ehhez a megfelelő munkatársakat is megtalálni. A nem kis erőfeszítést igénylő napi feladatok jó megoldása mellett olyan imponáló fejlesztési programok is megvalósultak, mint az informatikai program, illetve az egyházi telefon-rendszer kiépítése.

Értékelésem egyszerre objektív és szubjektív. Objektív a tekintetben, hogy igyekszem az egyházi élet minél több mozzanatát, egyfajta teljességre törekedve érinteni. Szubjektív pedig azért, mert nyilván az általam jobban ismert területekkel foglalkozom előszeretettel.

Még ha két azonos álláspontot képviselő munkatárs tölt is be azonos – püspöki, felügyelői... – tisztséget, egyéniségük, adottságaik révén számos különbség lesz szolgálatukban.

Az egyházban örök kérdés a lelkesi és a nemlelkesi elem feladatmegosztása, az elvi paritáson belül. Tőlem mindig idegen volt az a leegyszerűsített felfogás, hogy a lelkész a spirituális kérdésekért, a nemlelkes vezető a gazdasági ügyekért felel. A lelkész teljes felelősséggel bír a gyülekezetért, egyházmegyéért stb., de hasonló a nemlelkesi felelőssége is. Adottság, megállapodás kérdése munkamegosztásuk, természetesen a teológiai munka a hivatásos szakembert igényli.

Nem hártottam el, a törvény megkívánta felelősség szintjén foglalkoztam gazdasági témákkal, de érdemben legfeljebb egy-egy projekt, így a bankkölcsonnel katalizált építési ügyek esetében. Ennyiben érdekelt az ingatlanrendezés gyorsítása is, meggyőződésem, hogy a hozzáértők segítségével megvalósítható, piaci szemléletű egyházi vagyongazdálkodásban van még tartalék. Ehhez még a gondolkodás megváltozása is szükséges. Szomorúságom volt, hogy az ingatlanügyek kapcsán a belső egyházi kárpótlást nem sikerült optimális módon rendezni.

Annyit tennék még hozzá, hogy természetesen részt vettem az ingatlanrendezési egyházi-állami vegyes bizottság munkájában. Minden oldalon korrektül készítettek elő az ügyeket, így a törvényeknek megfelelően problémamentes volt a végrehajtás.

Figyelembe véve a sokféle munkaágot, az a tény, hogy kevésbé foglalkoztam gazdasági természetű kérdésekkel –

beleértve az építészetet, rekonstrukciókat, amelyek jelentős súllyal bírnak – nem jelenti azt, hogy Pröhle Gergely országos felügyelő ne kaphasson nagyobb szerepet e téren.

Talán még inkább vonatkozik ez a külügyi munkára – utódom szakterülete –, amely igen fontos egyházunk kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerében és jelentősek a hagyományaink. Ezen belül a másfél évtizedes múltra visszatekintő bajor egyházi kapcsolat egymaga is munkaág súlyú. Itt jegyzem meg, hogy Révfülöp, Balatonszárszó, a gépkocsipark jól jelzik, hogy megfelelően sáfarkodtunk, maradandó értékeket hoztunk létre a rendelkezésre álló erőforrásokból. Természetesen itthon részt vettem a külföldi delegációk fogadásában, néhány esetben, kifejezett céllal, vállaltam a részvételt külföldi eseményen.

Részben ide tartoznak a magyar–magyar evangélikus kapcsolatok. A jelen ciklus maradandó eredményei közé tartozik a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek) megalakulása. Hiba lenne a Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testülete előkészítő tevékenységét lebecsülni. Az évenkénti konzultációk nélkül nem jöhetett volna létre a Maek. A találkozók bizalomépítő jellegűek voltak a határon túli testvérekkel, szocializáltak a szorosabb együttműködésre, végül – főként az erdélyiek igénye és készsége révén – itt fogalmazódott meg, hogy megérett az idő a cselekvésre.

Az elmúlt másfél évtizedben a zsinat által eldöntött szervezeti fejlesztések mellett kialakult az országos eseményeknek – országos találkozók, Szélrózsa ifjúsági találkozók – is bizonyos ritmusa. Állásfoglalás szükséges ezek és esetleg más alkalmak jövőjét illetően. Véleményem szerint nem kétséges, hogy szükség van országos alkalmakra, a rendszeres gyülekezeti, egyházmegyei és egyházkerületi élet mellett, a kérdés ezeknek a ritmusa és a tartalma. A belső egyházi élet is igényli az országos eseményeket, serkentőleg hatnak és jelentős a társadalmi üzenetük. Nem ellentmondás, ha egyrészt sikeresnek minősítjük az eddigi találkozókat, másrészt úgy véljük, hogy elmaradtak lehetőségeiktől, főleg a többféle esetlegesség miatt.

Maradva a belső egyházi életnél, azokkal a testületekkel foglalkozom elsősorban – iskolaügy, média, diakónia –, amelyekben az elnökségi munkamegosztásban közvetlen feladatom volt. Az értékelés súlypontja a záruló ciklus, de jellemzi a teljes időszakot a rendszerváltozás óta.

Kétségtől az iskolaügy volt számomra az első számú prioritás. Bár az elnevezést illetően a zsinat nem állította vissza az egyetemes és iskolafelügyelő címet, de valójában ezt így kezelték az egyházban. Ezt erősítette, hogy tíz éven keresztül, amíg nem döntöttünk úgy, hogy elnökségi tag ne vezessen országos bizottságot, az Oktatási Bizottság elnöki teendőit is elláttam.

Nem diadalmenet, de sikertörténet az evangélikus iskolarendszer újjászervezése. Nem hiszem, hogy érdemes lenne most azt vitatni, hogy egyszerűen csak éltünk a törvények adta lehetőségekkel, vagy sokak munkája, úgyszeretete is kellett, hozzájárult ahhoz, hogy iskoláink ismét megbecsült intézményei legyenek az oktatásügynek.

Magam az elmúlt két évtized talán legjelentősebb, jövőbe mutató, jövőt építő eredményének tartom óvodáink, általános- és középiskoláink, kollégiumaink megszervezését és a hitoktatás, beleértve a hitoktató képzést, fejlesztését.

Ahogy mondani szokták, nagy kihívást jelentett ez nemcsak az egyházkormányzás, de a lelkesi kar, a gyülekezetek, főként az érintett gyülekezetek és a hívek számára is. Egészében jól vizsgáztunk, kevés konfliktussal. De ez a terület állandó figyelmet igényel. Az iskolákban gyorsan jár az óra, sok a feszültségforrás. Ez az egyik érzékeny pontja egyház és állam kapcsolatának a finanszírozás tekintetében. Amikor mindig egyértelművé kell tennünk, hogy gyermekeinket azonos támogatás illeti meg, mint az önkormányzati iskolákba járó gyermekeket, nem bonyolódhatunk egyfajta kultúrharcba, egyházellenességet véelve felfedezni a finanszírozási vitákban. Többször éreztem úgy – elnézést, ha tévednék –, hogy mindkét oldalon vannak, akár vezetők, akár szakértők, akik nem a megegyezésben, hanem a konfrontációban érdekeltek. Mindig úgy véltem, hogy az iskolaügyet a legkevesbé sem szabad harci tereppé tenni, hibáztam e kényes területen én is, de utólag is fontosabbnak tartom elhatárolódásomat szülők és iskolák utcai akcióitól.

Örvedetes, hogy az esetek túlnyomó többségében, és ez a jelen helyzetben is igaz, elkötelezett, rátermett pedagógusokat tudtunk iskoláink élére állítani, és számos helyen a vezetőváltás is zökkenőmentesen ment végbe.

Úgy vélem, a néhány nehéz – Aszód, Békéscsaba – és talán kevésbé nehéz – Bonyhád, Kőszeg, Nyíregyháza – konfliktust jól kezeltük, legkeservesebb a fasori volt. A tanulságok maradandóak, reméljük, a jövőben még hatékonyabb lesz a megelőzés. Konfliktus esetén viszont határozott, felelős, egyértelmű fenntartói magatartás szükséges.

A felsőoktatásban továbbra is az Evangélikus Hittudományi Egyetem révén veszünk részt. Nem csak feladat, öröm is volt hozzájárulni az intézmény fejlődéséhez. A közvélemény nem is érzékeli, értékeli eléggé, mennyire jelentős dolog, hogy az EHE egyenrangú szereplője a hazai felsőoktatásnak az évtizedekig tartó félreállítás után. Reménység szerint az új fiatal tudós-teológus nemzedék a jövőben is folyamatos garanciát jelent a minőségi lelkészképzés és lelkészutánpótlás tekintetében.

Mozgalmas volt az egyházi média alakulása, fejlődése is az elmúlt másfél-két évtizedben. Nagy szó, hogy jelen voltunk, vagyunk az írott és elektronikus sajtó minden szegmensében. A megítélés a minőséget tekintve is alapvetően pozitív, de eltérő a különböző médiumokat vizsgálva.

A zászlóshajó az Evangélikus Élet, amely már a rendszerváltozást közvetlenül megelőzően és különösen azt követően igyekezett lépést tartani az egyházi változásokkal. Az elmúlt ciklusban pedig jelentős megújulást produkálva komoly megbecsülést szerzett az egyházban és az egyházi lapok között is. Sokszínűségét, nyitottságát, ugyanakkor markáns lutheránus karakterét nagyra értékeli.

A Lelkipásztor színvonalasan elégti ki a szakfolyóirat iránti igényt.

A Credo fontos küldetést töltene be, értékei kétségtelenek, de jelenleg nem tudja – a mai körülmények között – az egykori Diakonia szerepét átvenni.

Az elektronikus médiában is tematikusan jelen vagyunk, de főként a televíziós műsorok terén nem lehetünk igazán elégedettek. Evangélikusoknak szóló képes újság, így jellemezhetnénk az Örömhír adásait, amely így tehát egyfajta igénynek megfelel, de többre lenne szükség. Pozitívabb a rádióműsorok megítélése.

Véleményem szerint jó döntés volt a Luther Kiadó megalapítása, de – talán a hely szelleme miatt is – nem vált igazán önállóvá. Ezt az alapító nem is tette egyértelműen lehetővé. Így tevékenységében keveredtek az Országos Irodához tartozó sajtóosztály és az önálló kiadó elemei, és ez főként a gazdálkodásban okozott zavarokat. Sok erőfeszítés történt a kiadó érdekében, remélhető, hogy a következő ciklusban ez majd kamatozik.

Számomra öröm volt tehetséges, fiatal emberekkel együtt dolgozni az egyházi sajtóban. Az egyik legfontosabb kitörési pontnak tartottam és tartom ezt annak érdekében, hogy egyházunkat ismét megillessen az értelmiségi egyház, az Ige egyháza pozitív minősítés.

Egyházon belül is kevésbé ismert, milyen jelentős fejlődésen ment keresztül az egyház diakóniai tevékenysége. Ezen a területen is, mint az oktatásban, reális, jelentős társadalmi igényt elégít ki az egyház, ugyanakkor küldetését kifejező munkát vállal. Egyházi szeretetintézmények, ha sok gond között is, de működtek a diktatúra évtizedei alatt, érthető, hogy az állami támogatás által nyújtott új lehetőségek megújították a rendszert. Ez megnyilvánult a meglévő intézmények jelentős és – tegyük hozzá – kötelező korszerűsítésében, valamint számos új, magas minőségű intézmény létesítésében.

Figyelembe véve az öregedő társadalmat a diakóniai intézményrendszer további fejlesztése várható, elsősorban talán gyülekezeti szinten, összhangban a korszerű, hangsúlyos gyülekezeti diakóniával.

Távlatilag a diakóniai szolgálatnak önállóvá válása is elképzelhető, főleg, ha sikerül megvalósítani a többfunkciós egészségügyi centrumot, amely jelenleg az egészségügy átalakítása miatt bizonytalanra vált.

A rendszerváltozást követő fejlődés egyik fontos eleme volt az egyházi egyesületek megalakulása. Természetes, hogy ezekben az adott ügy – például kül- vagy belmisszió... – iránt érdeklődők, mondhatni egyívásúak tömörülnek. Egyrészt örvendetes e téren is a sokszínűség, másrészt mégis fontos lenne bizonyos átjárás a különböző közösségek között, a témák és az előadók szintjén is, elkerülendő a sosem szerencsés izolációt.

A belső egyházi élet szilárdsága, színvonala jelent biztos hátteret a más egyházakkal, illetve a társadalommal és az állammal való kapcsolatokban.

A rendszerváltozás torokszorító élményében különö-

sen közel kerültünk a többi egyházhoz és felekezethez, a visszanyert szabadság talaján keresve a legjobb utat. Megnyilvánult ez mind a testvéregyházi, mind az ökumenikus kapcsolatok terén.

Másfél évtized után mintha valamennyire lazulnának – nem a forma, hanem a tartalom szintjén – ezek a kapcsolatok. Mintha ismét a múltat idézően súlya szerint igyekezne mindenki pozicionálni magát, és a hívek szintjén is kevésbé lenne erős az ökumenikus gondolkodás.

Az egyházakon belül – nálunk is – ez a folyamat együtt jár a klerikalizmussal és a hierarchizmus feledni remélt erősödésével.

Mindezekkel kapcsolatban inkább csak veszélyekről szólhatunk, de szólni kell, mert ezek a csapdák hiteltelenné tehetnek.

Minket azért is érintenek érzékenyen ezek a kihívások, mert egyszerre kell eleget tennünk a legkisebb történelmi keresztény egyház és a legjelentősebb szabad egyház helyzetnek, nem választva a két út között.

A társadalomban megbecsülést élvez egyházunk. Ez megmutatkozik többek között az iskoláink iránti érdeklődésben, de például az adó egy százalékának a felajánlásában is. Része ennek a megbecsülésnek, hogy kevés kivétellel leginkább nekünk sikerült a szükséges távolságot megtartani az aktuálpolitikától, a pártpolitikától.

Ez a kérdés már átvezet az egyház és az állam kapcsolatának területére. E problémakör látszólagos bonyolultságát egy kétségkívül sajátos alaphelyzet adja. Egyfelől a 90. évi IV. törvény alkotmányos háttérrel garantálja a teljes lelkiismereti és vallásszabadságot, az egyházak korlátozásmentes működését, másfelől a történelmi folyamatok következményeképpen az egyházak költségvetésének 80-90 százalékát különböző csatornákon az állami büdzsé nyújtja.

Ez a helyzet nem egyszerű egyik fél számára sem. Az egyházak jogi és gyakorlati szabadsága egyértelmű, de a gazdasági függőség még a polgári kormány periódusában is feszültségeket okozott, de ekkor a szakértői szintű vitákat nem kísérte ideológiai vita.

Elsősorban nem a tradíciók, hanem a ma is erős társadalmi igény támasztja alá az egyházak támogatásának reális voltát, másfelől fokozottabban törekedni kellene arra, hogy a finanszírozás minden csatornáját automatizmusok – és ne évenkénti alkuk – határozzák meg. Továbbmenően az egyházak további regenerációjának, társadalmi hatékonyságának fontos összetevője kell legyen a megújuló áldozatkészség a hívek, az egyházakhoz kötődő társadalmi csoportok részéről.

Mai hektikus közéletünkben különösen érzékeny témává vált egyház és politika viszonya. Érthető a politika mindenkorai törekvése, hogy megnyerje céljainak az egyházat. A végzetesen megosztott, polarizálódó társadalomban az egyháznak a megbékélést, a konszenzus-keresést, mindenfajta gyűlölködés elutasítását kell képviselnie, nem kerülhet egyik vagy másik oldalra. Természetesen lelkészek

és hívek képviselhetnek különböző politikai gondolkodást, de nem oszthatják meg a gyülekezetet, főleg nem helyettesíthetik politikummal az evangéliumot. Tanulnunk kell a pluralizmust, mások nézetének a tiszteletben tartását.

A rendszerváltozás óta államban, társadalomban, egyházban többször előkerült – anélkül, hogy igazi megoldás, lezárás született volna – az úgynevezett ügynökügy. Nehezen tartható véletlennek, hogy amikor – a megfelelő állami törvény és gyakorlat ismételt késlekedése miatt is – tényfeltáró bizottságot küldtünk ki egyházunk, egyházi személyiségek ilyen irányú szerepének tisztázására, akkor egy magát történésznek minősítő egyházi háttérű személy egy hetilapban több cikkben foglalkozott már eltávozott és még élő evangélikus egyházi vezetők, illetve egyházunk érintettségével. Már korábban is kiderült, akárcsak a társadalomban, hogy azok mellett, akiknek ügynökmúltja nem keltett meglepetést, több, a diktatúrában helytállt, terheket vállalt, másoknak sokat segített személyiség is érintett lehet a gondban. Mindez a sokkhatás mellett azzal a felismeréssel, az eredeti alapállás megerősítésével is járt, hogy valóban a tisztázás, a tényfeltárás és nem a címkézés, az ítélezés a követendő út.

A történet elsősorban nem emberekről, hanem a diktatúráról szól. Ebben éltünk, szolgáltunk, mindenkit tevékenysége alapján lehet, szabad, kell megítélni adott kontextusban.

Nem térhetünk ki e teher alól, ha komolyan gondoljuk az egyház megújulását.

Kétségkívül szimbolikus értékkel is bír, megtisztelő, ha egyházi eseményeken részt vesznek állami vezetők, és ha egyházi vezetők meghívást kapnak állami ünnepeken részvételre. Fontos lehet ez a települések szintjén is. Mindezt azonban nem szabad túlértékelni, főleg nem az egyház identitásához tartozónak tekinteni, egyszerűen kölcsönös emberi gesztusról van szó.

Az egyháznak mindig a kormányzattal kell együttműködni a közös társadalmi célok megvalósítása érdekében. A rendszerváltozás óta ezt az elvet sikerült érvényesítenünk minden esetben, ha nem is azonos szintű gondokkal megküzdve.

Az Európai Unió tagságunk tovább erősíti állam és egyház szétválasztása szükségességének a trendjét. Sokféle kapcsolatrendszer fedezhető fel a tagországoknál, e téren nincs kötelező modell, eltérőek a tradíciók, csak az alapelvek azonosak. A közös probléma az elvilágiasodás, a szekularizáció, ami ellen értékorientált, evangéliumi alapokon nyugvó programokkal, semmiképpen sem ítélező fanatizmussal léphetünk fel.

Kedves Testvéreim! Őszintén hiszem és remélem, hogy a következő ciklussal, 2007–2012 között új korszakába lép a Magyarországi Evangélikus Egyház. Ezt jelzik a strukturális és a velük együtt jelentkező funkcionális változások. A zsinat – 1991 és 2006 közötti három egymást követő periódussal – befejezte működését, új irányító szervezetet hozott létre a korábbi közgyűlésből és zsinatból.

Ezzel teljessé vált a rendszerváltozás – tegyük hozzá: a nemzedékváltás is – egyházunkban.

Ami a rendszerváltozást illeti. Az 1991–97 közötti zsinat volt a leginkább a politikai jelzővel illethető zsinat, az 1997–2000 közötti az új törvények és struktúra bevezetését előkészítő, a 2001–2006 közötti pedig a konszolidált, új útra lépő zsinat. Talán immár valamennyire lezárult a diktatúrából a demokráciába vezető átmenet egyházunkban is, mely a társadalomhoz hasonlóan nálunk is hosszabbnak bizonyult, bizonyul, mint 1989/90-ben véltük, reméltük. Azért kell óvatosan fogalmazni, mert bár talán a legnagyobb kihívásokon túl vagyunk, de a lelkekben, érdekes módon a fiatalokban is még kísért a múlt, társadalomban és egyházban egyaránt. Egypártrendszert csinálnánk a többpárt-rendszerből, ellenségképet formálva tudjuk csak kifejezni identitásunkat, nem élünk igazán a szabadsággal, akár visszaépítünk ledől korszakokat.

Ha összehasonlítjuk a nyolcvanas évek végének az egyházát a mai egyházzal, akkor mosolyognunk kell az időnként még ma is elhangzó megállapításon, hogy az egyházban nem ment végbe a rendszerváltozás. Ezt többnyire azok említik – érvek híján –, akiknek valamilyen kevésbé acélos elképzelése nem aratott sikert. A hittételeink állandóságán túl alig hasonlít egymásra az 1989-es és a 2006-os egyházkép, még inkább a működés.

Nem csak az intézményrendszerek épültek ki, de megújult a gyülekezetek élete, számos templommal, egyéb létesítménnyel gazdagodtunk, megalapoztuk a holnap egyházát. Megmaradt a szükséges, egészséges kontinuitás, de volt cezúra is működésünkben. Bizonyos, hogy többet is tehettünk volna, ennyi tellett, ezért is hálát kell adnunk az Úristennek.

Sok gyanakvás, bizalmatlanság kísérte az elmúlt másfél évtizedben az egyházi változásokat, magam mindig a tények jelentőségét emeltem ki, melyek többek között személyi változásokban jutottak kifejezésre. Azt, hogy többen a tények ellenére nem birkóztak meg a lelkekben táplált, a múltban gyökerező bizalmatlansággal, azt szeretettel próbáltuk kezelni, remélve, hogy ha lassan is, de általánossá válik az oldódás, és mindenki a teendőkre koncentrál.

Magam hálás vagyok az Úristennek, nem foglalkozom mérlegeléssel, azért, hogy életem utóbbi szakaszában, az elmúlt két évtizedben munkám egyik legfőbb területe lett az egyházi szolgálat. Minősítése nem az én feladatom és főleg nem ebben az összefoglalásban. De arra büszke vagyok, hogy nemzedékemmel, lelkészekkel és nemlelkészekkel, minden kétely ellenére biztosítottuk a törvényességet az egyházban, a zsinat szabad működését, végül a törvényes, szükséges, zökkenőmentes nemzedékváltást. Hivatalos szolgálatom befejeztével ez válik teljessé. Az Úristen kegyelme, hogy minden korábbi megpróbáltatás, gond ellenére mind a püspöki, mind a felügyelői kar, a teljes egyházkormányzás megújításához adott olyan személyiségeket, akik méltán elnyerhették az egyházi közvélemény bizalmát. Ebbe a sorba kapcsolódott

be utódom, Pröhle Gergely, akinek szolgálatához kérem Isten segítségét és mindazon egyházi személyiségek és testületek együttműködését, akik nélkül nem dolgozhattam volna eredményesen, mert csoportmunka ez a javából.

Nehéz tizenhét év, az egyházkerületi felügyelői esztendővel együtt tizenkilenc év, a Testvéri Szó hőskorát tekintve huszonegy év lényegét, fordulatait néhány percben összefoglalni, talán az átmenet szépségéből sikerült valamit visszaadni. Amikor hálás szívvel, ismételten megköszönöm mindazok segítségét, akik huszonegy év alatt hozzájárultak munkámhoz, legyen szabad személy szerint is megemlítenem azokat a püspököket, akiknek rövidebb-hosszabb ideig az ikerelnökségben szolgátarsa lehettem: Nagy Gyula, Harmati Béla, Szebik Imre, Ittész János.

Köszönöm.

Dr. Frenkl Róbert

A 2006. NOVEMBER 17. NAPJÁN MEGTARTOTT ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM HATÁROZATAI

22/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata beszámoló elfogadásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§-a alapján megköszönve az országos felügyelő hosszú egyházi szolgálatát, jelentését elfogadja.

23/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata ajánlás egyházi alkalmazottak 2007. évi fizetésemeléséről

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ h) pontja alapján az egyházi önkormányzatoknál, így különösen is az egyházköztségben, az egyházmegyében és az országos egyházban szolgálatot végzők és alkalmazottak javadalmazása összegének a 2006. évi infláció mértékével egyező emelését ajánlja a 2007. évben.

24/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata offertórium elosztásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ h) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 10.§ (1) bekezdésére – a 2007. évi templomépítések és renoválások támogatására szolgáló offertórium, valamint a szórványgyüle-

zetek megsegítésére szolgáló offertórium időpontjáról és elosztásáról delegált hatáskörükben eljárva az egyházmegyék döntenek azzal, hogy a felhasználásról beszámolási kötelezettséggel tartoznak az illetékes püspöki hivatalokon keresztül.

25/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi költségvetésének egyes tételeiről

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ h) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 34.§ (1) bekezdésére – a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi költségvetésének kiadási oldalán megjelölt „Egyházközségek támogatása” fejezetben „pályázati önrésztámogatás” címen megjelölt keretösszeg indokolt és igazolt esetekben a 2006. évi maradvány erejéig túlléphető és felhasználható.

26/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi költségvetésének egyes tételeiről

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ h) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 34.§ (1) bekezdésére – a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi költségvetésének kiadási oldalán megjelölt „Egyesületek és alapítványok támogatása” összeg akkor folyósítható, ha a szervezet az előző évi támogatással igazoltan elszámolt, és a 2007. évi támogatás összegéről költségvetést nyújtott be.

27/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi költségvetéséről

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ h) pontja alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi költségvetését 6.922.737 E Ft. bevételi, kiadási főösszeggel elfogadja, amelyből 31.537 E Ft. tartalék.

**28/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata
oktatási intézmény osztály és csoportlétszámáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 27.§-ára, valamint a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95/A.§ (8) bekezdésére – tudomásul veszi a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium oktatási intézményben az OKÉV által engedélyezett maximális osztály-, illetve csoport-létszámhatár húsz százalékkal történő túllépését.

**29/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata
oktatási intézmény osztály és csoportlétszámáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 27.§-ára, valamint a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95/A.§ (8) bekezdésére – tudomásul veszi a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium oktatási intézményben az OKÉV által engedélyezett maximális osztály-, illetve csoport-létszámhatár húsz százalékkal történő túllépését.

**30/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata
oktatási intézmény osztály és csoportlétszámáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 27.§-ára, valamint a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95/A.§ (8) bekezdésére – tudomásul veszi a Nyíregyházi Luther Márton Kollégium oktatási intézményben az OKÉV által engedélyezett maximális osztály-, illetve csoport-létszámhatár húsz százalékkal történő túllépését.

**31/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata
oktatási intézmény osztály és csoportlétszámáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház in-

tezményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 27.§-ára, valamint a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95/A.§ (8) bekezdésére és a 3. sz. melléklet II/7. pontjára – a Budapest-Deák téri Evangélikus Gimnázium oktatási intézményben engedélyezi a maximális osztály-, illetve csoport-létszámhatár húsz százalékkal történő túllépését.

**32/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata
oktatási intézmény osztály és csoportlétszámáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 27.§-ára, valamint a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95/A.§ (8) bekezdésére és a 3. sz. melléklet II/7. pontjára – a Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium oktatási intézményben engedélyezi a maximális osztály-, illetve csoport-létszámhatár húsz százalékkal történő túllépését.

**33/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata
oktatási intézmény osztály és csoportlétszámáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 27.§-ára, valamint a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95/A.§ (8) bekezdésére – tudomásul veszi az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Sándor Gimnáziuma és Kollégiuma oktatási intézményben az OKÉV által engedélyezett maximális osztály-, illetve csoport-létszámhatár húsz százalékkal történő túllépését.

**34/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata
oktatási intézmény osztály és csoportlétszámáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 27.§-ára, valamint a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95/A.§ (8) bekezdésére és a 3. sz. melléklet II/7. pontjára – az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola oktatási intézményben engedélyezi a maximális osztály-, illetve csoport-létszámhatár húsz százalékkal történő túllépését.

35/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata oktatási intézmény osztály és csoportlétszámáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 27.§-ára, valamint a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95/A.§ (8) bekezdésére és a 3. sz. melléklet II/7. pontjára – a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben engedélyezi a maximális osztály-, illetve csoport-létszámhatár húsz százalékkal történő túllépését.

36/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata szervezeti és működési szabályzat módosításáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 28.§ (1) bekezdésére – a Budapest-Deák téri Evangélikus Gimnázium oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát módosítja.

37/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata házirend módosításáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 70.§ (2) bekezdésére – az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola oktatási intézmény házi-rendjét módosítja.

38/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata intézményvezetői pályázatról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva a Magyar Köztársaság közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben szóló 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet 5.§ (14)–(15) bekezdésére, valamint az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 21.§-ára – a Magyarországi Evan-

gélikus Egyház Budapesti Kollégiumai intézményben Gaál Jánosné intézményvezetői megbízását 1 évvel meghosszabbítja.

39/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata közoktatási intézményben foglalkoztatottak létszámáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva a Magyar Köztársaság közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 1. sz. mellékletére – felhatalmazást kap a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Egyházi Iroda Oktatási Osztálya az egyház által fenntartott oktatási intézményekben foglalkoztatott pedagógusok létszáma meghatározására vonatkozó fenntartói határozat előkészítésére.

40/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata közoktatási intézményben foglalkoztatottak létszámáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján az országos egyház a közoktatási kiegészítő támogatás elszámolása alapján a 2005. évi átlagléttség figyelembevételével 15.000.-Ft/tanuló összeget utal át az oktatási intézményeknek, a fennmaradó összeg az oktatási intézmények rendkívüli beruházási, felújítási és likviditási gondjainak megoldására használható fel.

41/2006. (XI.17.) országos presbitériumi határozata az ügyészi ügyviteli szabályzatról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§-a alapján – utalva az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi X. törvény 1.§ (3) bekezdésére – az ügyészi ügyviteli szabályzatot jóváhagyja.

Budapest, 2006. november 17.

Ittés János s.k.
lelkészi elnök

Próhle Gergely s.k.
nemlelkészi elnök

Szabó Vilmos Béla s.k.
lelkészi jegyző

Mészáros Tamás s.k.
nemlelkészi jegyző

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
2007. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSE

BEVÉTELEK:	(adatok ezer Ft-ban)	Dologi	11 000
<i>Állami támogatások:</i>		Különkeret	18 000
Járadék + kiegészítés	1 074 150	Biblia offertórium terhére	600
SZJA részesedés	712 887	Északi Egyházkerület:	
Hitoktatás	149 000	Személyi + járulék	24 600
Közgyűjtemény	35 000	Dologi	11 000
Kistelepülési illetmény pótlék	50 000	Különkeret	18 000
Oktatási intézmények		Biblia offertórium terhére	600
(normatíva + kiegészítő)	3 430 000	Nyugati Egyházkerület:	
Evangélikus Pedagógiai Központ (EPK)		Személyi + járulék	21 800
(normatíva)	7 000	Dologi	11 000
Szeretetintézmények		Különkeret	18 000
(normatíva + kiegészítő)	1 270 000	Biblia offertórium terhére	500
<i>Egyházközi befizetések:</i>		<i>Egyházmegyék támogatása</i>	37 000
Nyugdíjas offertórium	1 400	<i>Egyházközsegek támogatása:</i>	
Ifjúsági offertórium	1 300	Járadékfizetés	80 000
Missziói offertórium	1 300	Működési támogatás	35 000
Oktatási intézmények offertórium	1 400	Gusztáv Adolf Segélyszolgálat (GAS)	
Biblia offertórium – Déli Egyházkerület	600	adomány, offertórium terhére	4 100
Biblia offertórium – Északi Egyházkerület	600	Felújítási támogatás (egyházmegyék	
Biblia offertórium – Nyugati Egyházkerület	500	döntése alapján)	90 000
Gusztáv Adolf Segélyszolgálat (GAS)		Kiemelt beruházási, felújítási támogatások	85 000
adomány, offertórium	4 100	Egyházközsegek vagyonbiztosítás kiegészítése	4 000
Országos járulék	19 500	Pályázati önrésztámogatás	50 000
Lelkeszi nyugdíjjárulék	68 000	Belső egyházi kártalanítás	20 000
<i>Külföldi támogatások, segélyek:</i>		<i>Konferenciaközpontok, üdülők működési támogatása:</i>	
Gustav Adolf Werk (GAW)	13 000	Ordas Lajos Evangélikus Oktatási Központ,	
Partnerhilfe	19 000	Révfülöp	12 000
Bajor Egyház	8 000	Evangélikus Konferencia és Missziói	
<i>Kiadott ingatlanok bérleti díja</i>	6 000	Központ Balatonszárszó	12 000
<i>Kamat, árfolyamnyereség</i>	50 000	Béthel Missziói Otthon, Piliscsaba	12 000
Összesen	6 922 737	Gyenesdiás „Kapernaum”	8 000
KIADÁSOK:	adatok ezer Ft-ban	Fóti Kántorképző	9 000
Illetmények	144 500	Telekgerendás	1 000
Természetbeni juttatások	14 000	<i>Oktatási intézmények:</i>	
Megbízási díjak	31 000	Oktatási intézmények	
Törvényes terhek	38 000	(normatíva + kiegészítő)	3 430 000
<i>Dologi kiadások:</i>		Evangélikus Pedagógiai Központ (EPK)	
Vagyonbiztosítás	1 000	(normatíva)	7 000
Irodai kiadások	4 000	Oktatási programok	4 000
Posta, telefon, banki költségek	9 500	Oktatási intézmények offertórium	1 400
Útiköltség, napidíjak	2 000	Eszközfejlesztésre	20 000
Gépkocsi fenntartás	8 000	Beruházásra, felújításra	30 000
Közüzemi díjak	10 500	Békéscsabai Kollégiumvásárlás II. részlet	80 000
Házfenntartási kiadások	12 500	Evangélikus Hittudományi Egyetem	55 000
Reprezentáció	1 500	Luther Otthon működési támogatás	10 000
Felszerelések	4 000	Magyar Protestáns Kollégium	
Számítástechnika	8 000	működési támogatás	10 000
<i>Egyházkerületek működése:</i>		<i>Szeretetintézmények:</i>	
Déli Egyházkerület:		Szeretetintézmények	
Személyi + járulék	18 700	(normatíva + kiegészítő)	1 270 000
		Beruházásra, felújításra	70 000
		<i>Külgügyi kiadások:</i>	
		Nemzetközi tevékenység, tagdíjak	13 500
		15 éves a Bajor–Magyar testvéregyházi	

kapcsolat – találkozó	2 000	Magyar Ökumenikus Segélyszervezet – tagdíj	1 500
Határon túli magyarok	7 000	Magyar Bibliatársulat Alapítvány – tagdíj	1 800
<i>Luther Kiadó kiadványok ártámogatása:</i>		Ökumenikus Tanulmányi Központ	400
Evangélikus Élet	19 000	Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz)	500
Lelkipásztor	3 400	Magyar Evangéliumi Szövetség – Aliansz	500
Credo	1 550	Sajtó kiadványok	800
Liturgikus könyvek	9 500	Egyéb	500
Hittankönyvek	5 500	<i>Központi beruházások:</i>	
Egyéb könyvek, kiadványok	2 600	Szolgálati gépkocsikra	10 000
<i>Missziói és egyéb munkaágak:</i>		Egészségügyi Központ előkészítési költségei	3 000
Ifjúsági munka	10 000	Evangélikus Missziói Központ, Cinkota	2 000
Gyermek munka	5 000	Cinkota	10 000
Egyetemi Gyülekezet	4 000	<i>Egyházi személyek:</i>	
Tamás-mise	500	Egyházi személyek egészség- és nyugdíj- biztosítási járulékai	102 000
Missziói Bizottság és munkaágai	12 000	Nyugdíjkifizetések	107 000
Evangélikus Missziói Központ, Cinkota	5 000	Nyugdíjosztály alap	24 850
Kórházi szolgálat	500	Nyugdíjba vonuló lelkészek	
Börtönlelkészi szolgálat	500	lakás vásárlási támogatása	10 000
Sajtóbizottság	10 000	Kistelepülési illetmény pótlék	50 000
Énekkarok, zenei táborok	8 000	Központi illetménypótlék	47 050
Lelkész-, egyéb konferenciák	2 000	Hitoktatói díjak	149 000
Lelkészakadémia	2 500	<i>Országosan ösztönzött célok:</i>	
Közgyűjtemény	78 000	Gyermek és ifjúsági pályázat	
Zsinat költségei	5 000	(ifjúsági offertórium + kiegészítés)	8 300
Bíróságok költségei	350	Missziói pályázat	
Tényfeltáró Bizottság	3 000	(missziói offertórium + kiegészítés)	5 300
Egyéb bizottságok	3 500	Számítógép pályázat, szoftware fejlesztés, tanfolyamok	8 000
<i>Egyesületek, alapítványok támogatása:</i>		Gépkocsi program	15 000
Magyar Evangélikus Konferencia (Maek)	1 500	Szélrózsza találkozó	1 000
Evangélium Színház	2 500	Gyülekezeti anyakönyvek restaurálása	1 000
Keresztén-Zsidó Társaság	300	Orgonaprogram	6 000
Evangélikus Külmissziói Egyesület (Ekme)	1 200	Orgonafelmérési program	500
Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület	1 500	Képzési támogatások	2 000
EKE Alapítvány	400	450 éves a Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium	5 000
Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE)	400	Evangélikus Országos Találkozó (Paks)	5 000
Európai Protestáns Szabadegyetem	300	<i>Támogatások, segélyek:</i>	
Magyar Marfan Alapítvány	500	Szociális	10 000
Diakóniai Testvérszövetség	300	Partnerhilfe	19 000
Sárszentlőrinci Népfőiskola	5 500	<i>Külföldi támogatások:</i>	
Szőlőtő Alapítvány (Györköny)	4 000	Gustav Adolf Werk (GAW) (Mevisz-Bárka)	13 000
Magyarországi Keresztén Ifjúsági Egyesület (MKIE)	450	Bajor Egyház (szolgálati gépkocsik vásárlására)	8 000
Ökumenikus Ifjúsági Iroda (ÖKI)	1 200	<i>Egyebek:</i>	
Börtönlelkészek Nemzetközi Szervezete	500	Hiteltörlesztés	100 000
Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (MEVISZ)	2 000	Hitelkamat	20 000
Egyéb	500	1 %-os hirdetés	7 000
<i>Ökumenikus kapcsolatok:</i>		Evangélikus Közlöny	1 200
Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa – működésre	6 100	Előre nem látottak	6 537
Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa – épület fenntartásra	3 150	Vis Major/katasztrófa alap	25 000
		Összesen:	6 922 737

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ÜGYÉSZI ÜGYVITELI SZABÁLYZATA

1.§ Jelen szabályzat célja, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényeivel összhangban szabályozza az egyházi ügyészek, így az országos ügyész és az egyházkerületi ügyészek (továbbiakban: ügyész) eljárása során az ügyvitel és az ügyiratkezelés rendjét.

2.§ (1) Jelen szabályzat hatálya a Magyarországi Evangélikus Egyház ügyészeinek eljárására terjed ki.

(2) Az ügyész az ügyvitel és az ügyiratkezelés során a szakszerűség, az egyszerűség és az együttműködés követelményeinek megfelelően, kizárólag a Szentírás szerinti jóerkölcös előírásainak és a jogszabályoknak, illetőleg jelen ügyviteli szabályzatnak alárendelve jár el.

3.§ (1) Az ügyész megválasztását követő 15 napon belül hivatalos levelezési címét, telefonszámát, telefaxszámát, elektronikus levelezési címét köteles az Országos Irodának a kerületi ügyész az illetékes püspöki hivatalnak, az országos ügyész az összes püspöki hivatalnak bejelenteni.

(2) Az Országos Iroda a rá vonatkozó törvényi rendelkezések szerint gondoskodik az (1) bekezdésben említett adatok nyilvánosságára hozataláról.

(3) Az (1) bekezdésben említett bármely adat változását az ügyész 8 napon belül köteles bejelenteni az (1) bekezdésben felsorolt szervezeteknek.

4.§ Az ügyész külön rögzített hivatali időt megállapítani nem köteles, viszont a 3. §. (1) bekezdésben megjelölt telefaxszámon, elektronikus levelezési címen, továbbá telefonszámon elérhetőségét biztosítani köteles.

5.§ (1) Az iratkezelés körébe tartozik minden, az ügyészhez beérkező, vagy onnan kiküldött levél, nyomtatott, vagy elektronikus úton előállított ügyirat, az ügyész működése során készült jegyzőkönyvek, hang- és képfelvételek, meghívók, értesítések, jelentések, feljegyzések, nyilvántartások.

(2) Az ügyész irattára a 3.§ (1) bekezdésében megjelölt címen található. Az irattár szabályszerű és gondos kezeléséért az ügyész felelős.

(3) Az iratkezelés körébe tartozó (1) bekezdésben meghatározott iratot kölcsönadni nem lehet.

6.§ (1) Az ügyész eljárása során minden új ügy önálló ügyszámot kap. Az ügyszám a soron következő szám és a tárgyév megjelölését tartalmazza. Ezt követően az ügy-

ben a kimenő és a beérkező iratot folyamatos számmal ellátva kell kezelni. Ennek megfelelően a 2007. év első ügy első kimenő, vagy beérkező iratán az 1/1/2007. jelzést kell feltüntetni, amelyen az első 1-es az első ügyre, a második 1-es az ügy első iratára utal. Minden évben az ügyek sorszámozását 1-től kell kezdeni.

(2) A beérkezés napját, valamint az (1) bekezdésben megjelölt jelzést minden beérkező irat jobb felső részén fel kell tüntetni (érkeztetés). Az (1) bekezdésben említett jelzést minden kimenő irat jobb felső részén fel kell tüntetni.

(3) Az elektronikus levélként, illetőleg faxként érkezett iratokat fénymásolni kell és azokat a jelen §-ban előírt módon kell kezelni.

7.§ (1) Az ügyész a beérkezett iratokra – amennyiben az szükséges és jogszabály eltérően nem rendelkezik – az érkeztetéstől számított 15 napon belül válaszol.

(2) A kimenő irat fejrészen fel kell tüntetni a 3.§ (1) bekezdésében megjelölt adatokat.

(3) Az ügyész a kimenő iratokat ajánlott postai küldeményként – amennyiben törvény a kézbesítéshez fűz jogkövetkezményt, úgy tértivevényes postai küldeményként – küldi meg a címzettnek.

8.§ (1) Az ügyész tiszttségének megszűnését követő 30 napon belül az új ügyésszel – ennek hiányában az illetékes felügyelővel – átadás-átvételi eljárást folytat le, amelynek során az 5.§ (1) bekezdésében megjelölt, birto- kában található teljes irattárát átadja.

(2) Az átadás-átvételi eljárásról jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyv tartalmazza a részt vevők személyét, aláírását, az átadás-átvétel időpontját, helyszínét, az átadott ügyiratok listáját az arra való utalással, hogy az érintett ügy folyamatban lévő, vagy befejezett-e.

(3) A fentiekben túlmenően a hivatalát átadó ügyész az irattárát átvevő személyt az egyéb lényeges kérdésekről is tájékoztatni köteles. Ezen körülményre az átadás-átvételi jegyzőkönyvben utalni kell.

9.§ (1) Jelen szabályzatot az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény 1. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az Országos Ügyész készítette el és az Országos Presbitérium 41/2006. (XI. 17.) számú határozatával hagyta jóvá.

(2) Jelen szabályzat a 2006. évi általános tisztújítás során megválasztott zsinat hivatalba lépésekor, de legkésőbb 2006. december 15-én lép hatályba.

16/2007. (I.18.) ORSZÁGOS PRESBITÉRIUMI HATÁROZAT AZ ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM ÜGYRENDJÉRŐL

Az országos presbitérium saját működésének és üléseinek rendjét az alábbiak szerint állapítja meg:

I. Az országos presbitérium feladata és működése

1.§ Az országos presbitérium a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényeiben meghatározott, az országos egyház által ellátandó feladatokkal kapcsolatos döntéselőkészítő, valamint az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 128.§-ában meghatározott hatáskörében eljárva döntéshozó és irányító feladatot végez.

2.§ (1) Az országos presbitérium minden év elején, első ülésén éves munkaprogramot fogad el, és ezzel egyidejűleg meghatározza – a tagok egyéb szolgálatának figyelembevételével tervezetten – az évi legalább nyolc rendes ülés időpontját. A munkaprogramban meghatározott időpont kijelölés egyben a meghívó törvényi határidőben történő kiküldésének minősül.

(2) Az országos presbitérium szükséghez képest – a rendes ülésre vonatkozó szabályok megtartásával – bármikor összehívható (rendkívüli ülés).

(3) A szavazati jogú presbiterek legalább felének azonos napirendi téma megjelölésével kezdeményezett írásbeli indítványára legkésőbb 8 napon belül a (2) bekezdésben meghatározott presbiteri ülést össze kell hívni.

(4) Az elnökség rendkívüli és sürgős esetben elrendelhet távolléti ülést, amennyiben a következő ülésig beálló késedelem az egyház számára hátrányos következményekkel járna. A távolléti ülés telefonon, e-mail kapcsolaton keresztül vagy más technikai módon tartható meg. Az ülés elrendelésével egyidejűleg az írásos előterjesztést és a megszövegezett határozati javaslatot is közölni kell. A távolléti ülés jegyzőkönyvébe foglalt érdemi nyilatkozatokat és a meghozott határozatot dokumentálhatóan alkalmas módon rögzíteni kell, majd a következő presbiteri ülésen határozni kell a közzététel szükségességéről.

(5) A távolléti ülésen írásos előterjesztés kiküldésére nincs szükség, amennyiben egy már megtárgyalt napirend ügyében kér utólagos döntést az elnökség, vagy különösebb megfontolást és előkészítést illetve tárgyalást nem igénylő aktuális határozat meghozatalára van szükség.

II. Nyilvánosság

3.§ A presbiteri ülések nem nyilvánosak, azon kizárólag a presbitérium szavazati jogú és tanácskozási jogú tagjai

(a továbbiakban: presbiter), illetőleg az elnökség által meghívottak lehetnek jelen.

III. Az ülések előkészítése és összehívása

4.§ (1) Az országos presbitériumot az országos elnökség (a továbbiakban: elnökség) írásban hívja össze oly módon, hogy a presbiterek és a meghívottaknak az ülést megelőző legalább 5 nappal meghívót küld.

(2) A kibocsátott meghívónak tartalmaznia kell:

- a) az ülés pontos időpontját és helyét,
- b) a napirendi pontokat és azok előterjesztőit,
- d) szükség esetén országos munkaági bizottságok állásfoglalását,
- c) az írásbeli előterjesztéseket,
- d) a megszövegezett határozati javaslatot vagy alternatív határozati javaslatokat,
- e) rendkívüli ülés esetén az összehívásra vonatkozó indítványt.

5.§ A presbiter legkésőbb az ülést megelőző 2 nappal köteles kimentését igazolható módon és formában bejelenteni, e határidő elmulasztása kimentés nélküli távolmaradásnak minősül.

6.§ Az ülések technikai előkészítését és lebonyolítását az országos irodaigazgató végzi.

IV. Napirend

7.§ (1) Az országos presbitérium ülésének napirendjét elsősorban az előző ülés végén meghozott napirendre vonatkozó határozat, valamint a benyújtott írásos előterjesztések alapján állítja össze az elnökség. A napirend összeállítása során meg kell jelölni azokat az előterjesztéseket is, amelyeket az elnökség nem javasolt tárgyalandó napirendi pontként.

(2) Napirendi pontra vonatkozó előterjesztés benyújtására bármely presbiter jogosult.

(3) Az előterjesztéseket legkésőbb az ülést megelőző 10. napig, rendkívüli ülés szerinti összehívás esetén legkésőbb az ülést megelőző 5. napig kell az elnökséghez eljuttatni.

(4) Amennyiben bármely presbiter legkésőbb az ülés napirendjének megszavazásáig – a meghívóban szereplőkön túlmenően – szóban indítványozza valamely kérdés napirendre tűzését, annak napirendre vételéhez a jelenlévő tagok egyszerű többségének egyetértése szükséges, azonban jelenlévő tagok egynegyedének javaslatára a kérdésben csak a soron következő ülésen lehet határozatot hozni. (szóbeli napirendi indítvány)

(5) Amennyiben bármely presbiter az elnökség által napirendre nem vett előterjesztésének tárgyalását kéri, ak-

kor arra a szóbeli napirendi indítvány rendelkezésit kell alkalmazni.

(6) Az egyebek napirendi pont tárgyalása során határozatot hozni nem lehet.

(7) Minden ülésen napirendi pontként kell szerepelnie az előző ülés jegyzőkönyve elfogadásának, valamint az országos irodaigazgató beszámolójának a meghozott határozatok végrehajtásáról, az ügyek állásáról és az országos elnökség munkájáról.

V. Határozatképesség

8.§ (1) Az országos presbitérium akkor határozatképes, ha szabályszerűen hívták össze és a szavazati joggal rendelkező presbitereknek több mint a fele jelen van. A jelenlételet jelenléti ívvel kell dokumentálni.

(2) Az elnök a határozatképesség meglétét az ülés teljes időtartama alatt folyamatosan köteles figyelemmel kísérni.

VI. Az országos presbitérium ülésének vezetése

9.§ (1) Az országos presbitérium üléseit az országos elnökség tagjai (továbbiakban: elnök) felváltva vezetik.

(2) Az elnök ülésvezetési feladatkörében eljárva az ülés rendjét biztosítja, így:

- a) az ülést megnyitja és berekeszti,
- b) dönt szó megadásáról és megvonásról,
- c) felszólít tárgyra térésre,
- d) szünetet rendel el.

(3) Az elnök vitavezetési feladatkörében eljárva:

- a) napirendi pontonként megnyitja és lezárja a vitát,
- b) kiemelten ügyel – a szükség szerint általa meghatározott – időkeret betartására,
- c) napirendi pontok összevonását javasolhatja,
- d) napirendi pontok felcserélését javasolhatja,
- e) napirendi pont tárgyalásának következő ülésen történő folytatását javasolhatja,
- f) szavazást rendel el,
- g) szavazás eredményét megállapítja és kihirdeti a megszavazott határozatot.

10.§ (1) Amennyiben az elnök megállapítja, hogy az ülés határozatképes, az ülés napirendjéről kell döntenie. Ennek során amennyiben bármelyik presbiter élni kíván a szóbeli indítvány előterjesztésének jogával, úgy az elnök felkéri az érintettet indítványa megtételére. Valamennyi szóbeli napirendi indítvány ismertetését követően – az elhangzás sorrendjében – szavazásra bocsátja, hogy az egyes indítványok felkerüljenek-e az ülés napirendjére. A szavazást követően a meghívóban feltüntetett napirendi pontok, a szavazás eredménye és a 7.§ (7) bekezdésében foglaltak alapján javaslatot tesz a napirendre, amelyet a presbiteri ülés fogad el.

(2) A napirend elfogadását követően az elnök javaslatot tesz a jelenlévő tagok közül a jegyzőkönyv két hitelesítőjére, melyről a presbitérium határoz. Ezt követően megnyitja az elfogadott napirend érdemi vitáját.

11.§ (1) A presbiteri ülés egyes napirendi pontjainak vitájára az adott napirendi pontra vonatkozó előterjesztés, valamint az ahhoz – írásban vagy szóban benyújtott – módosító indítványok alapján kerül sor.

(2) Az írásbeli módosító indítványnak tartalmaznia kell, hogy az adott napirendre vonatkozóan előterjesztett határozati javaslat megváltoztatása mennyiben és milyen okból szükséges, valamint tartalmaznia kell egy olyan konkrét határozati javaslatot, amely alkalmas arra, hogy az ülés a módosító indítványról döntsön.

(3) Az adott napirendi ponthoz kapcsolódó írásbeli módosító indítványt úgy kell előterjeszteni, hogy azt az országos iroda legkésőbb a ülést megelőző második napig kézhez kapja. A határidőben érkezett módosító indítványt az országos iroda megfelelő számban sokszorosítja, és az ülés megkezdését megelőzően a presbiterek részére átadja.

(4) Bármely presbiter jogosult arra, hogy az egyes napirendi pontokhoz – azok vitájának lezárásáig – szóbeli módosító indítványt terjesszen elő. A szóbeli módosító indítvány kötelező tartalmi kellékei megegyeznek az írásbeli módosító indítvány tartalmi kellékeivel. (szóbeli módosító indítvány)

(5) Az elkésetten érkezett írásbeli indítványt szóbeli módosító indítványnak kell tekinteni és a szóbeli módosító indítványra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

12.§ (1) Az egyes napirendi pontok tárgyalásánál elsőként annak előterjesztőjét illeti meg a szó, ezt követően az írásbeli módosító indítványt benyújtók jogosultak előterjesztésüket kiegészíteni. A kiegészítéseket követően az elnök felhívja a presbitereket kérdéseik, észrevételeik és szóbeli módosító indítványaik előterjesztésére. A vita során a meghívottak szót kaphatnak.

(2) Határozathozatal mellőzésével egyidejűleg a presbitérium az ügyet visszautalhatja az előterjesztőhöz, az országos egyház illetékes munkaági bizottságához, az országos iroda valamely osztályához, illetve kérheti az elnökséget a szükséges információk beszerzésére és előterjesztésére.

13.§ (1) A vita lezárását az elnök, az előterjesztő, valamint bármely presbiter kezdeményezheti. A vitát az elnök zárja le.

(2) Az összes napirendi pontok vitáját és határozathozatalt követően az elnök a következő ülés előzetes napirendjének meghatározását követően, az ülést berekeszti.

VII. Határozathozatal

14.§ (1) A vita lezárását követően a presbitérium határozatot hoz. A határozatok meghozatalára szavazás útján kerülhet sor.

(2) A határozathozatal előtt az elnök megállapítja a szavazásra jogosultak számát és ismerteti a szavazás szabályait, valamint a határozathozatalra feltett kérdés pontos szövegét.

(3) Szavazáskor a kérdést az elnök úgy teszi fel, hogy arra egyértelmű „igen”-nel, „nem”-mel vagy „tartózkodom”-mal lehessen válaszolni. Ettől eltérni csak a presbiterek többségének egyetértésével lehet.

(4) Titkos vagy név szerinti szavazást kell tartani, amennyiben legalább 5 presbiter javasolja.

(5) A szavazás érvényes, ha a határozatképes ülésen jelenlévőknek több mint a fele érvényes szavazatot adott le. A javaslat akkor tekinthető elfogadottnak, ha az érvényes szavazatok több mint fele egyetértő.

(6) Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

15.§ (1) A határozatokat külön-külön, a naptári év elejétől kezdődően folyamatos sorszámokkal és évszámmal kell ellátni. Jelölése a következőképpen történik: „Az országos presbitérium .../(év), (hó, nap) határozata”.

(2) Minden határozatnak tartalmaznia kell az abban foglaltak végrehajtása időpontját és felelőségét.

(3) Az elnökség gondoskodik arról, hogy a presbitérium határozata szerinti megjelölt, kiemelt jelentőségű határozatok közzététele az egyház hivatalos lapjában és/vagy az országos evangélikus sajtóban megtörténjen.

VIII. Jegyzőkönyv

16.§ (1) A presbiteri ülésről jegyzőkönyv készül, amelyet a jegyzőkönyvvezetők az ülés követő 5 napon belül készítenek el és az erre a feladatra felkért 2 presbiter hitelesíti.

(2) A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a napirenden szereplő ügyek fontosabb információit, érdemi hozzászól-

lásokat, a szavazás eredményét, valamint a meghozott határozatokat.

(3) A jegyzőkönyv elválaszthatatlan mellékletét képezi:

a) az ülés meghívója, annak valamennyi mellékletével együtt,

b) a jelenléti ív,

c) a távolmaradásukat előzetesen írásban kimentő presbiterek ilyen tartalmú írásbeli bejelentése,

d) határozatok kivonatát.

(4) A hitelesített határozatok kivonatát legkésőbb az ülést követő három napon belül kell elkészíteni.

17.§ (1) A jegyzőkönyvet, hitelesítését követő 5 napon belül el kell juttatni a presbiterekhez, akik a soron következő presbiteri ülésen közölhetik a jegyzőkönyvvel kapcsolatos kifogásaikat, melyről a presbiteri ülés határoz.

(2) Az országos presbitérium döntéseiről Határozatok Tárát kell vezetni, amelyből megállapítható a határozathozatal helye, ideje, tárgya, a határozat tartalma. A Határozatok Tárát a tárgyévét követő január 31-ig kell elkészíteni.

(3) A hitelesített jegyzőkönyv eredeti példányát az országos iroda irattárában kell elhelyezni, ahol az elnökség írásbeli és indokolt engedélyével tekintheti meg bármely érdeklődő. Az engedélyt és ennek alapján a megtekintés tényét dokumentálni kell.

IX. Záró rendelkezések

18.§ (1) Az ügyrendben nem szabályozott kérdésekben a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei az irányadóak.

(2) Amennyiben sem az ügyrend, sem a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei nem tartalmaznak rendelkezéseket, az adott ügy tárgyalása során meghozott presbitériumi határozat rendelkezései szerint kell eljárni azaz, hogy e rendelkezések a további határozatok meghozatala során nem irányadóak.

Budapest, 2007. február 1.

EGYHÁZKERÜLETEK KÖZLEMÉNYEI

DÉLI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Püspöki jelentés az egyházkerületi közgyűlés ülésén
2006. november 10., Budapest–Deák tér

Új összeállításban a déli csapat

2006. az általános tisztújítás esztendeje egyházunkban, ami természetesen módosította egyházkerületünk életét is. Úgy vélem, gyülekezeteink a jézusi tanácsnak megfelelően, bölcsen, „ót és újat” hoztak elő a választások segítségével. Sok helyütt további bizalmat kaptak a kipróbált, hűséges tisztségviselők, de az élet rendje szerint számos helyen történt őrségváltás, ami egyfajta frissülést, gazdagodást hozhat az egyházközségek, egyházmezők, az egész déli kerület életében és szolgálatában.

Egyházunk történelmében először, éppen délen választottunk női kerületi felügyelőt Radosné Lengyel Anna személyében, aki sok szempontból új színt hozott. Örülök, hogy elődjéhez hasonló intenzitással és lelkesedéssel járja velem együtt a gyülekezeteiket. Új lehetőség, hogy mint pedagógus, teológiát végzett lelki gondozó és kommunikációs szakember önálló szolgálatokra is meghívható gyülekezeteinkbe.

Ugyanakkor eddigi felügyelőnk, Szemerei Zoltán tapasztalataira, gazdasági szaktudására a jövőben is számíthatunk, hiszen ő lett kerületünk egyik választott képviselője az új országos presbitériumban, ami részben a korábbi országos elnökség döntési kompetenciájával rendelkezik.

Új szín a déli csapatban, hogy a közgyűlés olyan püspökhelyettest választott, aki jelenleg nem áll gyülekezeti lelkészi, illetve esperesi szolgálatban, így merőben új munkamegosztási rend alakítható ki az egyházkerület vezetésében. Szabóné Mátrai Marianna nem egyszerűen a helyettesem, aki akadályoztatásom esetén bizonyos szolgálatokat át tud vállalni, hanem felelős szolgatársam bizonyos munkaterületek felügyeletében és segítésében: oktatási intézmények, továbbképzés, teológiai tanácsadás, külügyi szolgálat... Így jelenléte a püspöki hivatalban nem esetleges, hanem rendszeres, hetenkénti munkakapcsolat. Mindezekről ő maga ad majd tájékoztatást a püspökhelyettesi munkaterv előterjesztésében.

A női munkatársak túlzott előretörésének esetleges gyanúját ellensúlyozza, hogy az egyházmegyéek élén megmaradt a férfiak egyértelmű (100 %-os) többsége...

Az egyházmegyei elnökségek személyi összetétele 40%-os arányban változott, két-két új esperes, illetve felügyelő

lépett szolgálatba. Ez az őrségváltás garancia lehet a kontinuitás és a megújulás egészséges ötvözetének biztosítására.

Az elmúlt fél év fényei és árnyai

Eddigi püspöki szolgálatom kiemelkedő ünnepe volt szeptember 5-e, amikor megvalósult a régi álom: felszentelhetjük a békéscsabai evangélikus kollégiumot. Ez az épületegyüttes nemcsak a gimnázium oktató-nevelő munkáját segíti, hanem egész egyházkerületünk számára nagy ajándék, hiszen ilyen módon a keleti régióknak is van már lelki-szellemi, képzési központja.

Ugyanakkor öröm, hogy a nyugati „bástya”, Bonyhád is gazdagodott egy korszerű sportpályával, ami lehetőséget kínál még színvonalasabb rendezvények szervezésére kerületi szinten is egy egészségesebb egyház reményében.

Intézményeink bővüléséhez, gazdagodásához tartozik, hogy megkezdődött a tanítás a Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Egyházközség általános iskolájában. Az ótemplomi gyülekezet óvodája, valamint a békéscsabai szeretetotthon pedig új szárnyal bővült.

Megújult a váraljai parókia, a csabacsüdi imaház, a tolnanémedi, az izményi és a paksi templom, ökumenikus ravatalozót szenteltünk Tázlaron. Elkészült a békéscsabai nagytemplom új oltárképe, a mohácsi templom pedig orgonát kapott 60 éves születésnapjára.

Orosháza remek házigazdája volt a magyar anyanyelvű evangélikusok első találkozásának. Reméljük, a Maek zászlóbontása elindítja a magyar–magyar kapcsolatok erősítését.

A budapesti szlovák gyülekezetben szervezett tudományos konferencia adott háttérrel a szlovák–magyar megbékélésről kiadott nyilatkozatnak, amely elősegítheti a két egyház közötti jobb együttműködést. Erre a megújult szlovák egyházi vezetés is reményt ad.

Törvényszerűen a fény mellett az árnyak is jelen vannak kerületünk életében. Néhány egyházközségünkben a lelkész és a gyülekezet kapcsolata évek óta permanens válságban van. Első ízben történt meg egyházkerületünkben, hogy egy gyülekezet közgyűlése, élve a törvény adta lehetőséggel, felbontotta a szolgálati jogviszonyt lelkészével (Tótkomlós).

Az is szomorú tény, hogy több helyütt nehezen valósul meg a békés, törés- és zökkenőmentes generációváltás gyülekezeteinkben.

Sajnos épületeinkkel se bánunk mindig jó gazda módján. Kérem a gyülekezetek felügyelőit, gondnokait, hogy

a jövőben fokozottan ügyeljenek a rájuk bízott épületek karbantartására, az úgy nevezett „vis major” helyzetek lehetőség szerinti megelőzésére. Templomaink és egyéb épületeink többségét előttünk járt hittestvéreink hűségese, odaadó áldozatkészségének köszönhetjük. Nem várhatjuk, hogy ma viszont mindig mások (külföldi testvérek, állami hatóságok) fedezzék karbantartásukat, tatarozásukat... Ugyanakkor leleményes kreativitással kell kihasználnunk minden pályázási és együttműködési lehetőségeket: EU, önkormányzat...

Ízelítő terveinkből

Az egyházkerületi hűségérem pozitív fogadtatásán felbátorodva javasoljuk a közgyűlésnek a kerületi Tessedik-érem megalapítását, amivel az év lelkészének, illetve pedagógusának kreatív munkásságát szeretnénk elismerni és megköszönni.

Szeretnénk javítani a kerületi kommunikációs és PR-munkát. Ennek egyik biztató jele a Petri Gábor püspöki titkár által megújult és frissen tartott honlap, a Déli Hangszó. Az ő szerkesztésében szórólapokat tervezünk egyházmegyéink, iskoláink és diakóniai intézményeink szolgálatának bemutatására és népszerűsítésére. Reméljük, hogy karácsonyra sikerül egy olyan falinaptárral meglepni az egyházkerület népét, amely már feltüntetné a 2007-es esztendő legfontosabb déli eseményeit.

Az eddig jól bevált kerületi alkalmakon túl a jövő ősszel egyházkerületi napot szeretnénk rendezni egy igazi missziói terepen, Káposztásmegyeren.

Említést érdemel, hogy a tervek szerint Paks ad otthont jövő júniusban az ötödik országos evangélikus találkozónak.

Végezetül megköszönve munkatársaim szolgálatát az erő, a szeretet, a józanság Lelkének közösségteremtő áldását kérem a Déli Egyházkerület megújult csapatának további „összjátékára”, közös küldetésünkre a jövőben is.

Gáncs Péter

A püspöki szolgálati napló néhány fontosabb eseménye – 2006

Január

- 6. Orosháza – Nánai László Endre lelkészavatása
- 19. Budapest, Kálvin tér – ökumenikus imaheti szolgálat
- 21. Martfű, Szt. Tamás templom – ökumenikus imaheti szolgálat

Február

- 9. Magyar Evangélikus Konferencia ülése a püspöki hivatalban
- 9. Rákospalota – előadás a Keresztény Értelmiségi Fórum alkalmán

- 13–25. Brazília, Porto Alegre – Egyházak Világtanácsa Nagygyűlése

Március

- 10. Békéscsaba – egyházmegyei elnökségek megbeszélése
- 19. Kölesd / Kistormás – gyülekezetlátogatás
- 22. Szarvas – népfőiskola meglátogatása
- 24. Sárszentlőrinc – népfőiskola új épületének átadása
- 25. Miskolc – Fabiny Tamás püspök beiktatása

Április

- 2. Komló – gyülekezetlátogatás
- 2–4. Pécs – evangélizációs sorozat
- 5. Svéd lelkészküldöttség látogatása a Püspöki Hivatalban
- 20–25. Svájc, Erlinsbach – igehirdetői szolgálat
- 28–29. Bonyhád – gyülekezetvezetői konferencia

Május

- 6. Békéscsaba – gimnáziumi ballagáson igehirdetői szolgálat
- 9. Soltvadkert – esperesi találkozó
- 13. Váralja – parókiaszentelés
- 13. Paks – Tolna-Baranya egyházmegyei elnökségének beiktatása
- 20. Orosháza – Nyugat-Békés egyházmegyei elnökségének beiktatása
- 21. Bp.-Rákoskeresztúr – Pesti egyházmegye elnökségének beiktatása
- 27. Soltvadkert – kerületi missziói nap
- 28. Kiskőrös – Bács-Kiskun egyházmegyei elnökségének beiktatása
- 31. Püspöki hivatal – parókusi alkalmassági vizsga

Június

- 2. Bp.-Ferencváros – templom alapkövetelése
- 8–10. Bakonybél – csendesnapok lelkészjelöltekkel
- 10. Bp.-Fasor – Aradi György beiktatása
- 11. Békéscsaba – oltárképszentelés, Kelet-Békés egyházmegyei elnökségének beiktatása
- 15–17. Bonyhád – lelkészcsaládok találkozója
- 18. Deák tér – Gáncs Tamás, Mónus Györgyi, Szabó András, Szántó Enikő lelkészavatása
- 22. Bonyhád – kerületi konfirmandus táborban látogatás
- 25. Tolnanémedi – templom felújítás utáni újraszentelése

Július

- 1. Tótkomlós – Országos Szlovák Napon igeszolgálat
- 2. Békéscsaba-Jamina – hálaadó istentisztelet, szeretetotthon új szárnyának avatása
- 2. Telekgerendás – megbeszélés a gyülekezet jövőjéről
- 3. Telekgerendás – előadás ifjúsági konferencián
- 3. Békéscsaba – országos pedagógus konferencia megnyitóján igeszolgálat

19–23. Szolnok – Szélrózsa Ifjúsági Találkozón előadások, igehirdetések

Augusztus

20. Pesterzsébet, Idősek Otthona – igeszolgalat
21–23. Révfülp – déli lelkészek munkaévkezdő konferenciája
25. Raffay-pályázat értékelése a püspöki hivatalban
30. – szeptember 3. Genf – EVT-KB-ülés

Szeptember

5. Békéscsaba – tanévnyitó, kollégium avatása
6. Szarvas – újtemplomi iskola látogatása
10. Mohács, Siklós – hálaadó istentisztelet
15. Tárgyalás a parlamentben a Nemzeti Fejlesztési Tervről
16. Kecskemét – Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő beiktatása, közgyűlés
24. Szarvas – ótemplomi óvoda új szárnyának felavatása
24. Csabacsüd – hálaadó istentisztelet felújított imaházért
24. Hódmezővásárhely – a 95 éves Takács János köszöntése
29–30. Konferencia és sírkőavatás Bachát Dániel püspök emlékére
30. Pesterzsébet/Piliscsaba – házaspárok hétvégéjén előadás

Október

7. Tázlár – ökumenikus ravatalozó felszentelése
8. Sárszentlőrinc – hálaadó istentisztelet (200 éves gimnázium)
13–14. Orosháza – Maek világtalálkozó
15. Tótkomlóson, Gádoros – igeszolgalat
18. Csengőd – Bács-Kiskun LMK
19. Találkozó elsőéves teológusokkal a püspöki hivatalban
22–23. Stuttgart – magyar gyülekezetben ünnepi istentiszteleten szolgálat
27. Deák tér – Pröhl Gergely országos felügyelő beiktatása
28. Pozsony – Milos Klatik püspök beiktatása

November

3. Kiskőrös – Schéner Mihály kiállításának megnyitása
4. Izmeny – templomfelújítási emléktábla elhelyezése
5. Hidas, Bonyhád, Kismányok – igehirdetési szolgálat, szeretetvendégség
6. Váralja – Tolna-Baranya megyei LMK
9. Egyházmegyei elnökségek munkavacsorája a püspöki hivatalban
10. Deák tér – Egyházkerületi közgyűlés

Néhány várható esemény:

November

12. Rákoskeresztúr – hálaadó istentisztelet (200 éves gyülekezet)

16. Kondoros – Kelet- és Nyugat-Békési LMK-ülés

December

10. Kiskunhalas – hálaadó istentisztelet
13. Bp.-Zugló – Pesti LMK-ülés
25. Bp.-Fasor – tévés istentiszteleten igeszolgalat

Egyházkerületi munkaterv – 2007

Február ?. Egyházmegyei elnökségek megbeszélése (esperesi üléshez kapcsolva) – Bp.

Március 2–4. Gyülekezetvezetői konferencia – Békéscsaba

Április 27. Egyházkerületi közgyűlés – Paks

Május 19. Egyházkerületi missziói nap – Bp.-Kispest

Június 15–16. Egyházkerületi lelkészcsaládok találkozója – Bonyhád

Június 18–22. Konfirmáltak tábora – Budapest/Békéscsaba/Bonyhád

Június 22–23. Országos Evangélikus Találkozó – Paks

Június 25–28. II. svéd–magyar lelkészkonferencia – Vadstena?

Augusztus 27–29. Munkaév kezdő konferencia az egyházkerület lelkészeinek – Balatonszárszó

Szeptember 15. Egyházmegyei elnökségek megbeszélése Kecskemét

Október 6. Egyházkerületi pedagógustalálkozó – Soltvadkert

November 8. Egyházmegyei elnökségek megbeszélése – Bp.

November 9. Egyházkerületi közgyűlés – Bp.

Javaslat Tessedik Díj alapítására

1. A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének közgyűlése megalapítja a Tessedik Sámuel Díjat. A díjat évente egyszer ítélik oda az év déli kerületi lelkészének, az év déli kerületi pedagógusának és az év déli kerületi diakóniai munkásának.

2.1. A Tessedik Díjat az a lelkész kapja, aki érzékelve közösségének lelki szükségleteit és környezetének kihívásait, a gyülekezetépítés, az igehirdetés, a tanítás vagy a lelkigondozás területén olyan kiemelkedő konkrét munkát végzett az adott évben, amely közösségének lelki és szellemi épülésére szolgált, bátorított a keresztény hit megvallására és megélésére, és amely munka iránymutató lehet a tágabb környezet számára is.

2.2. A Tessedik Díj odaítélésére az egyházmegyei elnökségek tesznek javaslatot részletes indoklással. A díj odaítéléséről a kibővített kerületi elnökség dönt.

3.1. A Tessedik Díjat az a pedagógus kapja, aki az adott évben kiemelkedő oktatói és nevelői tevékenységet folytatott; példát teremtett a tanulók számára a nyitott, felelős, elkötelezett keresztény életvitel és a közös európai értékek ápolása terén; aki elismerést vívott ki pedagógiai

műhely létrehozásával vagy működtetésével, iskolai illetve kollégiumi közösség ápolásával és építésével.

3.2. A Tessedik Díj odaítélésére az iskolaigazgató és a területileg illetékes gyülekezet elnöksége tesz javaslatot részletes indoklással. A díj odaítéléséről az Oktatási Osztály vezetőjével történt egyeztetés után a kibővített kerületi elnökség dönt.

4.1. A Tessedik Díjat az a diakóniai munkás kapja, aki az adott évben kiemelkedő módon gondoskodott a reá bízottak testi és lelki épüléséről; szolgálatával a keresztyén életvitel példáját mutatta szűkebb és tágabb környezete számára; tevékenysége bátorított a keresztyén hit megvallására és megélésére.

4.2. A Tessedik Díj odaítélésére az országos egyház diakóniai osztálya és a területileg illetékes gyülekezet elnöksége tesz javaslatot részletes indoklással. A díj odaítéléséről a kibővített kerületi elnökség dönt.

5. A Tessedik Sámuel Díjjal a kerület emlékérmét és üdülési csekket adományoz. A díj átadására kerületi rendezvényen kerül sor.

ÉSZAKI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Benczúr Lászlónak, az Északi Evangélikus Egyházkerület újra megválasztott felügyelőjének elhangzott beszéde a közgyűlésen

Budapest, 2006. szeptember 30.

Tisztelt Közgyűlés! Kedves vendégeink!

Mindenek előtt annak a kötelességemnek teszek eleget, hogy megköszönjem azoknak a gyülekezeteknek, akik az egész évi választási sorozattól nem riadva vissza a felügyelő választási közgyűlésüket is megtartották, teljesen függetlenül attól, hogy kire adták le a szavazatukat.

Természetesen külön is megköszönöm azoknak, akik a szavazás során bizalmat szavaztak nekem. Tekintettel arra, hogy a jelölési időszakban igen sokan kérték ígéreteimet, hogy vállaljam a jelöltséget, nem tehettem, hogy jelölésem után mégsem vállalom, ezért igyekeztem, hogy jelölt társam nálamnál külön képességeit emeljem ki a választások előtti együttléteink során, hiszen nagyon örültem, hogy Dr. Cserhádi Péter vállalná a szolgálatom folytatását. Reménykedem, hogy a késő délutáni választási közgyűlésünk után dr. Cserhádi Pétert iktathatjuk be felügyelőhelyettesi tisztségébe.

Erőtlenségemet, a szolgálattól való félelmemet csakis az Úristen segítségével győzhetem le. Ezért választottam a meghívón szereplő igét: Ezt mondja az úr: „Szolgám vagy! Kiválasztottalak, nem vetlek meg! Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok Istened! Megerősítlek, meg is segítlek, sőt győzelmes jobboldalommal támogatlak.” (Ézs 41,9b–10)

Székfoglaló beszédemet azonban azzal kellett volna kezdenem, amivel kedves elődöm, Farkasházi Ferenc

kezde mindig a beszámolóit: Hálát adok az Úristennek, hogy a mai napig megőrzött családommal, barátaimmal, egyházzal, nemzetemmel együtt. Hálát adok én is, hogy ebben a percben is a földi létünk kegyelmi állapotában lehetünk. De a végtelen idő bármikor másodperccé zsugorodhat, mint ahogy Wass Albert figyelmeztet bennünket híressé vált versében: „Vigyázzatok és imádkozzatok!... / Likasszák már odafenn a rostát / és a csillagok tengelyét olajozzák szorgalmas angyalok / és léssen csillag fordulás megint / és miként hirdeti a Biblia / megméretik az embernek fia.” Készüljünk hát. De azzal a jó hírrel, hogy van reménységünk.

Régi és újraválasztott felügyelő minőségemben a mögöttünk hagyott hat esztendőre is vissza kell tekintenem.

Ebből az időszakból ki kell emelnem azt, amit D. Szebik Imre püspök úrtól kaptam és tanulhattam: minden vezetői akaratot és szándékot, minden vélt igazságot, minden indulatot felülír a szeretet, még akkor is, ha ez a vezető presztízsveszteségével jár. Köszönöm, hogy az egymás iránt érzett tiszteletben és szeretetben élhettem egyházkerületemben az életem. Mindezt köszönöm Bozorády Zoltán püspök helyettes úrnak és dr. Smidéliusz László felügyelő helyettes úrnak és a presbitérium tagjainak is.

Ugyanezt a figyelmet és szeretetet érzem új püspökünkben, dr. Fabiny Tamásban is, akivel máris szoros munkakapcsolatot alakítottunk ki rendszeres munkatársi megbeszéléseinken. Fülembé csengenek székfoglalójában elhangzott szavai „Bárcsak beszélgető egyházzá tudnánk válni!... Mert érdemes nagyon jól megismerni azokat, akik között szolgálunk, akikhez küldettünk.”

A jobb megismerés igényével fogalmazódott meg bennünk a szándék, hogy az egyházmegyék elnökségeivel rendszeres összejöveteleket szervezzünk. Elhatározásunkat megerősítették az egyházmegyei elnökségek iktatási alkalmi, ahol az egyházmegyék felügyelői az alábbi gondolatokat fogalmazták meg:

– Pozsonyi Anna, a Nógrádi Egyházmegye felügyelője arról szólt, hogy milyen egyházat szeretne látni.

– Ifj. Fabiny Tibor, a Budai Egyházmegye felügyelője teológiai megalapozottsággal elemezte az egyház és a keresztyén közösségek valóságos létét, a közösségekre leselkedő veszélyeket és a keresztyén közösségeken belüli kapcsolódásainkat.

– Bálint József, az Észak-Pest Megyei Egyházmegye felügyelője az egy kottából játszó zenekarhoz hasonlította egyházunkat, amelyben mindegyikünket ugyanaz a rendező erő vezényel. És az Jézus Krisztus.

– Bak Péter, a Dél-Pest Megyei Egyházmegye felügyelője az együttlétek és a résztvevők számának növelését tartotta fontos célnak a templomban és a templomon kívül is. De kiemelte a kommunikációs eszközök és a testvéri beszélgetések fontosságát is.

– Gyuris Miklós, a Borsod-Hevesi Egyházmegye felügyelője a missziói munka növelésére helyezte a hangsúlyt utalva a Miskolcon zajló Alfa kurzus eredményeire.

– Márföldi István, a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye felügyelője egy választási közgyűlésen határozott gondolatokat fogalmazott meg a lelkeszi szolgálattal és a többlelkeszes gyülekezet lelkeszi szolgálatának összehangolásával kapcsolatosan.

Amikor most megköszönöm felügyelő testvéreimnek a magas szinten megfogalmazott egyházépítő gondolatait, engedjék meg, hogy az ezekből a székfoglalókból, illetve az elmúlt idők eseményeiből generált gondolataimról magam is beszéljek:

1) Szükséges, hogy tudjuk: kik is vagyunk mi, a keresztyének közössége, akiről ifj. Fabiny Tibor kiemelése alapján Bonhoeffer így ír: „A keresztyén közösség olyan közösség, amely Jézus Krisztus által és Jézus Krisztusban áll fenn.” Tovább folytatva a gondolatot: vagyis mi abban különbözünk minden más emberi közösségtől, hogy ha valójában az ő nevében jövünk össze, ő is ott van közöttünk: Jézus Krisztus.

2) Keresztyén közösségi létformánk megköveteli tőlünk, hogy a Biblia tanítása szerint gondoljuk végig és javítsunk életünkön, és ehhez kérjük lelkészeink, de hitestvéreink támogató biztatását, imádkozó szeretetét és Isten megbocsátó segítéségét.

3) Keresztyén közösségi létformánk megköveteli tőlünk, hogy Isten teremtett világában, tágabb környezetünkben, is keresztyén módon éljünk.

Pozsonyi Anna felügyelőasszony szavaira emlékezve: „Éljünk úgy, hogy kérdezzenek hitünkéről, de ne oktassuk ki a társadalmat, ne kérkedjünk erkölcsi fölényünkkel, mert az mások számára ellenérzéseket szül.”

4) Mindez nem jelenti azt, hogy ne lehessen határozott véleményünk a világban történő eseményekről, társadalmunkban, nemzetünkben jelentkező, mindenkit érintő kérdésekről.

– Mert keresztyén közösségi létformánkból adódóan idegen tőlünk minden erőszakos cselekedet és indulat, bármi és bárki ellen irányuljon is.

– Mert felelősséget érzünk mindazok iránt, akik velünk azonos nyelven tanulják szüleiktől az imádságokat és hallgatják az ige szavát, bárhol éljenek a világban, és imádkozunk értük, hogy az őket akadályozók jobb belátásra térjenek. De ha szükséges, szavunkat is hallatjuk.

– Mert felelőséggel tartozunk nemzetünknek, hogy a katasztrofálissá váló nemzetfogyás ellen fellépő minden kezdeményezést támogassunk és a nemzetfogyást elősegítő minden szándék ellen szóljunk (legyen az abortusz, meddővé tétel vagy az ország elhagyására biztatás vagy kényszerülés).

– És nem lehet igazat adni annak, aki az egyházi hetilapunkban az alábbiak szerint nyilatkozik: „Jó annak, aki nem vétkezik, de még jobb annak, ki mások javáért vétkezni is kész, hiszen tudjuk: annak, ki nagyon szeret, sok bűne megbocsátatik.”

Sem a szeretetre, sem az emberiség javára hivatkozva

nem kap senki feloldozást bűnei alól, még akkor sem, ha magas szintű vezető az elkövető.

5) Keresztyén közösségi létformánk azonban arra irányítja figyelmünket, hogy valóságosan is keressük és érezzük a Jézus Krisztussal való közösséget:

– mert egyszer majd elszámolási kötelességgel tartozunk magunkról?

– mert felelőséggel tartozunk mindazokért, akik eddig még nem érzékelték Isten szeretetét, de bármikor megszólíthatnak?

– mert felelőséggel tartozunk az utánunk jövő generációk lelki üdvéért?

– mert felelőséggel tartozunk a szociálisan rászoruló betegek, fogyatékosok és idősek és elesettek iránt.

A felsorolásból következik a missziói munka fontossága, amelyhez hozzátartozik az oktatás és a szociális gondoskodás is.

6) Keresztyén közösségi létformánk alapvető szükséglete a hitünk mindennapi erősítése. Ezért a missziói munka és abban résztvevő lelkészek és nem lelkészek nagyobb mértékű támogatását alapvetőnek tartom.

Szorgalmaztam és szorgalmazom, hogy lelkészeink a családok látogatását, a személyes beszélgetéseket is intenzívebben végezzék. Hiszen a mai globalizált világunkban a személyes megszólítás egyre jobban kiszorul az életünkéből.

A személyes megszólítás első helyen álló „célközönség” a fiatal generáció. Igazat adok Pozsonyi Annának, aki erről így vélekedik: „érdemes személyre szóló feladatot adni a fiataloknak is, bevonnunk őket a gyülekezeti életbe és nem fukarkodni az elismeréssel.” Mert a felelőségerzetet is tanulni kell.

Beszélgető egyházat szorgalmaz dr. Fabiny Tamás püspök úr. Én kiegészíteném: „Beszélgető és szolgálatot végzők közösségének az egyháza” legyünk.

Igen, mindent szolgálatnak tekintek, amit keresztyén közösségünk érdekében cselekszünk: a perselybe dobott forintjainkkal, a mások felé fordulással, a rászorulóknak segítségével, gyermekeink nevelésével, egymás támogatásával, az ige hirdetésével, közösségünk életét szabályozó törvényalkotással, az egyházi szolgálatok összehangolásával és irányításával.

De szolgálatnak tekintem családom, munkatársaim, barátaim türelmét is, akik szeretettel viselik el, ha sok esetben az egyházban vállalt feladataim tőlük veszik el az időmet és energiámat.

8) A két héttel ezelőtt Kecskeméten beiktatott Lengyel Anna déli egyházkerület felügyelő rádióműsoraival igazolta a beszélgetések fontosságát, de eleget tett a maga részéről Pozsonyi Anna felügyelő asszony reményeinek is, aki olyan egyházat szeretne, ahol a vezetésben egyre több a nő és a gyülekezeti alkalmakon egyre több a férfi. A második óhaj teljesítése ránk vár, férfiakra.

9) És, hogy én milyen egyházat szeretnék, arra egyik unokám, Liza adott feleletet. Lengyel Anna felügyelő asz-

szony iktatására őt is magunkkal vittük. Az istentisztelet és a közgyűlést is fegyelmezetten végigülte. Amikor figyelme lankadt, elővette rajzfüzetét, és valamit rajzolt bele, majd írt is. A beírás a következő volt: „Jó volt a templomban lenni.”

Az egyik lelkész a kis füzetbe a rajz mellé írta: „Szépen rajzolsz.” Én kiegészítem: „És nyitott a Szíved.” Legyen mindannyiunk szíve olyan nyitott, mint a kis Lizáé.

Dr. Fabiny Tamás püspök programja a 2006. évben

Március

1. Liturgiai bizottság
2. Országos elnökségi ülés; áhítat EHE-n, előadások az EHE-n
3. Igehirdetés Csömörön
5. Gyülekezeti este Vanyarcon; téma: Tisztségek a gyülekezetben (Az Újtestamentum mérlegén)
7. Forgatás a Duna TV-vel (Az egyházak és 1956)
9. Kerületi presbiteri gyűlés; fogadónap: Lénárt Viktor
13. Bélapátfalván 3 napos lelkigyakorlaton való részvétel
18. Miskolc (az iktatás előkészítése)
20. Interjú a Heti Válasz, a Magyar Nemzet és a Magyar Rádió munkatársainak; EHE Oktatói Tanács
22. Egyházkerületi esperesi ülés, hivatal- és leltárátadás
23. Püspöki Tanács
24. Iktatást megelőző úrvacsorai istentisztelet
25. Fabiny Tamás püspök beiktatása Miskolcon m1 közvetítés, Pax TV összefoglaló
26. Duna TV másfél órás összefoglaló az iktatásról
27. Fogadónap: Weisz Jenő, Szmolár Attila
28. Munkatársi értekezlet, Magyar ATV-n Friderikusz műsorában interjú élőben
29. Ökumenikus Tanács ülés; EHE oktatói tanács
30. Hír Tv interjú; teológiai órák; Joób Máté doktori védése
31. Budavár: lelkészi munkatársi megbeszélés; szlovákiai teológusok látogatása Szpisák Attila vezetésével

Április

2. Fabiny Tamás budavári lelkészi beiktatása
3. Hatodéves teológus kurzus az EHE-n
4. Megbeszélés a nyíregyházi gyülekezetről Bozorády Zoltánnal; Budavári képviselőtestületi ülés
5. Duna Tv élő riport; TV2 interjú felvétele
6. Országos elnökség Veszprémben; Alberti küldöttség fogadása
7. Liturgiai bizottság; Vidáné Szűcs Márta párizsi presbiter látogatása; Info Rádió felvétele (Aréna); 168 óra interjú; Deutsche Welle interjú; levelező teológiai órák
10. Magyar Nemzet interjú; húsvéti örömhír felvétel (Duna Tv); munkatársi megbeszélés
11. Zalai Hírlap interjú
14. Budavár istentiszteleti szolgálat

15. Interjú: Info Rádió
18. Luther Kiadó ülés; interjú a Théma újságba
19. Nyíregyháza: megbeszélés a nagytemplomi lelkészekkel; gimnázium: tanári csendesnap; találkozó Csabai Lászlóné polgármesterrel
20. Fogadónap: Sándor Frigyes Borsod-Hevesi Egyházmegye esperese; sajógömöri elnökség látogatása; Mervis ügyben tárgyalás; megbeszélés Lőrincz Csaba beosztott lelkésszel
21. Fogadónap
22. Interjú: Klub Rádió
23. Zsugyel-Klenovics Katalin vizsgaistentisztelete
24. Fogadónap: Kendeh György, Dr. Horváth Pál; svéd vendégek látogatása; munkatársi megbeszélés; Orosz Gábor Viktor doktori védése a teológián
25. Duna tévés forgatás Németországban, Svájcban és Ausztriában 1956-ról

Május

2. Evangélikus Hittudományi Egyetemen előadások
3. Egyeztetés a nagytarcsai Szivárvány óvoda ügyében; külügyi egyeztetés az Üllői úton; jelölőbizottság ülése; EHE Egyetemi Tanács ülése
4. Ökumenikus Tanulmányi Központ konferenciája: áhítat; Maek előkészítő ülés; elnökségi ülés
5. Fogadónap: Dr. Kelemen László, Hans Schmidt (Lipcse) – GAS, Helfrich Péter; kerületi felügyelői megbeszélés Benczúr László és dr. Cserháti Péter részvételével
6. Ballagási istentisztelet Aszódon (igehirdetés); egyeztetések az aszódi gimnáziumban; látogatás Detre János esperesnél; budavári gyülekezeti családos délután Gödöllőn
7. Simon Attila vizsgaistentisztelete; egyházmegyei elnökség beiktatása; igehirdetés a budavárigyülekezetben
8. Duna Tv felvétel (portréműsor); egyetemi gyülekezet: előadás
9. Esperesi tanácsülés Soltvadkerten
10. Fogadónap: Csorba Gábor, Koczor György és Koczor-Kiss Ildikó, Kézdy Péter és Borszék Tünde, Szabó Gábor ausztráliai lelkész; munkatársi megbeszélés
11. EHE-n előadások; fogadónap: Gulácsiné Fabulya Hilda
12. Egyházkerületi presbiteri- és közgyűlés
14. Szabó András nógrádi esperes és Pozsonyi Anna felügyelő iktatása Vanyarcon; igehirdetés Irsán
15. Fogadónap: Dr. Hidas János
16. Vizsgáztatás a teológián
17. Fogadónap: Szabados Regina, Udvaros Béla, Pröhle Gergely; előadás az egyházak autonómiájáról.
18. Fogadónap: dr. Nagy Gábor Tamás I. ker. polgármester
19. Országos Közgyűlés; beszélgetés Andorka Rudolf bécsi gyülekezeti felügyelővel
20. Budahegyvidéki gyülekezet: konfirmációi vizsga
21. Budahegyvidék: konfirmációi istentisztelet; Ipolyszalkállos (Szlovákia): templom újraszentelés, tárgyalás Osusky szlovák püspökkel

22. Fogadónap: Veperdi Zoltán, Csonka Géza, Taschner Erzsébet Fébé főnökaszony
23. Vizsgáztatás a teológián
24. Fogadónap: Bárdossy Tamás, Raiffeisen Bank képviselői, Albert Gábor, Nagy Gábor Tamás, Mitnyan György; Prusz elnökségi ülés
25. Gimnáziumi csendesnap Miskolcon: igehirdetés és fórum a tantestülettel
26. Liturgiai bizottság; fogadónap: Kecskés Anita, Szabóné Mátrai Marianna, Darnóczi Éva, Petri Gábor
27. Kerületi missziói nap Miskolcon
28. Kecskemét: Gáncs Tamás vizsgaistentisztelete; Dabas: Dél-Pest Megyei elnökség (Koczor Tamás esperes és Bak Péter felügyelő) iktatása
30. Fogadónap: Pelikán András, Thuránszky István; Győr: Asztali beszélgetések keretében: Esterházy Péter – Fabiny Tamás párbeszéde identitás, apaság témában
31. Fogadónap: D. Szebik Imre

Június

1. Győr: országos elnökségi ülés
2. Vizsgáztatás a teológián
3. Levelező vizsga a teológián
4. Istentisztelet a Szilágyi Erzsébet fasorban és a budavári gyülekezetben
5. Szirákon nőgrádi énekkari találkozó; látogatás Egyházszendengelegen és Kisbágyonban. Találkozás Mátis András polgármesterrel
6. Vizsgáztatás a teológián, majd beszélgetés Hokker Zsolttal; külügyi kapcsolatok bizottságának ülése; Budavár: presbiteri ülés
7. Csomád: LMK (előadás)
8. Bakonybél: két napos lelkigyakorlat a hatodévesekkel
11. Deák tér: Kovács Áron vizsgaistentisztelete; Budavári gyülekezetben Völgvessy Szomor Fanni jótékonyági koncertje
- 12–16. Látogatás a norvég testvér egyházkerületben
17. Évzáró a teológián; Rákospalota: Zsugyel-Klenovics Katalin ordinációja
18. Deák tér: Gáncs Tamás, Szabó András, Mónus Györgyi, Szántó Enikő ordináció; Acsa: Mekis Ádám esperes és Bálint József felügyelő iktatása
19. Fogadónap: Roszik Dániel, Mekis Ádám, Aklan Béláné, Hafenschér Károly, Krizsán András
20. Fogadónap: Ronczi Béla; Luther Kiadó megbeszélés; közoktatási szerződés aláírása a budavári polgármesterrel
21. Megbeszélés: Labossa Péter és felesége, Hafenschér Károly
22. Szebik Imre ny. püspök lakásának szentelése; budai egyházmegyei közgyűlés
23. EHE külügyi megbeszélés; tárgyalás a Tényfeltáró Bizottság tagjaival.
24. Kovács Áron ordinációja Monoron
- 25 – július 1. Mevisz tábor Bonyhádön (egy hetes)

Július

2. Csákvár: látogatás hittantáborban
3. ATV-műsor felvétele: magánbeszélgetések (Juszt Lászlóval); fogadónap: Bozorády Zoltán, Herpai Gábor, Bálintné Varsányi Vilma
4. Békéscsaba: előadás, téma: Hit és hazaszeret az oktatásban
5. Püspöki tanács; fogadónap: Varsányi Ferenc
6. Fogadónap: Fischlné Dr. Horváth Anna
17. Beosztott lelkészek megbeszélése: Kovács Áron, Keczkó Szilvia, Keczkó Pál, Zsugyel házaspár
18. Fogadónap: Pápai Szabó György, Zólyomi Mátyás
19. Szélrózsa Ifjúsági Találkozó, Szolnok (négy napos); Maek előkészítő megbeszélés
23. Pelikán András, Simon Attila ordinációja, Budaörs; megbeszélés Donáth Lászlóval és dr. Csepregi Andrással
24. Fogadónap: Galgóczi Livia
25. Országos elnökségi ülés; megbeszélés dr. Cserháti Péterrel
27. Fogadónap: Bácskai Károly, Kézdy Péter
31. Magyar Televízió felvétel: Századunk (Ordass püspökről)

Augusztus

1. Vanyarci egyházzenei táborban áhítat; Szügy: látogatás Blatniczky János lelkészéknél
2. Megbeszélés dr. Cserháti Péterrel
3. Nyíregyháza: Oltalom Hajléktalan és Rehabilitációs Otthon alapkövetétele; látogatás Szabó János nagycserkeszi lelkészéknél; találkozás lelkészekkel; Nyíregyháza: presbiteri és képviselőtestületi ülés
4. Látogatás Lackner Pál táborigazgató püspökéknél
5. Gáncs Tünde és Kiss Tamás esküvője – szolgálat
15. Fogadónap: Zsarnai Krisztián, Urbán Nóra, Aklanné Balogh Éva, Kóháti Dorottya
16. Fogadónap: Nehéz Károlyné
20. TV felvétel a Hír Televízióban augusztus 20-ról
21. Fogadónap: Bozorády Zoltán, Demcsákné Balczó Ildikó
22. Belgrádi küldöttség fogadása
- 24–25. Nyugat-Európai Protestáns Magyarok Szövetsége: kétnapos konferencia Ludwigsburgban
26. Tállya: csendesnap a Borsod-Hevesi és a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegyéknek – előadás: A Biblia kincsei
27. Nyíregyháza-Salamonbokor: 100 éves iskolaépület ünnepsége – igehirdetés
28. Üllői út: tanévnyitói vezetői értekezlet; budahegyvidéki elnökségi ülés
29. Gyenesdiás: Nagybaráti Találkozó 50 éves évfordulóján előadás: Az evangelizáció mai értékei
31. Költözés a Szilágyi Erzsébet fasor 24. szám alá

Szeptember

1. 200 éves a Nyíregyházi Kossuth Gimn. (előadás), tanévnyitói az általános iskolában (igehirdetés, új igazgató iktatása) – két napos program

3. Igehirdetés: reggel a Fébé anyaházban, délelőtt a budavári gyülekezetben.
4. Luther Kiadó Igazgatótanács ülés
5. Megbeszélés Kézdy Editnél (Deák tér), vendég: Korányi András
7. Liturgiai bizottság; országos elnökségi ülés
8. EHE tanévnyitó konferencia
10. Debrecen: istentisztelet, kollégium avatás
11. Egyházmegyei elnökség ülés; Keresztény-Zsidó Társaság; előadás (Júdás)
12. Fogadónap: Benkovics Sándor, Hevér Zoltán, Szmolár Attila; GEKE megnyitó (Ráday Kollégium)
13. LMK Kelenföldön
14. Püspöki tanács, találkozó Adorjáni Dezső püspökkel
15. EHE: tanévnyitó istentisztelet
16. Piliscsabán csendesnap teológusokkal
17. Ózd: igehirdetés
18. Fogadónap: Paál Gergely; Luther vándorkiállítás megnyitó
19. Fogadónap: Szabó János, Patrubányi Miklós
20. Püspöki tanács; Révfülöp: KÉSZ előadás, téma: Egyház és média
21. Fogadónap: Kiss Zoltánné; kerti összejövetel a munkatársakkal
22. Bolla Árpád temetése, Magyar Környezetvédelmi Egyesület választmányi ülése
24. Igehirdetés a budaiorsói egyházközségben
25. Teológia: előadások; Pázmány Katolikus Egyetem: előadás: „Az élet szent és sérthetetlen”; megbeszélés Nagy Lászlóval
26. Fogadónap: Kendeh György, Rihay Szabolcs és felesége, Szőkéné Bakay Beatrix, ifj. Harmati Béla, Zászkaliczky Zsuzsanna, Nagy László; munkatársi megbeszélés
27. Teleki Intézet: vitafórum az egyház és társadalom témában
28. EGOT Nyíregyháza, igehirdetés; Márföldi István, a hajdú-szabolcsi egyházmegye felügyelőjének beiktatása; Miskolc: szolgálat az egyetemi gyülekezetben – téma: A fenntartható hit
29. Reménység parkja átadása – Onkológiai Intézet szervezésében, áhítat
30. Közgyűlés; Benczúr László újra választott egyházkerületi felügyelő beiktatása; egyházkerületi csendesnap

Október

1. Bényei egyházközség: igehirdetés; Nagyörzsöny: Lajos János lelkész beiktatása
2. EHE: Bácskai Károly rigorózuma; házassági jegyesoktatás
3. Borsod-hevesi egyházmegye LMK, Balatonszárszó (előadás témája: Az evangélikus egyház és 1956)
4. Liturgiai Bizottsági ülés; fogadónap: Rezessy Miklós; diakóniai intézmények vezetőinek tanácskozása a kerület hivatalában

5. Egyházi ingatlanok ügyében tárgyalás az Oktatási és Kulturális Minisztériumban; Etikai Bizottság ülés; Országos Elnökségi ülés
6. A Nyíregyházi Kossuth Lajos Gimnázium csendesnapja Balatonszárszón, előadás témája: Hit és tudás Albert Schweitzer példáján
7. Országos evangelizáció – Deák tér
8. Pásztó, Sámsonháza: istentisztelet; Protestáns Kulturális Est, MOM székház
9. Teológián előadások; Gertrud Heublein látogatása
10. Fogadónap: Csorba Gábor, Solymár Péter és Bácskai Magdolna
11. Esperesi Tanács Balatonszárszón
12. Az Ökumenikus Segélyszervezet 1956-os megemlékezésén áhítat; az Amerikai Egyesült Államok nagykövetének látogatásán való részvétel az Üllői úton
13. Maek megalakulása Orosházán (két napos program), előadás: Megvan az ideje a kövek összerakásának
14. Forgatás a Duna TV-vel a Maekről
15. Péteri: oltárszentelés; Káva: istentisztelet
- 16–18. VELKD Hamburg
19. Fogadónap: Bozorády Zoltán, Sztankó Gyöngyi; EHE: 1956-os ünnepség
20. Nagy Gábor Tamás I. kerületi polgármester látogatása
21. Zsinat, fasorban 1956-os megemlékezés; Csömörön az 1956-os megemlékezés keretében a Gloria Victis emlékmű avatása
23. Istentisztelet a budavári evangélikus gyülekezetben
24. Balassagyarmaton a Bátorok szabadegyetemén előadás Júdásról; Dr. Frenkl Róbert felügyelő búcsúvacsoráján részvétel
25. Fogadónap: Inotay Balázs; Mark Hanson az LVSZ elnökének, ELCA püspökének látogatása
26. Fogadónap: Magassy Sándor; ebéd Mark Hansonnal; megbeszélés az Országos Iroda munkatársaival
27. Pröhle Gergely Országos felügyelő iktatása – Deák tér
28. Klatik püspök iktatásán részvétel Pozsonyban
29. Pilis: istentisztelet; a Debreceni Református Nagytemplomban országos reformációi megemlékezésen igehirdetés

November

3. Pásztó: látogatás a felügyelőnél
5. Penc, Csővár: istentisztelet; Kisbágyonban kápolna szentelés
6. Teológián előadások
7. Fogadónap: Erdélyi Károly; Gémes István lelkész látogatása Stuttgartból; sajtóbizottsági ülés
8. Munkatársi megbeszélés; nagytarcsai mediáció
9. Országos Elnökség; Liturgiai Bizottság ülése
10. EHE – Tudomány Napja; Andorka Eszter elhunyt lelkész emlékére kiadott könyv bemutatója; értelmiségi kör, Rákoskeresztúr, előadás: Jézus példázatai
11. Révfülöp: felügyelői konferencián igehirdetés és előadás (Egyház és közélet)

12. Ceglédi vendégszolgálat
13. EHE: előadások; temetés; jegyesoktatás
14. Bácskai Károly lelkész doktori disszertációjának védésén való részvétel
15. Duna TV-vel az Orosházán forgatott Maek zászlóbontról készülő film montírozása
16. Fogadónap: Kovács László; jegyesoktatás; Roszik Mihály temetése Albertirsán
17. Fogadónap: Szügyi gyülekezet elnöksége; tárgyalás egyházmegyei ifjúsági tagokkal és Frenyó Anna ifjúsági referenssel; Országos Presbitérium
19. Kölcsé: hálaadó istentisztelet
20. EHE: előadások; Lelkész Akadémia; jegyesoktatás
21. Fogadónap: Adámi László; látogatás Salgótarjánban és Szécsényben; Domony: részvétel presbiteri ülésen
22. Fogadónap: Sándor Frigyes esperes, Paál Gergely; tárgyalás Donáth Lászlóval, dr. Breuer Katalinnal, Prőhle Gergellyel, Benczúr Lászlóval az épülő békásmegyeri evangélikus szeretetház ügyében
23. Fogadónap: Kecskés Anita, Novotny Dániel; Miskolci Megyei Kórházban áhítat
24. Dr. Cselényi Lászlónál, a Duna TV elnökénél látogatás; Zsinat; Maek ülés – Puskin utca
25. Zsinat alakuló ülés – Fasor; Evangéliumi Színház – Dunapalota
26. Budagyöngye és Budavár istentisztelet
27. Zsidó–Keresztény Társaság Konferencia; EHE: előadások
28. Fogadónap: Ittész István; Országos Esperesi Tanács; Országos Evangélikus Múzeumban az 1956-os kiállítás megnyitóján részvétel
29. Tárgyalás a hernádbüdi templomról; Juhász Miklósné temetése; Zsidó–Keresztény Egyesület elnökségi ülése; Johannita Lovagok körében előadás: Jézus és Júdás
30. Parókusi alkalmassági vizsga; tárgyalás a piliscsabai Siló ügyében

December

1. Fogadónap: Sulyok Anna, Endreffy Attila, Tóth Béla, Csepregi Gyula, Előadás Zuglóban a Gospel Cafe-ban, téma: Egyház és irodalom
2. Gyülekezeti csendesnap Nyírteleken, előadás és áhítat, téma: Egyház és misszió; Beszélgetés Laborczy Gézával és Galgóczi Líviával
3. Nyíregyháza: Emmaus gyülekezet alakulása; Sztankó Gyöngyi esperes iktatása
4. EHE: előadások
6. GAS országos ülés; áhítat tartása az egyházmegyei elnökségek találkozóján
8. Fogadónap: Martinovszky István; országos presbitériumi ülés
9. Országos Értelmiségi Fórum, előadás: egyház és közélet
10. Köszöntés a Budavári Önkormányzat jótekonysági koncertjén

11. EHE előadások; jegyesoktatás
- 12–13. Egyházi vezetők konferenciája Brüsszel (2 napos)
14. Liturgiai bizottság ülés; RTL interjú felvétel; Prúsz elnökségi ülés; újszövetségi tanszék vacsorája
15. Fogadónap: Szécsi József
16. Tárgyalás a bajor egyházi küldöttséggel
17. Istentisztelet Ikladon
18. EHE: kollokváltatás; jegyesoktatás; rádiófelvétel Nagy Lászlóval; özvegy papnék karácsonyi találkozója; interjú a Nógrád Megyei Hírlappal
19. EHE: kollokváltatás; megbeszélés a soroksári szórvány gyülekezet ügyében; Ösztöndíj Bizottság ülése
20. Munkatársak karácsonya
21. A Szilágyi Erzsébet fasor 24. szám alatt dolgozók és volt munkatársak karácsonya
24. Budagyöngye istentisztelet
28. Fogadónap: Szabó András esperes
30. Látogatás: Gonda László református teológiai tanár

Egyházkerületi tisztségviselők választása Északi Evangélikus Egyházkerület alakuló és választói közgyűlése

Budapest, 2006. szeptember 30.

2006/1. számú határozat

Az Északi Evangélikus Egyházkerület alakuló és választó közgyűlése püspökhelyettes tisztségre Krámer Györgyöt, másodfelügyelővé dr. Cserháti Pétert, ügyési tisztségre dr. Tóth Juditot, evangelizációs és missziói felesősnek Blatniczky Jánost, GAS felelősnek Selmeczi Lajost választotta meg.

2006/2. számú határozat

Az Északi Egyházkerület alakuló és választó közgyűlése az Országos Presbitérium lelkészi tagjának Bence Imrét, póttagnak Sándor Frigyest; nem lelkészi tagnak Abaffy Zoltánt, nem lelkészi póttagnak pedig dr. Cserháti Pétert választotta meg.

2006/3. számú határozat

Az Északi Egyházkerület alakuló és választó közgyűlése a zsinat lelkészi tagjának dr. Joób Mátét, Szabó Andrást és Koczor Tamást; lelkészi póttagnak Horváth-Hegyi Olivért, Mekis Ádámot, Deme Károlyt, Pángyánszky Ágneszt, Réz-Nagy Zoltánt, Sztankó Gyöngyit választotta meg. Nem lelkészi tagnak Bárdossy Tamást, Muntag Andrást és dr. Székács Györgyöt; nem lelkészi póttagnak dr. Garádi Pétert, Pozsonyi Annát, Fellegvári Zoltánt, Gyuris Miklóst, dr. Üveges Istvánt és Már földi Istvánt választotta meg.

2006/4. számú határozat

Az Északi Egyházkerület alakuló és választó közgyűlése a diakóniai bizottságba Kulcsár Zsuzsannát és Szepesfalvy-

né Magassy Mártát, az egyházzenei bizottságba dr. Joób Árpádot és Bálint Józsefet, az evangelizációs és missziói bizottságba Györfi Mihályt és Lindákné János Zsuzsannát, az építési bizottságba Klenóczky Sándort és Krähling Jánost, a gazdasági bizottságba Abaffy Zoltánt és dr. Dul Udo Endrét, a gyűjteményi tanácsba dr. Szalipszky Pétert, a nevelési és oktatási bizottságba Dr. Roncz Bélát és Sólyom Anikót, a sajtóbizottságba Bozorády Ildikót és dr. Fabiny Tibort, a jelölő- és szavazatbontó bizottságba Blázy Árpádot, dr. Dul Udo Endrét, dr. Endreffy Ildikót, Koczor Tamást, Szabó András, a lelkészképesítő bizottságba Balicza Ivánt, Bálintné Varsányi Vilmát, Bartha Istvánt, Koczor Tamást, Orosz Gábor Viktort, Sándor Frigyest választotta meg.

Személyi változások az Északi Evangélikus Egyházkerületben a 2006. évben

Egyházkerület

- D. hc. Szebik Imre*, a kerület püspöke nyugdíjba ment 2006. február 28-án
- Dr. Fabiny Tamás* lelkészt, teológiai professzort választották az egyházkerület gyülekezetei püspökké. Beiktatása 2006. március 25-én, Miskolcon volt.
- Krámer György* lelkészt 2006. szeptember 30-án a kerületi közgyűlésen püspökhelyettségé választották
- Dr. Cserháti Péter* orvost 2006. szeptember 30-án a kerületi közgyűlésen másodfelügyelővé választották.

Egyházmegyék

Általános tisztújítás 2006.

- Borsod-Hevesi Evangélikus Egyházmegye
esperes: *Sándor Frigyes*, Miskolc
felügyelő: *Gyuris Miklós*, Miskolc
- Budai Evangélikus Egyházmegye
esperes: *Bence Imre*, Budavár
felügyelő: *ifj. dr. Fabiny Tibor*, Budahegyvidék
- Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye
esperes: *Koczor Tamás*, Gyón
felügyelő: *Bak Péter*, Kakucs
- Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye
esperes: *Mekis Ádám*, Acsa
felügyelő: *Bálint József*, Pécel
- Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye
esperes: *Sztankó Gyöngyi*, Nyíregyháza
felügyelő: *Márföldi István*, Nyíregyháza
- Nógrádi Evangélikus Egyházmegye
esperes: *Szabó András*, Vanyarc
felügyelő: *Pozsonyi Anna*, Balassagyarmat

Egyházközségek

Arnót – Buday Barnabás iktatása 2006. február 11-én
Nagybörzsöny – Lajtos János iktatása 2006. október 1-jén

Lelkészavatás

Zsugyel-Klenovics Katalint 2006. június 17-én Rákospalotán
Gáncs Tamást, *Szabó András*t 2006. június 18-án Budapest-Deák téren
Kovács Áront 2006. június 24-én Monorn
*Pelikán András*t, *Simon Attilát* 2006. július 23-án Budaörsön avatta lelkészé dr. Fabiny Tamás püspök

Beosztott lelkési megbízások

2006. szeptember 1-től
Gáncs Tamás a Debreceni Evangélikus Egyházközségbe,
Keczkó Pált és *Keczkó Szilviát* a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközségbe,
Kovács Áront a Pilisi Evangélikus Egyházközségbe,
*Pelikán András*t a Budai Egyházmegye beosztott lelkési státuszába,
Simon Attilát az Aszódi Petőfi S. Gimnázium és Kollégium iskolalelkési állásába, valamint az Észak-Pesti Egyházmegye beosztott lelkési státuszába,
*Szabó András*t határozatlan időre átengedve a Déli Egyházkerületbe a Szegedi Evangélikus Egyházközségbe,
Zsugyel Kornélt és feleségét, *Zsugyel-Klenovics Katalint* a Bánki Evangélikus Egyházközségbe, küldte ki a püspök.

Az Úr áldása legyen munkájukon!

Lelkési alkalmassági vizsgát tettek 2006. november 30-án

Hokker Zsolt óbudai beosztott lelkész
Keczkó Pál budahegyvidéki beosztott lelkész
Lőrincz Csaba nyíregyházi beosztott lelkész

Egyéb

Molnár József diósgyőri-, diósgyőr-vasgyári lelkész 2006. január 1-jétől félállásban kórházlelkész a BAZ Megyei Kórházban, Miskolcon
Thuránszky István béri lelkész cigánymissziói szolgálata megszűnt október 1-től
Győri Tamás 2006. szeptember 1-től határozatlan időre a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban iskolalelkész dr. Ódor László felügyeletével

Aklanné Balogh Éva kórházlelkészi szolgálat 2006. szeptember 1-től

Németh Zoltán 2006. október 1-től a Déli Evangélikus Egyházkerületbe átengedve (Tótkomlóson helyetteslelkész)

Lőrincz Csaba 2006. november 15-től Emmaus beosztott lelkészi szolgálata megszűnt, Sztankó Gyöngyi mellett beosztott esperesi lelkész lett, iskolalelkész-ségi megbízatása változatlan maradt

Sághy Katalin 2006. augusztusától Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület állományában szolgál

Dr. Csepregi András 2006. július 17-től fizetés nélküli szabadságon van – az Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházügyi Titkárságának vezetője lett

Házasságkötések

Urbán Nóra és *Zsarnai Krisztián* hatodéves lelkészjelöltek 2006 augusztus 19-én Pesterzsébeten

Rihay Szabolcs rendelkezési állományban levő lelkész és *Barabás Judit* 2006. szeptember 30-án Budapesten házasságot kötött.

Gyermekszületés

Kollár Zsolt kétbodonyi lelkésznek és feleségének, *Bozzay Ceciliának* 2006. január 4-én, Balassagyarmaton, *András László* nevű, első gyermeke

Barthel-Rúzsza Barbara püspöki hivatali munkatárának és férjének, *Barthel-Rúzsza Zsolt* egyetemi lelkésznek 2006. április 1-jén, Budapesten Boldizsár nevű, első gyermeke

Joób Máté kelenföldi lelkésznek és feleségének, *Imrik Eszternek* 2006. május 20-án, Budapesten Ágoston nevű, második gyermeke

Buday Barnabás arnóti lelkésznek és feleségének, *Malik Adriennek* 2006. április 11-én, Botond Gergely nevű, első *Keczkó Szilvia* budahegyvidéki beosztott lelkésznek és férjének, *Keczkó Pál* beosztottlelkésznek 2006. július 12-én Levente nevű, második gyermeke

Péter Zoltán ceglédi lelkésznek és feleségének, *Mestery Ritának* 2006. augusztus 26-án Katalin nevű, harmadik gyermeke

Zsugyel Kornél bánki beosztott lelkésznek és feleségének, *Zsugyel-Klenovics Katalin* beosztott lelkésznek 2006. december 12-én Dániel nevű, első gyermeke született.

Nyugdíj

Baranyai Tamás 2006. december 1-től (de ugyanott helyettesít 2007. június 30-ig)

Detre János 2006. augusztus 1-től (de ugyanott helyettesít 2007. június 30-ig)

Bozorády Zoltánné 2006. október 1-től (de ugyanott szolgál a törvény által biztosított ideig)

Bozorády Zoltán 2006. december 31-től (de ugyanott szolgál a törvény által biztosított ideig) nyugdíjazását kérte.

Isten áldása legyen elvégzett munkájukon!

Halálozás

Dr. Pusztay László ny. surdi lelkész 2006. január 6-án, 90 éves korában

Martos Ödön ny. sárvári lelkész 2006. március 26-án, 95. évében Budapesten,

Garami Lajos ny. nógrádi esperes 2006. május 20-án, 82 éves korában,

Nyíró Olga lelkész, 2006. szeptember 9-én, 75 éves korában elhunyt

Emlékük legyen áldott!

NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Szabó György egyházkerületi felügyelő székfoglalója

Jézus mondja: „... a ti beszédekben az igen legyen igen, a nem pedig nem...” (Mt 5,37)

Tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés! Kedves Testvérek! Tisztelt Vendégeink!

Szeretettel és örömmel köszöntök mindenkit, aki a mai ünnepi közgyűlésünkre eljött közénk, vagy távolról velünk érez és lélekben köztünk van.

A nyár elején volt lehetőségem egy székfoglaló megtartására az egyházmegyei felügyelőségre történt beiktatásom alkalmával. Azt gondoltam, azt egy kicsit átírom, milyen könnyű dolgom lesz. Tévedtem. Visszaemlékezve – a hat évvel ezelőtt az Öregtemplomban történt – Ittész János püspök úr és Dr. Weltler János kerületi felügyelő úr beiktatására, ott elhangzott, hogy a döntés kihirdetése után püspök úr álmatlanul forgolódott egy éjszakán át. Most ez az álmatlan első éjszaka „sikerélményét” én is megkaptam.

Feltettem magamnak a kérdést, hogy kerültem ebbe a helyzetbe? Én, a szegény tanárember egyetlen fia, akinek rokonai kapcsolatai nincsenek a magasabb körökben, aki a kétfordulós szavazás első részében nem voltam nyerő helyzetben. Elfogadtam, hogy Vincze Csaba testvérem mögött esetleg helyettes lehetek, ha a szavazás menete az emberi logika szerint folytatódik. Ezt a gondolkodást még erősítette, hogy a saját megyénkben néhány egyház-

község rájött, jobb, ha a második fordulóban nem rám szavaz, mert a végén, ha nyerek, akkor maguknak dupla munkát, újabb megyei választást, közgyűlést és beiktatást kell lefolytatni az új megyei felügyelő megválasztása miatt. (Ezért egy csöpp neheztelés sincs bennem.)

A Mindenható előtt semmi sem lehetetlen, csak ezzel tudom magyarázni a második forduló eredményét. Ez viszont még nyomasztóbbá teszi, hogy milyen elvárásoknak kell megfelelnem. Többször voltam nehéz helyzetben, de eddig minden fontosabb tevékenységemet siker koronázta, a kisebb sikertelenekért pedig az Úrnak mindig köszönetet is tudtam mondani. Mint utólag bebizonyosodott, számtalanszor nagyobb bajtól menekültem meg. Hálát adok ezért Istennek.

Most félek, ez a feladat, teher nehezebb, mint amit a magam erejéből megoldhatónak látok. Szándékosan nem tehetem tönkre az egészségemet, nem hagyhatom magára a családomat. Mivel a hitem nem hagy el, szívemet a vegyes érzelmek között most elsődlegesen a hála és a köszönet tölti el.

Hála a teremtő Istennek, hogy mindeddig megtartott szeretetében – hiszem, hogy ezután sem hagy magamra, csak az ő segítségével tudom a Mindenhatót és az egyházat hűségesen szolgálni.

Legelső megyei felügyelővé választásom alkalmával – 1995-ben – kaptam egy megjegyzést, hogy sok örvendtes egyházi ünnepre fognak meghívni, milyen jó lesz nekem, majd felhizlalnak. Nem tudhatták, hogy a szüleimtől örökölt gének alapján én nem a magam hasznát hajtom, egy kilót sem sikerült rám ragasztani – ami viszont nem az egyházmegye hibája.

Őszinte, testvéri szívvel mondok köszönetet a lelkipásztoroknak, az egyházközségeknek, hogy a bizalmukat megkaptam. Talán része volt ennek az, hogy három ciklusban megyei felügyelőnek újra választottak; hogy a kerületi székház hely kiválasztásában és lebonyolításában önzetlen szerepet vállaltam; az elmúlt ciklusban megrendezett kerületi rendezvényeken általában részt vettem, többen ott megismertek; és még egy mondatnak is köszönhetem, amiről inkább a székfoglaló végén szólok. Köszönhetem ezt az eredményt az életemben fontos szerepet játszó embereknek. Történelmi sorrendben: nagyapámnak, Niederland Vilmos evangélikus tanítónak, igazgatóhelyettesnek. Ő 1952-ben egy éves koromban meghalt ugyan, de drága jó nagymamám sokszor elmesélte, hogy amikor már mindenki tudta, hogy el fog távozni és minden kívánságát lesték, akkor állt elő kérésével, egy órára hozzák oda első fiú unokáját, engem. Természetesen nem tudom, hogy mi zajlott le közöttünk, mai ésszel biztosan mesélt, szeretett, a jó elődök példájának a követésére biztathatott, lelkemre köthette, hogy ne hagyjam el a hitem, végül megáldott. Talán ez az áldás hatott most is. Köszönöm édesapámnak, aki szintén nem lehet már közöttünk, aki a legnehezebb politikai időszakokban is eljárt rendszeresen templomba, vállalt presbi-

terséget és tette a dolgát egyházában, mutatott olyan példát, amiből minden nap meríthetek. Mint tanítóképzőből nyugdíjba ment tanárra, volt ismerősei, diákjai közül sokan még ma is szeretettel emlékeznek. Építő jellegű kritikáját mindig elfogadták, csak a felét sikerüljön annak a szeretetnek tovább adni, amit ő tudott tenni életében. Köszönöm Lupták Gyula tisztelendő úrnak, aki szintén nem lehet már közöttünk, de akinek áldott keze nyomát, lelki háborgásaim helyretevéseit most is érzem a lelken. Köszönöm Ittész János püspök úrnak, aki a jelöltségemet elfogadta, szeretetét mindenkor megtapasztaltam, amióta mellette dolgoztam, aki szolgatársi együttműködési készségéről biztosított, megnyugtató. Köszönöm Dr. Weltler János felügyelő úrnak, akit felügyelői példaképnek tekintek. Az ő áldása is segített a választás folyamán. Köszönöm azoknak, akik a jelölést megtették, és azoknak, akik ezt a szavazatukkal elfogadták. Külön köszönöm a jelölő és szavazatszámoló bizottság tagjainak, akiknek még dupla munkát is okoztam. Köszönettel tartozom mindenkinek, aki mint meghívott jelenlétével megtisztelte az ünnepi közgyűlést és a jobbító szándéktól fűtött közös akarattal, új lendülettel segíti a kerület munkáját egy új ciklus kezdetén.

A legfontosabb feladatomban tekintem Ittész János püspök úrral történő összhang kialakítását, szeretetben kialakított közös vélemények elérését. Könnyű lenne akkor átvenni egy pozíciót, amikor jól szalad az egyházunk szekere. Nem Dr. Weltler János kerületi felügyelőn múlt, hogy az egyházunk és az ország sorsa nem fenéig tejfel. Elődöm mindent megtett, ami emberileg lehetséges volt, rendkívül magasra tette fel a mércét. Láttam, hallottam azt a küzdelmet, ami a korábbi elnökségi ülésekről származott. A sorozatos stresszhelyzet igen alaposan alámosta az ő egészségi állapotát. Amennyiben rám is ez a megpróbáltatás vár, vajon tudok-e olyan hűséges és kitartó lenni, mint ő?

Napjaink problémáinak egy részébe belelátva érzékelem, hogy nagy bajban van a nemzet, és a mi egyházunk területén is vannak javítani valók. Nagyon enyhe a kifejezés a bajra utalás, a halálos ítélet közelében vagyunk. Ötven évvel ezelőtt minden harmadik családot megfélemlítettek, raktak ki „téglát” azért, hogy megfélemlítés és kelepcebe csalás után zsarolható legyen az állampolgár. Napjainkban már egész társadalmi rétegek kapják meg a „téglijukat” úgy, hogy észre sem veszik ezt a csalást. A négy éves politikai választási ciklusidőkre szabott tervek, ígérek és eredmények nincsenek összhangban. Általános lett, hogy az utolsó benyomások és egyéni, nem pedig a hosszú távú, közösségi érdekek mentén születnek az átlag ember döntései.

Napjainkban a nehézségeket, a fáradságot, a küzdelmet, a szenvedést nem „divat” felvállalni. A gyermekek számának drasztikus csökkenése egész Európában megfigyelhető. Ez minden gazdasági baj gyökere is. A tőke mo-

hó akarata szerint az emberek lelkére és gondolkodására szisztematikus tervek készülnek. Kellő előkészítés, marketing munka után ma már szinte a szennyvizet is bepalackozzák, jól csengő márkanévet írnak rá és eladják, ezekben az édesítő szeren kívül természetes anyag nincs, a light formátumban már az sincs.

Mindent elkövetnek, hogy az emberek ne legyenek hosszútávon biztonságban, a pénzüikkel ne tudjanak takarékoskodni, hosszú távra gondolkodni. A nagy bevásárló helyekre csábító reklámok egy városi átlag lakásra vonatkozóan egy évben 17 kg színes papírt tesznek ki, természetesen ennek ára a termékekbe épül be, a környezet-szennyezés kellő megvédésébe nem.

Az emberek nem kommunikálnak eleget és megfelelően. Egy statisztika szerint egy átlag házaspár 17 percet beszél egy héten egymással. Mára elérték, hogy az új áruházak esetén az előző éjszakát sátrakba töltsék egyes emberek, hogy a nyitó kedvezményes néhány tízezer forintért egymást taposhassák.

Ami kívül csillog, azért minden pénzt megadnak az emberek, közben folyamatosan távolodnak el egymástól és az Istentől. A gyermekek több mint a fele csonka családban nő fel, és követi többségében azt a rossz példát, amit ifjú életében látott a tévében, egyéb médiumokban, tapasztalt a családban.

A fogyasztói társadalom a tőke érdekeinek megfelelően kialakította a szingli életformát, ami tovább rontja a helyzetet, hogy számos családban az önző életvitel szintén az egyik fél szinglisedéséhez vezet válás nélkül is.

Az egyházban szintén jelentős a népességfogyás, vagy még fokozottabb. A fejekben, a lelkekben a rendezetlenség hasonló. Az alkohol, a drog jelen van. Egy példa: az egyik egyházközségi felügyelőtársam panaszkodott, hogy a fogyatkozó tagság miatti kesergésére a lelkész azt válaszolta, hogy mire a templombezárásokra kerül sor addigra ő már nyugdíjas lesz, és emiatt nem kell, hogy a feje fájjon. Van-e teendőnk? Vagy bele kell mindenbe nyugodni?

Nem, amíg az elődeink, a szeretteink, az Isten előtt meg akarunk állni, addig a mi dolgunk az evangélium hirdetőinek követése, munkájuk segítése. A világ alakulásának irányába, akik most beleszólnak, azok időközönként a gazdasági hatalom újra felosztását provokálják ki, mivel rájöttek, hogy ígéretekkel sok-sok embert be lehet csapni, el lehet venni az emberek hitét, erkölcsi tartását, hosszú távra való gondolkodását. Ennek eredményeként az anyagi javak újraosztásánál mindig ugyanaz a kör húz hasznót. Nem fog az emberek gondolkodása ismét egyik napról a másikra újra megjavulni, ehhez hosszú, kitartó munkára, szeretetre, az evangélium hirdetésére van szükség. Krisztus urunk földi életében minden egyes hozzá fordulóhoz példabeszédekkel tette világossá szándékát, a problémák gyökerét, a lehetséges kiutat.

Napjainkban ismét igen nagy szüksége van az embereknek, hogy a háttérinformációkat megmagyarázzák számukra. Ebben nagyon nagy szükségét érzem, hogy

kellő támogatást kapjanak az igehirdetőink, a lelkészek. Rettenetesen nehéz feladat napi problémákat boncolgatni, annak hátterét megvilágítani, a biztos erkölcsi alapra, a hitre, az evangéliumra hivatkozni, mikor az ellentábor nagyon védi felkészülten a saját – a tőke – érdekeit. Azonnal odavágják, hogy ez már elavult, haladni kell a korrall, de az ígéret csak akkor igazak, ha azt szenvedés, áldozathozatal, szeretet, hosszú távú közösségi érdekek övezik, nem pedig spekuláció.

E gondolatsor lezárásaként még azt teszem hozzá, hogy imáimban az ellentábor is szerepel. Bocsássa meg a Mindenható a gyermek- és családelleses tevékenységeiket, döntéseiket, segítsen az Úr megértetni velük, hogy mi értük is dolgozunk.

Az esperesi vizitáció mintájára segíteni szeretném püspök urat, hogy végezzünk püspöki vizitációkat is. Meghitt beszélgetések idején sikerül feltárni azokat a gondokat, megoldásra váró kérdéseket, amikre a rohanó napjainkban nem sikerül időt szakítani.

Több közös élményt szükséges biztosítani az egyházközségeken, az egyházmegyéken és a kerületen belül is. Az eddig jól sikerült rendezvényeinket is bekorlátozzák az előre meghirdetett napirendi pontok, a meghirdetett időre való befejezése, a mielőbbi hazaindulás sürgetésének tudata, az otthoni ezer gond és megoldásra váró problémák sora. Nem az örökös aggodás viszi előre az ügyeinket, hanem az önzetlen Krisztusi szeretet.

Szeretnék segíteni abban is, hogy az úrvacsorai közösséget nagyobb számban éljék meg a testvérek. Távolabbi nagyvárosban szerzett élményem volt, hogy ugyan sokan voltunk a templomban, de az istentisztelet végén elkezdett úrvacsora előtt a jelen lévők 90%-a felpattant, és nagy vidáman kivonult. Nekem akkor inkább sírnivaló kedvem támadt, ha itt lett volna köztünk Krisztus, mit szőtt volna a nevetgélve elvonulókhhoz? Nem tudják az elvonulók, mit cselekszenek.

Nekünk a feleségemmel megadatott az a csoda, hogy 30 évi házasság után is szerelemmel, önzetlen szeretettel tudjuk egymást szeretni. Minden család küldetését, tanítványságra való felkérést kapott, „békesség és szeretet legyen köztetek” – mondta Krisztus. Ha csak ezt követnék minden családban, akkor a szomszédoktól a munka, illetve szolgáltató helyekig az kisugározatható.

Eddig is sok segítséget kaptunk a Házás Hétvége mozgalom egyházunkban történő önálló megszervezéséhez. Reményeim szerint most még több házaspárt tudunk ilyen missziós munkával felérő alkalomra elhívni. Eddigi életem legnagyobb lelki töltekezéseit kaptam ajándékként ott. Kívánom, hogy minél több házaspár élje át ugyanezt az élményt – jó irányba megváltozik az életük, a szeretetet magasabb dimenzióban élik tovább.

Az ökumenéről. Természetesen a saját evangélikus egyházamat tartom a legfontosabbnak, de fontosnak érzem, hogy a sok évszázaddal ezelőtt, sokszor feleslegesen

okozott sérelmek felhánytorgatásának és főleg a megtorlásnak nincs és nem is lesz helye a jövőben sem. Krisztus tanítása ellen vét az, aki a felesleges energiáját az egyházak közötti torzsalkodásra, békétlenségre fordítja. Van közös problémánk, megoldásra váró feladatunk éppen elég.

A legutóbbi megyei felügyelői iktatáson felemlítettem a nagytiszteletű Laborczy Zoli bácsitól hallott történetet. 1948 nyarán az akkori hatalom egyik embere kioktatta, hogy ők három lépésben átalakítják az emberek egyházhoz való viszonyát: 1) az ifjúságot – a jövőt – kivesszük az egyházak kezéből; 2) az egyházakon belüli kulcspozícióban lévő vezetőket kicserélik a hatalomnak behódolóokra; 3) a hívek mozgásterét a templomok területére korlátozzák úgy, hogy ott is lehetőleg a hatalmat támogató prédikációkat hallgathatják. Be kell vallanunk, az ő szempontjukból eredményes munkát végeztek. Ennek az ördögi tervnek a megfordítását kell megvalósítania az egyháznak. Ez a feladat ad elég munkát, a meddő egymás közötti vita csak az ördög malmára hajtja továbbra is a vizet.

Vezetési stílus. Eddig a társadalmi tisztségeket is beleszámítva 11 esetben voltam, illetve két civil egyesületnél még most vagyok vezető. Eddig meg tudtam valósítani azt a törekvésemet, hogy a demokrácia szabályait betartsam, illetve a legkisebb kockázattal a többség érdekét szemelőd tartva tudjak döntéseket hozni. A közéleti munkát vállaló emberek többsége az egyre több közmunka nyomán elfogadja, hogy egy idő után előjogokat élvezhet, a döntései megfellebbezhetetlenek. Eddig ezt nekem sikerült elkerülnöm. Kérem a Mindenhatót, hogy adjon a jövőben is elég bölcsességet, bizalmat, szeretetet ahhoz, hogy ezt meg tudjam tartani. Senki nem tud tökéletes döntéseket hozni. Én sem. A legjobb szándékom esetén sem, de törekszem rá és kérem az egyházközségek türelmét, szeretetét, imáit, hogy ebbe az új funkcióba beletanulhassak és szolgálhassak úgy, ahogy a bevezetőben említett végére szánt mondat is befolyásolhatta a döntéshozókat, miszerint nem kerületi felügyelőségre, hanem az egyházunk legjobb segéd munkása címre szeretnék büszke lenni.

Régi mondás szerint, ha azt akarom, hogy lássanak, akkor legalább egy lépcsőre álljak fel, ha azt akarom, hogy halljanak, akkor beszéljek hangosan, ha azt akarom, hogy szeressenek is, akkor beszéljek röviden, ezért Isten segítségét és áldását kérve egész egyházkerületünkre a kerületi felügyelői – segéd munkási – munkámat egy ébredési hullám indítása reményében ige idézésével megkezdem. „Ezért tehát nem azé [a dicsőség], aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,16)

Elhangzott 2006. augusztus 26-án a győrójbaráti evangélikus templomban az egyházkerületi felügyelői beiktatáson.

Egyházkerületi közgyűlési határozatokok

Répcelak, 2006. szeptember 30.

6/2006./K. sz. határozat:

A közgyűlés egyhangú nyílt szavazással elfogadta, hogy mindazok, akik elfogadták a jelölést a püspökhelyettes, másodfelügyelő, kerületi ügyész, missziói felelős, GAS felelős, országos presbitériumi tag és zsinati küldött tisztségére, kerüljenek fel a jelöltlistára.

7/2006./K. sz. határozat:

Az *egyházkerületi tisztségekre* leadott szavazás első fordulójának eredménye a következő:

30 érvényes igen szavazattal a püspökhelyettes személyére: Vető István.

Másodfelügyelő: Kissné Kárász Rózsa: 13; Sztruhár András: 9; Vincze Csaba: 8 szavazatot kapott. (Új forduló szükséges.) Egyházkerületi ügyész tisztségére: Dr. Tölli Zoltán: 27; Dr. Tusnádi Tamás: 3 szavazat. Evangélicizációs és missziói felelős: Verasztó János: 30 szavazat. GAS felelős tisztségére: Béres László: 30 szavazat.

8/2006./K. sz. határozat:

A közgyűlés egyhangúlag döntött úgy, hogy módosítja a Gyurácz Ferenc-díj eredeti kiírását. Így ezután két kategóriát vesz figyelembe a bíráló bizottság a díj ajándékozása során: egy óvoda pedagógus-tanítói, illetve egy tanári életpályát. Így ebben az esztendőben Hujber Istvánné győri, illetve Sebestyén Zoltán kemenesmagasi testvéreink részesülnek a Gyurácz Ferenc-díjban hűségessé szolgálatauk elismeréséül.

9/2006./K. sz. határozat:

A másodfelügyelő személyére vonatkozó szavazás második fordulójának eredménye: Kissné Kárász Rózsa: 18 szavazat; Sztruhár András: 12 szavazat.

10/2006./K. sz. határozat:

Az *országos presbitériumi tisztségekre* leadott szavazás első fordulójának eredménye 30 érvényes szavazattal:

Lelkészi küldött: Szemerei János: 19; Rostáné Piri Magda: 6; Isó Dorottya: 5 szavazat. Lelkészi póttag: Ferenczy Andrea: 13; Gyarmati István: 14; Magassy Zoltán: 3 szavazat. (Új forduló szükséges.) Nem lelkészi küldött: Mészáros Tamás: 13; Sztókay Attila: 9; dr. Horváth József: 4; Vincze Csaba: 3; Sztruhár András: 1 szavazat. (Új forduló szükséges.) Nem lelkészi póttag: dr. Gimesi Szabolcs: 30 szavazat.

11/2006./K. sz. határozat:

A közgyűlés egyhangúlag fogadta el a jelölőbizottság javaslatát arra nézve, hogy a zsinati nem lelkészi 5 jelölt sorából a szavazás során a 4. és 5. helyezést elérték automatikusan kerüljenek át a zsinati nem lelkészi póttagok sorába.

12/2006./K. sz. határozat:

A közgyűlés egyhangúlag megválasztotta a jelölőbizottság tagjai sorába: Kissné Kárász Rózsát, Rátz Andrást, Deme Dávidot, Böjtös Józsefet, Henn Lászlót és Dr. Illés Gábort.

13/2006./K. sz. határozat:

Az országos presbitériumi tisztségekre leadott szavazás második fordulójának eredménye: 30 érvényes szavazattal. Lelkeszi póttag: Ferenczy Andrea 16; Gyarmati István: 14 szavazat. Nem lelkeszi küldött: Mészáros Tamás: 18; Sztrókey Attila: 12 szavazat.

14/2006./K. sz. határozat:

A zsinati küldöttekre szavazás első fordulójának eredménye: 30 érvényes szavazattal. Lelkeszi küldöttekre: Smidéliusz Zoltán: 28; Isó Dorottya: 16; Farkas Sándor: 10; Halász Sándor: 8; Lampért Gábor: 8; Koháry Ferenc: 8 szavazat. (A harmadik küldött személyét eldöntendő, újabb forduló szükséges.) Lelkeszi póttagokra: Baranyay Csaba: 30; Ferenczy Andrea: 30; Isó Zoltán: 30; Hanvay László: 30; Jánosa Attila: 30; Rostáné Piri Magda: 30 szavazat. Nem lelkeszi küldöttekre: 2 érvénytelen szavazat mellett: Dr. Baráth Katalin: 27; Nagybockai Tamás 22; Dr. Nagy János: 19; Szamosi Attila: 9; Pécsi László: 6 szavazat. Nem lelkeszi küldött póttagokra: Licsauerné

Gyenge Katalin: 28; Sztrókey Attila: 28; Szűcs Ferenc: 28; Kissné Kárász Rózsa: 28 szavazat. A közgyűlés döntése alapján a nem lelkeszi küldöttek 4. és 5. helyezette: Szamosi Attila és Pécsi László.

15/2006./K. sz. határozat:

A zsinati küldöttekre leadott szavazás második fordulójának eredménye: A harmadik lelkeszi küldött személyére nézve: Farkas Sándor: 16; Halász Sándor: 4; Lampért Gábor: 3; Koháry Ferenc: 7 szavazat.

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület 2007. évi eseménynaptára

március 3. egyházkerületi nap – Sopron
 április 28. egyházkerületi közgyűlés – Gyenesdiás
 május 6. egyházkerületi kórustalálkozó – Keszthely
 május 19. egyházkerületi missziói nap – Győr
 június 11–14. lelkeszevangelizáció – Gyenesdiás
 szeptember 15. munkatársképző nap – Székesfehérvár
 október 12–13. pedagógus csendesnapok – Sopron
 november 10. egyházkerületi közgyűlés – Győr
 november 16–17. gyülekezeti elnökségek konferenciája – Révfülpö

AZ ORSZÁGOS IRODA KÖZLEMÉNYEI

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériumának ügyrendje alapján a 2007. évben az alábbi időpontokban tartja üléseit:

- 2007. január 18.
- 2007. február 22.
- 2007. március 29.
- 2007. május 10.
- 2007. június 28.
- 2007. szeptember 6.
- 2007. október 25.
- 2007. december 6.

Az ügyrend 7.§-a alapján az Országos Presbitérium bármely kérvényt csak abban az esetben tárgyal, ha az arra vonatkozó előterjesztés legkésőbb az ülést megelőző 10. napig, rendkívüli ülés szerinti összehívás esetén legkésőbb az ülést megelőző 5. napig az elnökséghez – a szolgálati út betartásával (esperes, püspök) az Országos Iroda székhelyére címezve (1085 Budapest, Üllői út 24.) – megérkezik.

AZ ORSZÁGOS BIZOTTSÁGOK TAGJAI

	DIAKÓNIAI	EGYHÁZZENEI	EVANGÉLIZÁCIÓS ÉS MISSIONÁRI	ÉPÍTÉS- ÉS INGATLANÜGYI	GAZDASÁGI	GYŰJTEMÉNYI TANÁCS	NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI	SAJTÓ
Bizottsági elnök	Gregersen Labossa György	Kendeh Gusztáv	Szevevényi János mb.	Vincze Csaba	Abaffy Zoltán	Dr. Hubert Gabriella	Ónodi Szabolcs	Novotny Zoltán
Déli kerület	Aradi András	Smidélusz Gábor	Kiss János	Kaposi László	Kendeh Györgyné			Ribár János
Déli kerület	Kendeh György	Kecskeméti Pál	Füller Mihály	Krizsán András	Kondor Péter	Koszorús Oszkár	Kolarovszki Zoltán	
Északi kerület	Kulcsár Zsuzsanna	Dr. Joób Árpád	Györfy Mihály	Klenóczky Sándor		Dr. Szalipszky Péter	Dr. Roncz Béla	Bozorády Ildikó
Északi kerület	Szepesfalvyné Magassy Márta	Bálint József	Lindákné János Zsuzsanna	Krähling János	Dr. Dul Udo Endre		Sólyom Anikó	Dr. Fabiny Tibor
Nyugati kerület	Decmann Tibor	Bognár Nóra	Baranyay Csaba	Ráskay Péter	Isó Zoltán	Dr. Jáni János	Hallgatóné Hajnal Judit	Kiss Miklós
Nyugati kerület	Tencz Károly	Róth Márton	Verasztó János	Szilvás László	Vető István	Dr. h.c. Keveházi László	Tölle Balázs	Menyes Gyula
Országos Presbitérium	Iltzés János	Mészáros Tamás	Gáncs Péter	Benczúr László	Próhle Gergely	Kondor Péter	Szabó György	Dr. Fabiny Tamás
	Bozorády Kriszta	Dr. Bencze Gábor		Benedicty Gyula	Karahuta Jánosné	Harmati Béla László	Révész Józsefné	
	Lázár Zsolt	Csorba István		Harmati Béla László	Dr. Nemesi Miklósné	Czenthe Miklós	Rajnai Károly	
	Dr. Szilvásyné Peregi Eszter	Dr. Finta Gergely		Kertész Gézáné	Somogyvári Jánosné	Mányoki János	Mesterházy Balázs	
	(EHE)	Haga Kálmán		Stermečki András	Dr. Szentpétery Kálmán	Antal Mária	Mihályi Zoltánné	
					Végh Szabolcs	Dr. Kertész Botond		
						Alpárné dr. Szála Erszébet		

Bizottsági javaslat. Kötülük választ az Országos Presbitérium.

Bizottsági javaslat. A választás jogát az Országos Presbitérium átadta.

Szerkeszti
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ORSZÁGOS IRODÁJA

Felelős szerkesztő
HAFENSCHER KÁROLY ORSZÁGOS IRODAIGAZGATÓ

Kiadja
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ LUTHER KIADÓJA

Felelős kiadó
KENDEH-KIRCHKNOPF PÉTER

Szerkesztőség és kiadóhivatal
1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 317-5478 • 486-1228 • 20/824-5518
Fax: 486-1229 • e-mail: kiado@lutheran.hu

Nyomdai kivitelezés
ETO-PRINT NYOMDAIPARI KFT.

Felelős vezető
BALOGH MIHÁLY

ISSN 1419-7103